

Tweede programmajournaal 2020

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Leeswijzer	5
Financieel hoofdstuk	7
Mutaties bestaand beleid (tweede programmajournaal 2020)	7
Corona - basisraming en compensatie Rijk	8
Toelichtingen mutaties bestaand beleid	14
Conclusies budgettaire consequenties	24
Maatschappelijk Effecten Plan (MEP)	25
Inleiding Maatschappelijk Effecten Plan (MEP)	27
Dinkelland op koers? De tussenbalans van het coalitieakkoord 2018-2022	28
Ambitie Aantrekkelijke woon- en leefomgeving	29
Inleiding Ambitie Aantrekkelijke woon- en leefomgeving	29
Realistischer bouwen en wonen	30
Aantrekkelijkere openbare ruimte	32
Toekomstbestendiger maatschappelijk vastgoed	34
Maatschappelijke veiligheid	38
Aantrekkelijke woon- en leefomgeving - financieel	40
Ambitie Duurzaam Dinkelland	41
Inleiding Ambitie Duurzaam Dinkelland	41
Een energieneutraal Dinkelland	42
Een afvalloos Dinkelland	45
Meer asbest eraf en meer zon erop	46
Meer circulaire inkoop	48
Duurzaam Dinkelland - financieel	49
Ambitie Sterke bedrijvigheid	51
Inleiding Ambitie Sterke Bedrijvigheid	51
Vitalere vrijetijdseconomie	52
Sterker ondernemersklimaat	56
Innovatievere agrarische sector	60
Sterke bedrijvigheid - financieel	65
Ambitie Inclusieve samenleving	66
Inleiding Ambitie Inclusieve Samenleving	66
Langer gezond	69
Versterken sociale basis	72
Zorg meer nabij	75
Meer inwoners kunnen meedoen	82
Inclusieve samenleving - financieel	86
Participatieprocessen	87
Inleiding	87
Wat willen we bereiken	89

Meetbaarheid	89
Hoe gaan we dat bereiken	91
Wat gaan we daarvoor doen.....	92
Verbinding coalitie akkoord.....	94
Wat hebben we gedaan in MijnDinkelland2030!	94
Dinkelland in de regio	95
Omgevingswet	97
Basisbegroting	100
Programma Bestuur & middelen.....	100
Programma Dienstverlening & burgerzaken.....	104
Programma Veiligheid.....	105
Programma Openbare ruimte & mobiliteit	107
Programma Economie	111
Programma Onderwijs	112
Programma Sport & accommodaties	113
Programma Cultuur & recreatie	115
Programma Sociaal domein.....	115
Programma Milieu	121
Programma Volkshuisvesting & ruimtelijke ordening	123

Inleiding

2e programmajournaal 2020

Voor u ligt het 2e programmajournaal 2020 van de gemeente Dinkelland die door het college van Dinkelland aan u als raad aangeboden wordt. Dit document heeft als basis de begroting 2020 en het 1e programmajournaal 2020. In dit 2e programmajournaal 2020 wordt de voortgang van het bestaande (dus vastgestelde) beleid weergegeven, zowel inhoudelijk als financieel. Daarnaast is in dit 2e programmajournaal ook gekeken naar een aantal belangrijke trends en ontwikkelingen. Het moge duidelijk zijn dat vooral de gevolgen van de coronacrisis van belang zijn. Wij hebben er voor gekozen de gevolgen niet per programma proberen weer te geven maar dit in eerste instantie te doen aan de hand van de CPB scenario's en die financieel te vertalen. In dit 2e programmajournaal is uitgegaan van de laatst bekende raming van het CPB, te weten de basisraming uit juni 2020. Daarnaast zijn ook de financiële gevolgen van het eerste compensatiepakket van de rijksoverheid meegenomen. De uitkomsten hiervan treft u aan in het financiële hoofdstuk.

Op basis van de kennis van nu en met inachtneming van de onzekerheden die de huidige situatie met zich meebrengt stelt het college voor vooralsnog rekening te houden met de mogelijke financiële gevolgen van de basisraming van het CPB uit juni 2020. Dit rekening houden met betekent dat we in richtinggevende financiële zin rekening houden met de aangegeven financiële consequenties. Hiervoor reserveren we nu financiële ruimte. In hoeverre deze financiële ruimte ook inderdaad aangewend moet worden zal de komende maanden moeten blijken. Dan wordt namelijk duidelijk(er) wat de exacte gevolgen zijn en welke (aanvullende) compensatie het rijk beschikbaar stelt. Het spreekt voor zich dat we u als raad daarvan op de hoogte houden. Zowel in de komende P&C documenten (begroting 2021) of indien dat nodig is via afzonderlijke kanalen.

Leeswijzer

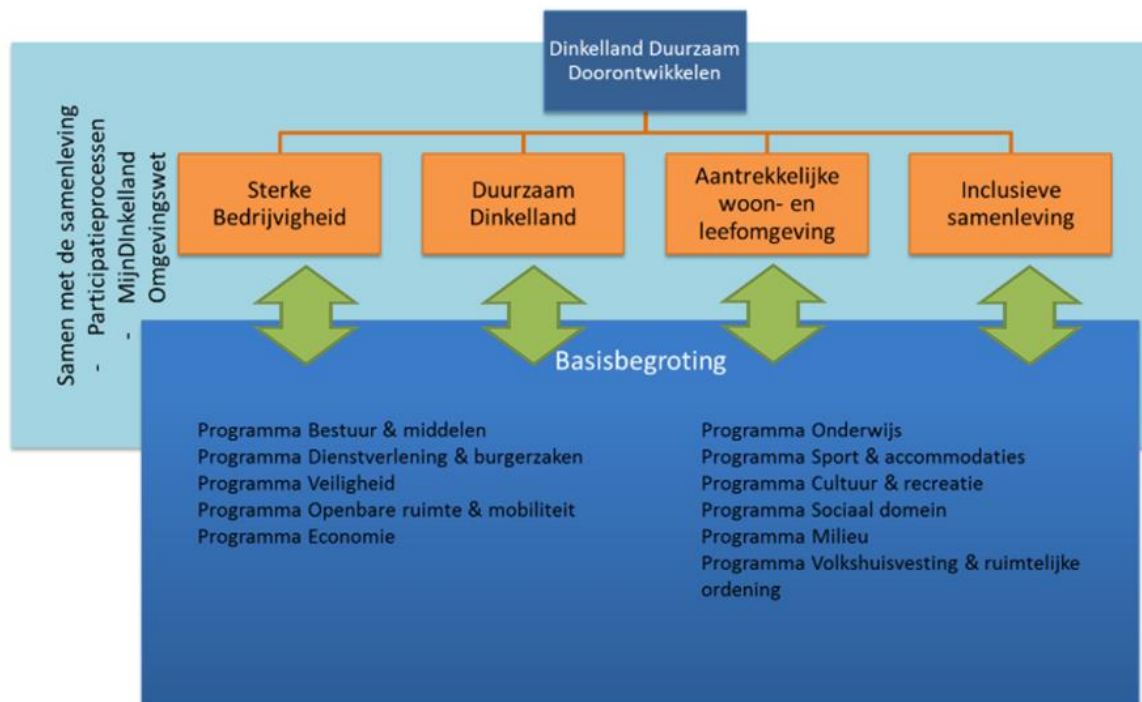
In deze leeswijzer worden een aantal zaken toegelicht zodat u het document makkelijker kunt lezen.

Allereerst een korte toelichting op de opbouw van de begroting. De begroting bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Het Maatschappelijk Effecten Plan (MEP) met daarin de onderdelen:
 - Ambities: de vertaling van de ambities uit de agenda's van het coalitieakkoord, gerelateerd aan specifieke maatschappelijke doelen.
 - Participatieprocessen: de vertaling naar hoe wij samen met de samenleving aan de slag willen.
 - Omgevingswet: de vertaling van hoe wij aan de slag gaan met de implementatie van de Omgevingswet.
2. Basisbegroting: hierin komen alle reguliere en jaarlijks terugkerende zaken aan de orde.

Vanaf 2019 maken wij onderscheid tussen de basisbegroting dus feitelijk het structurele geld en de ambitiebegroting (beschreven in het MEP) dus het incidentele geld dat gebruikt wordt om de ambities te realiseren. Tussen de basisbegroting en ambitiebegroting bestaat een wederzijdse relatie. Er zijn namelijk zaken vanuit de basisbegroting die een directe link met de ambitiebegroting hebben en vice versa.

- Projecten die voortkomen uit ambities kunnen na uitvoering en afronding structurele lasten met zich meebrengen in de beheerfase. De financiering van het project vindt plaats vanuit de ambitiebegroting (incidenteel), terwijl de structurele lasten afvloeien naar de basisbegroting en een plek krijgen onder één van de elf programma's.
- Activiteiten en inspanningen (reguliere capaciteit en middelen) vanuit de basisbegroting kunnen bijdragen aan het bereiken van de doelen in de ambitiebegroting. Daarnaast kan ook (reguliere) capaciteit aan de basisbegroting worden onttrokken om te worden ingezet voor de ambities (projecten en processen).

In de bovenstaande figuur is weergegeven wat MEP (oranje deel) is, wat we in samenwerking met de samenleving doen (lichtblauwe deel) en wat de basisbegroting is (donkerblauwe deel).

Basisbegroting

In de basisbegroting komen de reguliere, jaarlijks terugkerende zaken aan de orde. Deze basisbegroting is opgedeeld in de volgende elf programma's:

- Programma Bestuur & middelen
- Programma Dienstverlening & burgerzaken
- Programma Veiligheid
- Programma Openbare ruimte & mobiliteit
- Programma Economie
- Programma Onderwijs
- Programma Sport & accommodaties
- Programma Cultuur & recreatie
- Programma Sociaal domein
- Programma Milieu
- Programma Volkshuisvesting & ruimtelijke ordening

Financieel hoofdstuk

Mutaties bestand beleid (tweede programmajournaal 2020)

In dit financiële hoofdstuk treft u een samenvattend overzicht aan van de verschillende financiële mutaties voor het jaar 2020 op basis van bestand beleid. Dit kunnen autonome ontwikkelingen zijn of zaken waarover reeds besluitvorming heeft plaatsgevonden. Meest belangrijke ontwikkeling in dit hoofdstuk is de weergave van de financiële stand van zaken betreffende de corona pandemie.

Omschrijving	<i>bedragen x €1.000</i>
Corona - basisraming en compensatie Rijk	603
Dividend Twence	87
Plankosten grondexploitatie	-95
Omgevingsdienst Twente	-217
Dusinksweg	0
Algemene uitkering	338
Onroerende zaakbelasting	49
Gebruiksoppervlakten	0
Eikenprocessierups	-28
Sociaal domein	-293
BTW 2017 en 2018	408
Inkomstenverlies binnensportaccommodaties en zwembaden	-268
Binnensportaccommodaties en sportaccommodaties	-150
Energiekosten	p.m.
Renovatie zwembad Kuiperberg	-7
Overige kleine verschillen	8
Totaal mutaties bestand beleid	435

Corona - basisraming en compensatie Rijk

Inleiding

In perspectiefnota 2021 (inclusief 1^e programmajournaal 2020) hebben we aan de hand van de verschillende scenario's van het Centraal Plan Bureau (CPB) een eerste inschatting gemaakt van de financiële gevolgen van de Corona pandemie voor de gemeente Dinkelland. Daarbij hebben we aangegeven dat we in richtinggevende financiële zin rekening houden met de berekende financiële consequenties volgens scenario 2 van het CPB.

Hiervoor hebben we in de perspectiefnota financiële ruimte gereserveerd. In hoeverre deze financiële ruimte ook inderdaad aangewend moet worden zal de komende maanden moeten blijken. Dan wordt namelijk duidelijk(er) wat de exacte gevolgen zijn en welke (aanvullende) compensatie het rijk beschikbaar stelt. We hebben aangegeven dat we u als raad daarvan op de hoogte houden. Zowel in de komende P&C-documenten (2e programmajournaal 2020 en begroting 2021) of indien dat nodig is via afzonderlijke kanalen.

We gebruiken dit tweede programmajournaal om een eerste beeld van de stand van zaken weer te geven. Dit doen we in eerste instantie aan de hand van de zogenaamde juni raming 2020 van het CPB. In deze raming geeft het CPB aan de hand van de laatste bekende gegevens en trends een actualisatie van de eerdere scenario's waar wij onze berekeningen op hebben gebaseerd. Dit leidt tot een minder nadelig beeld dan eerder werd aangenomen en door ons is verwerkt in de perspectiefnota 2021 (inclusief het eerste programmajournaal). Let wel: Het betreft hier dus nog steeds een richtinggevende doorkijk van de mogelijke gevolgen van de corona pandemie en geen "harde raming". Wel is en blijft deze richtinggevende doorkijk de basis voor de te reserveren financiële ruimte.

Vervolgens gaan we aan de hand van werkelijke cijfers en ervaringen over de eerste acht maanden van het jaar 2020 bepalen wat de bekende gevolgen van Corona voor onze gemeentefinanciën zijn. Naast hogere uitgaven en lagere inkomsten betrekken we daar ook de compensatie vanuit het Rijk volgens de (extra) juni circulaire 2020 bij.

Juni raming 2020 Centraal Plan Bureau

Het CPB benoemt in de juni raming 2020 een zogenaamde basisraming die uitgaat van een matig herstel. Dit is een scenario dat in grote lijnen ligt tussen de scenario's 1 en 2 uit de vorige publicatie van het CPB (maart 2020) ligt. Deze basisraming gaat uit van een economisch herstel vanaf het derde kwartaal 2020, maar onvolledig en een verdubbeling van de werkloosheid die daarna geleidelijk weer afloopt. Al met al geeft deze basis raming een wat minder negatief beeld dan scenario twee uit de vorige raming van het CPB welke we hebben gebruikt bij het opstellen van de perspectiefnota 2020 en waar we onze reservering op hebben gebaseerd. Het college stelt op grond van deze gewijzigde inzichten van het CPB voor om de reservering voor de gevolgen van de corona pandemie aan te passen aan de basisraming van het CPB uit juni 2020. Daarnaast heeft het college uiteraard ook gekeken naar en rekening gehouden met eigen waarnemingen.

Indien we basisraming van het CPB zoals die nu voorligt gebruiken om eenzelfde berekening te maken als bij de perspectiefnota 2021 (inclusief 1^e PJ 2020) en hiermee vergelijken dan ontstaat het volgende beeld:

	2020	2021	2022	2023	2024
Scenario 2 CPB maart 2020 - perspectiefnota 2021	-1.216	-773	-301	-301	-301
Basisraming CPB juni 2020	-772	-332	-200	-200	-200
Verschil / verbetering	444	441	101	101	101

Het uitgaan van de basisraming uit juni 2020 van het CPB betekent in richtinggevende zin een verbetering van de geschetste saldi uit de perspectiefnota en dus een lager beroep op de algemene reserve. In de perspectiefnota gingen we nog uit van een beroep op de algemene reserve van €2.049.000 opgebouwd uit de tekorten over de jaren 2020, 2021, 2022 en 2023. De tekorten over deze jaren zijn nu minder wat betekent dat voor een bedrag van €1.087.000 minder hoeft te worden onttrokken aan de algemene reserve. Het voordeel voor het jaar 2024 als gevolg van de basisraming betekent een verbetering van het herziene meerjarige saldo.

In dit tweede programmajournaal over het jaar 2020 nemen we de meevaller voor het jaar 2020 mee. De (financiële) gevolgen voor de jaren 2021 tot en met 2024 betrekken we in richtinggevende zin bij het opstellen van de begroting 2021 met daarin ook de meerjarenbegroting over de jaren 2022, 2023 en 2024.

Voorgesteld wordt in richtinggevende zin te stemmen met de mogelijke financiële consequenties van de Corona pandemie volgens de basisraming van het CPB van Juni 2020.

Compensatiepakket coronacrisis Rijksoverheid voor gemeenten

Het kabinet heeft vanaf het begin van de Corona pandemie aangegeven dat er compensatie zou komen voor de extra kosten die gemeenten maken en voor het wegvallen van gemeentelijke inkomsten. Bij brief van 28 mei 2020 is de tweede kamer geïnformeerd over een pakket aan compensatiemaatregelen waartoe het kabinet in overleg met de medeoverheden heeft besloten. In de meicirculaire gemeentefonds van 2020 is het compensatiepakket op hoofdlijnen toegelicht. Er kon toen nog geen informatie worden gegeven over de verdeelwijze van de middelen over de gemeenten. Inmiddels is hierover meer duidelijkheid. De verdeling van het compensatiepakket van 28 mei 2020 vindt plaats via het gemeentefonds, waarbij zoveel mogelijk gebruik is gemaakt van de bestaande verdeelsleutels. Hierover is overleg geweest met de VNG. In de zogenaamde (extra) juni circulaire is, vooruitlopend op de septembercirculaire 2020, informatie over het financiële effect van de maatregelen voor individuele gemeenten opgenomen. Voor de gemeente Dinkelland ziet de compensatie er als volgt uit:

	Totaal	Dinkelland
Vergoeding Rijk volgens brief 28 mei 2020	<i>x € miljoen</i>	<i>x €1.000</i>
Compensatie toeristenbelasting 1 maart - 1 juni - 3 maand	100	88
Inkomstenderving eigen bijdrage WMO april en mei	18	
Voorschoolse voorziening peuters 16 maart - 7 juni	8	13
BUIG - voorlopig vastgesteld budget september		
Jeugdweg meerkosten en inhaalzorg	34,3	35
WMO meerkosten en inhaalzorg	11,7	17
Noodopvang kinderen ouders met cruciaal beroep maart - juli	23	
Participatie / Sociale werkbedrijven - loonkosten 1 maart - 1 juni	90	109
Lokale culturele voorzieningen medio maart - 1 juni	60	71
Totaal	345	333

Compensatie toeristen- en parkeerbelasting

Gemeenten worden op dit moment geconfronteerd met dalende inkomsten uit toeristen- en parkeerbelasting als gevolg van de coronamaatregelen. Het kabinet heeft besloten de gemeenten voor de periode van 1 maart 2020 tot en met 1 juni 2020 te compenseren. Voor de toeristenbelasting is hier een bedrag van € 100 miljoen mee gemoeid. Dit betekent voor de gemeente Dinkelland een compensatie van € 88.000. In de scenarioberekeningen die zijn gebruikt om de mogelijke financiële gevolgen van de Corona pandemie voor de gemeente Dinkelland in beeld te brengen is rekening gehouden met wegvallende inkomsten uit de toeristenbelasting. Deze compensatie merken we daarom aan als dekking.

Inkomstenderving eigen bijdrage Wmo

De minister van VWS heeft besloten de inning van de eigen bijdrage voor de Wmo (excl. beschermd wonen en opvang) stop te zetten voor de maanden april en mei 2020. Aanleiding hiervoor was het feit dat als gevolg van de coronacrisis een substantieel deel van de zorg en ondersteuning in de Wmo niet (volledig) kon worden geleverd. Vanwege een onevenredige uitvoeringslast voor gemeenten en aanbieders rond het tijdelijk opschorten van de eigen bijdrage is besloten om Wmo-cliënten in genoemde maanden vrij te stellen van de eigen bijdrage. Gemeenten worden gecompenseerd voor de gedeerde inkomsten. Hiervoor is een bedrag van € 18 miljoen gereserveerd op de begroting van het Ministerie van VWS. Rijk en gemeenten zijn in overleg over de wijze waarop de middelen ter beschikking worden gesteld. Het voornemen is dit middels een decentralisatie uitkering te doen. Nadere informatie volgt in de septembercirculaire 2020. In de scenarioberekeningen die zijn gebruikt om de mogelijke financiële gevolgen van de Corona pandemie voor de gemeente Dinkelland in beeld te brengen is rekening gehouden met deze inkomstenderving. Deze compensatie merken we daarom aan als dekking.

Voorschoolse voorziening Peuters

De decentralisatie-uitkering Voorschoolse voorziening peuters is met € 8,3 miljoen verhoogd in verband met de (gedeeltelijke) sluiting van de kinderopvang in de periode 16 maart tot en met 7 juni 2020 in verband met het coronavirus. Ouders/verzorgers zijn in maart opgeroepen om de rekening voor de opvang te blijven betalen in deze periode. Dit gold ook voor ouders/verzorgers van een kind dat gebruik maakt van de gemeentelijke regelingen voorschoolse educatie, peuteraanbod en sociaal medische indicatie. Op deze wijze kon het gemeentelijke aanbod rondom kinderopvang in stand worden gehouden. Daarbij is ook gecommuniceerd dat ouders een vergoeding krijgen voor het betalen van de eigen bijdrage in deze periode. Met deze eenmalige ophoging ontvangen gemeenten middelen om de eigen bijdrage van de ouders/verzorgers te vergoeden voor de hiervoor genoemde periode. De verdeling van het toegevoegd bedrag vindt plaats naar rato van het aandeel van iedere gemeente in de decentralisatie-uitkering Voorschoolse voorziening peuters voor het jaar 2020. Dit betekent voor de gemeente Dinkelland € 13.000. In de scenarioberekeningen die zijn gebruikt om de mogelijke financiële gevolgen van de Corona pandemie voor de gemeente Dinkelland in beeld te brengen is rekening gehouden met deze kosten. Deze compensatie merken we daarom aan als dekking.

Inhaalzorg en meerkosten jeugdwet en WMO 2015

Omwille van de continuïteit van zorg voor cliënten tijdens coronamaatregelen én voor continuïteit van het stelsel nadien zijn maatregelen genomen, om cliënten op grond van de Jeugdwet en de Wmo 2015 hulp en ondersteuning te kunnen blijven bieden. Het Rijk heeft, in afstemming met de VNG, een zeer dringend beroep op gemeenten gedaan om hun aanbieders van jeugdhulp, jeugdbescherming, jeugdreclassering en maatschappelijke ondersteuning financieel zekerheid en ruimte te bieden, van 1 maart 2020 tot in elk geval 1 juni 2020. Deze afspraak is verlengd naar 1 juli 2020. Het Rijk heeft tegelijkertijd met gemeenten afspraken gemaakt over compensatie van de directe meerkosten die voortkomen uit de coronamaatregelen en het volgen van de RIVM-richtlijnen. Daarnaast zijn Rijk en gemeenten in gesprek over de per saldo extra uitgaven over het geheel van 2020 voor zover die gerelateerd kunnen worden aan een evident uitstel van noodzakelijke zorg. Hierbij wordt ook rekening gehouden met wat onder de gebruikelijke omzet kan worden gerealiseerd. De nadere uitwerking van deze afspraken leidt voor nu tot een voorschot op de compensatie voor gemeenten van € 144 miljoen voor de meerkosten en inhaalzorg. In de komende periode werken Rijk en VNG samen om van deze inschatting van de kosten tot inzicht en definitieve afspraken te komen. Op 23 juni 2020 is bekend gemaakt dat de eerder gemaakte afspraken tussen VNG en het Rijk ten aanzien van het vergoeden van de meerkosten Wmo en Jeugd zijn verlengd van 1 juli tot en met 31 december 2020.

Van het totaalbedrag van € 144 miljoen uit het compensatiepakket van 28 mei 2020 is een bedrag van € 46 miljoen toegevoegd aan de algemene uitkering, te weten € 34,3 miljoen aan het cluster Jeugd (onderdeel Jeugdhulp; betreft inhaalzorg) en € 11,7 miljoen aan het cluster Maatschappelijke ondersteuning (onderdeel Wmo 2015 begeleiding; betreft inhaalzorg). De overige € 98 miljoen betreft een voorschot voor meerkosten. Dit is toegevoegd aan de decentralisatie uitkering Maatschappelijke opvang en de decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang. In de scenarioberekeningen die zijn gebruikt om de mogelijke financiële gevolgen van de Corona pandemie voor de gemeente Dinkelland in beeld te brengen is rekening gehouden met de kosten inhaalzorg jeugd en WMO. Deze compensatie merken we daarom aan als dekking.

Noodopvang ouders cruciaal beroep

Het kabinet heeft besloten om voor kinderen van wie een of beide ouders werken in een cruciaal beroep of vitale sector, noodopvang te organiseren. Gemeenten coördineren de noodopvang, in overleg met kinderopvangorganisaties en scholen. Zij moeten zorgen voor voldoende aanbod voor kinderen in de leeftijd van 0 tot circa 12 jaar. Deze opvang is zonder extra kosten voor ouders. Het kabinet heeft besloten € 23 miljoen beschikbaar te stellen voor gemeenten voor de periode medio maart tot 1 juli. De (gratis) noodopvang gedurende werkdagen overdag is geëindigd op 8 juni. Noodopvang voor avond, nacht en weekenden blijft nog wel (gratis) beschikbaar voor ouders, waarvan een of beide ouders werken in de zorg. Deze vorm van noodopvang is in ieder geval beschikbaar tot 1 juli. Eind juni wordt besloten of dit gecontinueerd moet worden. Rijk en gemeenten zijn in overleg over de wijze waarop de middelen ter beschikking worden gesteld. Nadere informatie volgt in de septembercirculaire 2020. Eerste geluiden wijzen uit dat het naar verwachting gaat om een vast bedrag per gemeente van € 10.000 vermeerderd met een bedrag van € 9,03 per kind onder de twaalf jaar. In de scenarioberekeningen die zijn gebruikt om de mogelijke financiële gevolgen van de Corona pandemie voor de gemeente Dinkelland in beeld te brengen is rekening gehouden met deze kosten. Deze compensatie merken we daarom aan als dekking.

Participatie (sociale werkbedrijven)

Als gevolg van het coronavirus zijn de Sociale Werkbedrijven geheel of gedeeltelijk gesloten. Daardoor vallen bedrijfsopbrengsten weg waarmee (deels) de loonkosten van medewerkers die werkzaam zijn voor een Sociale Werkbedrijf worden gefinancierd. Tekorten in de exploitatie worden in de reguliere systematiek opgevangen door een hogere gemeentelijke bijdrage. Deze financieringsbron staat onder druk omdat gemeenten financiële gevolgen hebben van de coronacrisis. Het kabinet heeft daarom besloten de integratie-uitkering Participatie, onderdeel Wet sociale werkvoorziening (Wsw), te verhogen met € 90 miljoen voor de periode 1 maart 2020 tot 1 juni 2020 ter compensatie van een deel van de loonkosten. Eventuele verlenging van deze compensatie vergt nieuwe besluitvorming.

De verdeling van het toegevoegde bedrag vindt plaats naar rato van het aandeel van iedere gemeente in het verdeelmodel voor de integratie-uitkering Participatie, onderdeel Wsw. Dit betekent voor de gemeente Dinkelland € 109.000. In de scenarioberekeningen die zijn gebruikt om de mogelijke financiële gevolgen van de Corona pandemie voor de gemeente Dinkelland in beeld te brengen is geen rekening gehouden met deze extra kosten. In de scenarioberekening is namelijk uitgegaan van een budgettair neutrale verwerking. De hoogte van deze compensatie voegen we daarom voorzichtigheidshalve toe aan de gereserveerde ruimte. Dus een verhoging van de gereserveerde ruimte met als dekking de compensatie van het rijk. In de loop van dit jaar hopen we meer duidelijkheid te krijgen in hoeverre deze gereserveerde ruimte moet worden aangewend.

Lokale culturele voorzieningen

De medeoverheden zijn verantwoordelijk voor twee derde van alle subsidies aan cultuur en houden daarmee de lokale en regionale culturele infrastructuur overeind: openbare bibliotheken, muziekscholen, centra voor de kunsten, musea, monumenten, schouwburgen, concertzalen, vlakke vloer theaters, poppodia, filmhuizen, beeldende kunstinstellingen, amateurkunst, cultuureducatie en festivals. Voor het landelijke gesubsidieerde aanbod zijn de lokale podia essentieel als speelplekken. Het kabinet heeft besloten om een bevoorschotting op de compensatie aan medeoverheden te verstrekken van € 60 miljoen voor de periode van medio maart 2020 tot en met 1 juni 2020. Dit met het oog op borging van de lokale en regionale culturele infrastructuur. Deze organisaties missen nu onder andere inkomsten uit kaartverkoop en horeca, terwijl de vaste lasten zoals huisvesting en beveiliging doorlopen. Het bedrag is toegevoegd aan het cluster Cultuur en ontspanning van de algemene uitkering.

Voor de gemeente Dinkelland betreft het een bedrag van € 71.000. In de scenarioberekeningen die zijn gebruikt om de mogelijke financiële gevolgen van de Corona pandemie voor de gemeente Dinkelland in beeld te brengen is voor een klein deel (€ 6.000) rekening gehouden met deze extra kosten. Het resterende deel van deze compensatie (€ 65.000) voegen we daarom voorzichtigheidshalve toe aan de gereserveerde ruimte. Dus een verhoging van de gereserveerde ruimte met als dekking de compensatie van het rijk. In de loop van dit jaar hopen we meer duidelijkheid te krijgen in hoeverre deze gereserveerde ruimte moet worden aangewend.

Overige

Naast de hiervoor aangegeven compensaties heeft het kabinet via de kamerbrief van 28 mei 2020 en de junicirculaire 2020 ook nog maatregelen bekend gemaakt die niet gelden voor de gemeente Dinkelland.

Het betreft hier achtereenvolgens de volgende onderwerpen en bedragen:

- Maatschappelijke opvang €91 miljoen via centrumgemeenten
- Vrouwenopvang €7 miljoen via centrumgemeenten
- Ondersteuning sportverenigingen –€110 miljoen aan te vragen via specifieke uitkering
- Compensatie parkeerbelasting €125 miljoen via betreffende gemeenten
- Steunfonds lokale informatievoorziening €24 miljoen – via stimuleringsfonds voor de journalistiek
- Openbaar vervoer €1,5 miljard via ministerie van Infrastructuur en waterstaat

Budgettaire verwerking compensatiepakket coronacrisis Rijksoverheid voor gemeenten

Door het compensatiepakket coronacrisis Rijksoverheid voor gemeenten in te zetten zoals hiervoor is aangegeven en toegelicht ontstaat de volgende dekking:

In te zetten dekking compensatiepakket Rijksoverheid	2020
- Toeristenbelasting	88
- Inkomstenderving eigen bijdrage WMO	
- Voorschoolse voorziening peuters	13
- Jeugdwet meerkosten en inhaalzorg	35
- WMO meerkosten en inhaalzorg	17
- Noodopvang kinderen ouders met cruciaal beroep	
- Participatie / Sociale werkbedrijven - loonkosten	
- Lokale culturele voorzieningen	6
Totaal in te zetten dekking	159

Rekening houdend met de aangegeven en toegelichte dekking via het compensatiepakket coronacrisis Rijksoverheid voor gemeenten ontstaat het volgende beeld:

	2020	2021	2022	2023	2024
Scenario 2 CPB maart 2020 - perspectiefnota 2021	-1.216	-773	-301	-301	-301
Basisraming CPB juni 2020	-772	-332	-200	-200	-200
In te zetten dekking compensatiepakket	159	-	-	-	-
Verschil / verbetering	603	441	101	101	101

Voorgesteld wordt in te stemmen met de aangegeven inzet van het compensatiepakket coronacrisis Rijksoverheid voor gemeenten ter dekking van de reeds gereserveerde ruimte op grond van de basisraming van het CPB uit juni 2020.

Voorgesteld wordt de meevaller over het jaar 2020 ten bedrage van € 603.000 te verwerken in dit tweede programmajournaal 2020 en de mogelijke meerjarige gevolgen te betrekken bij het opstellen van de begroting 2021 met daarin ook de meerjarenbegroting over de jaren 2022, 2023 en 2024.

Een deel van het compensatiepakket coronacrisis Rijksoverheid gemeenten wordt, zoals aangegeven en toegelicht, toegevoegd aan de gereserveerde ruimte. Het betreft hier de volgende twee posten:

Toe te voegen aan gereserveerde ruimte	2020
- Participatie / Sociale werkbedrijven - loonkosten	109
- Lokale culturele voorzieningen	65
Totaal toe te voegen aan gereserveerde ruimte	174

Rekening houdend met deze extra toevoeging aan de gereserveerde ruimte vanuit het compensatiepakket coronacrisis Rijksoverheid voor gemeenten ontstaat het volgende beeld voor wat betreft de gereserveerde ruimte voor het jaar 2020:

Gereserveerde ruimte volgens de basisraming van het CPB van juni 2020	€772.000
Toe te voegen vanuit het compensatiepakket coronacrisis	€174.000
Totaal	€946.000

Voorgesteld wordt in te stemmen om € 174.000 vanuit het compensatiepakket coronacrisis toe te voegen aan de gereserveerde ruimte op grond van de basisraming van het CPB uit juni 2020.

Toelichtingen mutaties bestaand beleid

Dividend Twence

De Algemene Vergadering van Aandeelhouders van Twence heeft de dividenduitkering over het jaar 2019 vastgesteld. Dit betekent voor de gemeente Dinkelland een incidentele meevaller € 87.000.

Plankosten grondexploitatie

Binnen het grondbedrijf was een post Toekomstige plannen gereserveerd. De verwachting was dat een deel van deze toekomstige plannen in 2021 zou leiden tot daadwerkelijke grondbedrijf complexen ten laste waarvan de gemaakte voorbereidingskosten geboekt zouden kunnen worden. Deze verwachting is niet geheel uitgekomen waardoor de gemaakte voorbereidingskosten niet ten laste van de grondbedrijf complexen maar ten laste van de algemene middelen komen.

Omgevingsdienst Twente (ODT)

Vanaf 1 januari 2019 draagt de Omgevingsdienst Twente (ODT) zorg voor de uitvoering van milieutaken voor zover deze betrekking hebben op taken die behoren tot de zogenoemde variant 4. Bij de start van de omgevingsdienst is afgesproken dat de inbreng van middelen bij de dienst wordt gebaseerd op de werkelijk beschikbare formatie (peiljaar 2017).

De eerste jaren werkt de ODT met een zogenoemde inputfinanciering. Hierbij wordt de jaarlijkse bijdrage bepaald aan de hand van de ingebrachte formatie. Vervolgens wordt op basis van een jaarplan inzicht gegeven in de verwachte uitvraag voor dat jaar. Deze jaarplanning wordt doorgerekend op basis van het verwachte aantal producten en de indicatieve normuren (Twentse norm). De afrekening vindt achteraf plaats op basis van werkelijk bestede uren door de ODT. Voor Noaberkracht betekent dit dat de berekende benodigde formatie jaarlijks meer bedraagt dan er aan formatie beschikbaar is gesteld.

Uit de Q2 rapportage van de ODT blijkt dat voor 2020 reeds 80% van de ingebrachte uren zijn gebruikt. Er zijn voor 2020 onvoldoende middelen beschikbaar om alle werkzaamheden te kunnen uitvoeren. Hierbij is uitgegaan van de huidige inzet, de werkvoorraad die nog bij de ODT ligt en de verwachting van een verdere uitvraag over 2020.

De ODT heeft een prognose gemaakt welke producten zij over 2020 nog verwachten te kunnen leveren (mits er voldoende middelen beschikbaar worden gesteld). Hierbij wordt er vanuit gegaan dat voor toezicht circa 2/3 van de geplande controles kan worden uitgevoerd. Op basis van deze prognose wordt verwacht dat de benodigde uren voor 2020 moet worden bijgesteld naar 13.974 uren. De oorspronkelijke planning gaat uit van 11.892 benodigde uren terwijl in werkelijkheid 9.269 uren beschikbaar zijn.

Dit betekent dat het verschil tussen de ingebrachte middelen en de verwachte inzet voor 2020 op basis van de indicatieve uren toeneemt van 2.623 naar 4.705 uur. Dit tekort komt overeen met een bedrag van circa 385.000 euro. Op basis van de verdeelsleutel gaat het om een bedrag van circa 217.000 voor Dinkelland.

Dusinksweg

De herinrichting van de Dusinksweg is in 2018 uitgevoerd. In 2019 hebben de laatste afrondende werkzaamheden plaats gevonden en zijn nog enkele kleinere aanpassingen gedaan. Eind 2019 is de subsidie richting provincie verantwoord, waarop in december 2019 de vaststellingsbeschikking van de provincie is ontvangen. In april 2019 hebben wij de Raad mondeling geïnformeerd over het verwachte overschot op het krediet. Met name doordat de provinciale subsidie nog niet was meegerekend (€ 525.000) en door een aanbestedingsvoordeel (€ 368.000) hebben we een voordeel van € 893.000 kunnen aframen en is toegevoegd aan de reserve RIBAM. Het krediet kan nog niet volledig worden afgesloten, omdat er nog kosten voor het onderhoudscontract voor het groen worden verwacht en omdat er nog een onderzoek loopt naar de verkeersbewegingen van het vrachtverkeer over en rondom de Dusinksweg. De herziene stand van de reserve incidenteel beschikbare algemene middelen betrekken we bij het opstellen van de begroting 2021.

Algemene uitkering

De algemene uitkering komt voor het jaar 2020 volgens de meicirculaire 2020 ongeveer € 537.000 hoger uit dan geraamd. Deze hogere inkomsten zijn een gevolg van hogere accessen (ontwikkeling van de rijksuitgaven), incidentele compensatie BTW Compensatiefonds (BCF) en mutaties in eenheden en gewichten (aantal inwoners, aantal bijstandsonvangers, etc).

Het saldo van de hogere algemene uitkering is geen pure "winst". We dienen rekening te houden met de taakmutaties die benoemd zijn door het rijk. Taakmutaties zijn middelen die met een bepaald oogmerk aan het gemeentefonds zijn toegevoegd of onttrokken, maar waar geen bestedingsverplichting aan ten grondslag ligt. Wanneer ze nieuw zijn worden ze eenmalig afzonderlijk benoemd om inzicht te creëren waaraan het rijk meer of minder geld gaat besteden. Maar het uitgangspunt van de gehele algemene uitkering is en blijft dat de middelen vrij aanwendbaar zijn. Binnen de gemeente Dinkelland kennen we de lijn dat voor deze taakmutaties een stelpost wordt opgenomen in afwachting van te ontwikkelen beleid. Zodra door college en raad wordt ingestemd met het ontwikkelde beleid kan een beroep worden gedaan op deze stelpost(en). Indien ervoor wordt gekozen geen beleid te ontwikkelen dan kan de stelpost vrijvallen ten gunste van de algemene middelen of en laste worden gebracht.

In de meicirculaire 2020 zijn een vijftal taakmutaties opgenomen:

Taakmutatie Inburgering

Per 1 juli 2021 treedt de Wet Inburgering in werking. Zowel de incidentele bijdrage in de invoeringskosten als de structurele bijdrage in de uitvoeringskosten wordt verstrekt via een integratie-uitkering. De benodigde middelen voor de kosten van inburgeringsvoorzieningen worden verstrekt via een specifieke uitkering van het Ministerie van SZW. Het bedrag dat gemeenten in 2020 ontvangen betreft de incidentele bijdrage in de invoeringskosten en wordt over gemeenten verdeeld op basis van het aantal inwoners. De bedragen die gemeenten vanaf 2021 ontvangen betreffen de structurele bijdrage in de uitvoeringskosten. De verdeling van de integratie-uitkering zal naar verwachting in de decembercirculaire 2020 worden bijgesteld, als van zowel het aantal inwoners als het aantal personen met een niet- westerse migratieachtergrond nieuwe gegevens voorhanden zijn.

Taakmutatie suppletie-regeling bommenregeling

Vanaf 2015 kunnen alle gemeenten in geval van opsporing en ruiming van explosieven een bijdrage van 70% in de kosten ontvangen. De gemeente Dinkelland ontvangt op basis van deze regeling in 2020 een bedrag van € 19.490 incidenteel.

Taakmutatie maatschappelijke begeleiding statushouders

Conform artikel 18 van de Wet inburgering wordt voorzien in de maatschappelijke begeleiding van inburgering plichtige asielmigranten en hun gezinsleden. Een gemeente ontvangt € 2.370 per inburgering plichtige asielmigrant. De gemeente Dinkelland ontvangt in 2020 € 18.960 voor acht asielmigranten incidenteel.

Taakmutatie Participatie

De omvang van de integratie-uitkering Participatie wijzigt door de toekenning van de loon- en prijsbijstelling 2020. De Wsw-verdeling vanaf 2020 is geactualiseerd met de realisaties van het gemiddeld aantal SE in 2019 en de blijfkansen voor de jaren 2020 en verder.

Taakmutatie Voogdij/18+

De integratie-uitkering Voogdij/18+ kent een systematiek waarbij op basis van historisch zorggebruik (T-2) per gemeente gemiddelde dagprijzen (p) worden vermenigvuldigd met het aantal zorgdagen (q). Daarmee wordt – ondanks de beperking van gegevens die twee jaar teruggaan - zo goed mogelijk aangesloten bij de actuele kostenverschillen tussen gemeenten. In de nieuwe bedragen per gemeente is rekening gehouden met de loon- en prijsbijstelling 2020.

Samenvatting

De hogere inkomst uit de algemene uitkering laat, rekening houdend met het ramen van stelposten voor de toegelichte taakmutaties het volgende beeld zien:

Hogere inkomst algemene uitkering	€538.000
Te ramen stelposten op grond van taakmutaties:	
- Inburgering	€52.000
- Suppletierегeling bommenregeling	€19.000
- Maatschappelijke begeleiding statushouders	€19.000
- Participatie	€69.000
- Voogdij/18+	€41.000
	<u>€200.000</u>
Budgettair voordeel 2020	€338.000

OZB

De werkelijke inkomsten onroerendezaakbelasting zijn in 2020 hoger dan begroot. De inkomst woningen eigenaren wordt daarom verhoogd met €25.000. De inkomst niet-woningen eigenaren met €15.000 en de inkomst niet-woningen gebruikers met €8.000. In totaal betekent dit een voordeel voor Dinkelland van €48.000.

Gebruiksoppervlakten

Alle gemeenten zijn wettelijk verplicht om uiterlijk met ingang van het jaar 2022 de waardering van de woningen in het kader van de Wet WOZ uit te voeren op basis van de gebruiksoppervlakte. Deze gebruiksoppervlakte moet nauwkeurig zijn bepaald en moet gedetailleerd genoeg zijn om de taxaties op te kunnen baseren. De gebruiksoppervlakte, die wordt geregistreerd in de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) voldoet niet aan de door de Waarderingskamer gestelde eisen. Er is dan ook een verbeter slag noodzakelijk. Deze verbeter slag is bij Noaberkracht projectmatig opgepakt. Nu we enkele maanden aan de slag zijn hebben we beter zicht op de benodigde capaciteit en de bijbehorende budget. Daarbij blijkt dat er €40.000 aan extra budget nodig is om de werkzaamheden tijdig uit te voeren. De gemeente Dinkelland wordt dan ook gevraagd om, volgens de verdeelsleutel, een extra bijdrage te leveren van €22.540, te dekken uit de reserve incidenteel algemeen beschikbare middelen.

Eikenprocessierups

Op provinciaal niveau is er begin 2020 een gezamenlijk plan van aanpak voor de bestrijding van de EPR opgesteld. De wijze waarop de gemeente Dinkelland omgaat met haar aanpak van de bestrijding van de EPR past in dat plan van aanpak. Doordat er breder is ingestoken op de bestrijding zowel binnen de bebouwde kom als ook op locaties (maatwerk) buiten de bebouwde kom is er sprake van een overschrijding van het beschikbare budget.

Sociaal Domein Dinkelland

Onderstaand de mutaties sociaal domein met een toelichting. De mutaties zijn het gevolg van autonome ontwikkelingen of corona-gerelateerd.

Sociaal domein 2020	(bedragen x € 1.000)
Leerlingenvervoer	42
Kinderopvang	10
ROZ – uitvoeringskosten	10
Bijstand	-114
Bbz	20
Bbz – afrekening 2019	77
Participatie en re-integratie	95
Hulpmiddelen/trapliften/woningaanpassingen	-130
Regiotaxi	27
Huishoudelijke ondersteuning	120
Vervoer dagbesteding	73
Abonnementstarief	-20
Wmo ondersteuning individueel	-45
Wmo ondersteuning groep	154
Jeugdzorg	-619
Kleine verschillen	7
Uitvoeringsplan	0
Totaal mutaties	-293
<i>waarvan corona-gerelateerd</i>	<i>59</i>

Leerlingenvervoer (€42.000 voordeel)

Als gevolg van het coronavirus heeft in de maanden maart t/m mei nauwelijks leerlingenvervoer plaatsgevonden aangezien de scholen gesloten zijn geweest. Met de vervoerder is een compensatieregeling getroffen (bevoorschotting vervoerder). Op basis van de doorrekening van de kosten voor de maanden januari t/m juni en de te verwachten kosten over de periode juli t/m december is er een incidenteel voordeel in 2020 van ca. € 42.000. Dit heeft geheel betrekking op de corona-periode. Op dit moment is er in de prognose voorzichtigheidshalve rekening mee gehouden dat het volledige voorschot een last voor de gemeente Dinkelland is, na afloop van de corona-periode wordt berekend of (een gedeelte van) het voorschot door de vervoerder terugbetaald dient te worden op basis van gemaakte kosten.

Kinderopvang (€10.000 voordeel)

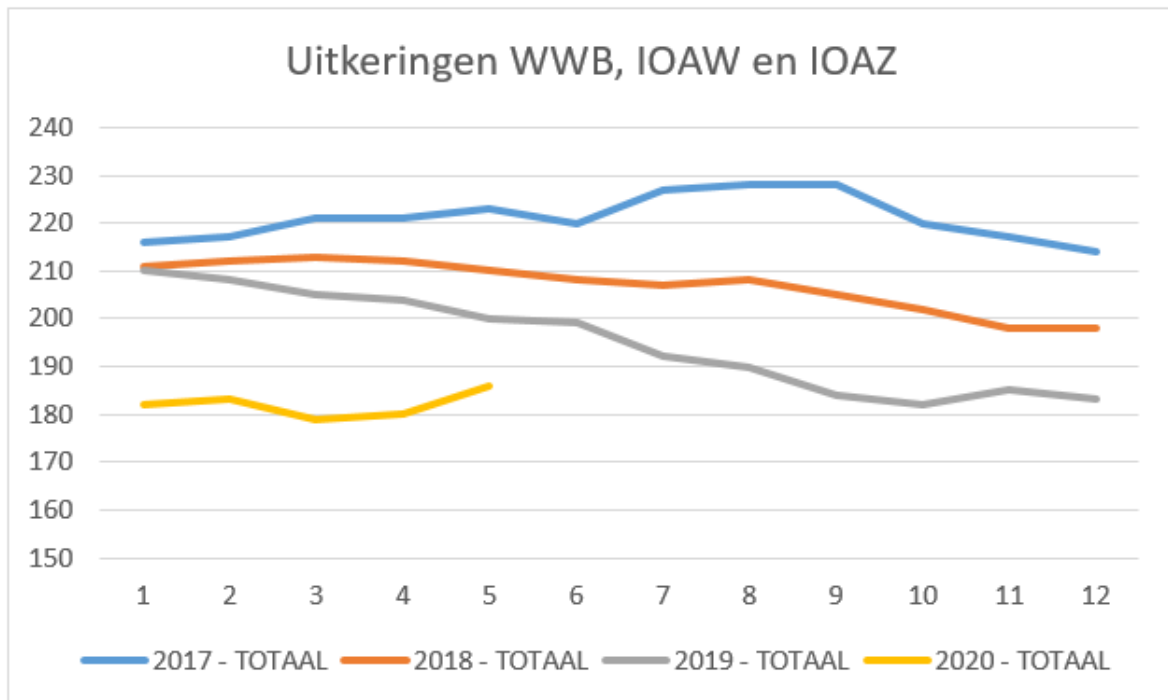
Dit betreffen de kosten voor de inspecties van de kinderopvangcentra. De inspecties worden uitgevoerd door de GGD Twente. De totale inspectiekosten zullen voor beide gemeente lager zijn dan de raming in 2020. Een scenario over hoe de inspecties de rest van het jaar eruit komen te zien, wordt nog uitgewerkt door de GGD. Hier ontvangen we binnenkort bericht over. Op dit moment wordt ingeschat dat de uitgaven incidenteel ca. € 10.000 lager zullen zijn dan de raming als gevolg van de coronacrisis. Echter, de inspecties zullen hoogstwaarschijnlijk in 2020 worden ingehaald, waardoor in 2020 de kosten mogelijk hoger zijn dan de raming.

Beleid en uitvoering Inkomensregelingen (€10.000 voordeel)

De kosten voor de reguliere dienstverlening van het ROZ Hengelo zullen incidenteel lager uitvallen in 2020 dan begroot, als gevolg van de coronacrisis heeft het ROZ veel capaciteit nodig gehad voor de uitvoering van de Tozo regelingen (Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers). Op dit moment wordt ingeschat dat de uitgaven voor de reguliere dienstverlening incidenteel ca. € 10.000 lager zijn dan de raming als gevolg van de coronacrisis. De extra dienstverlening met betrekking tot de Tozo regelingen wordt door het ROZ apart in beeld gebracht en door de gemeente Dinkelland verantwoord in de SiSa bijlage bij de jaarstukken 2020. De gemeente Dinkelland heeft van het Rijk een specifieke uitkering ontvangen voor de verstrekkingen en extra uitvoeringskosten van de Tozo regelingen.

Bijstandsuitkeringen (€114.000 nadeel)

WWB, IOAW en IOAZ

In de grafiek is een duidelijke afname te zien in het aantal bijstandsklanten sinds het jaar 2017. Ook in het begin van 2020 is deze afname te zien. Vanaf mei 2020 is er een toename in het aantal uitkeringen. Deze toename is te herleiden naar de coronacrisis.

Op basis van de meest recente informatie over het aantal WW-uitkeringen, verstrekt vanaf 16 maart 2020 (aanvang corona-maatregelen), in de gemeente Dinkelland is de verwachting dat circa 15% in de bijstand terecht zal komen. Hiermee neemt het uitkeringsbestand toe met 15 uitkeringen. Voorzichtigheidshalve gaan we er vanuit dat deze nieuwe instroom niet voor het einde van het jaar zal uitstromen.

Bovenstaande aannames leiden tot een nadeel van €138.000 in 2020 met betrekking tot de WWB, IOAW en IOAZ. Dit nadeel is volledig toe te schrijven aan de coronacrisis. Wanneer de coronacrisis niet zou hebben plaatsgevonden is de verwachting dat de afname van bijstandsklanten had

doorgezet in 2020. Dit had een voordeel opgeleverd van €103.000. Het verschil tussen beide bedragen betekent een incidenteel nadeel van €35.000 in 2020.

Bbz starters en gevestigden

Met ingang van 1 januari 2020 vallen ook de gevestigde ondernemers die een bijstandsaanvraag doen om te voorzien in hun levensonderhoud onder de gebundelde uitkering (BUIG). De cijfers over de eerste vijf maanden van 2020 laten op dit moment een voordeel zien van ca. € 17.000. Wat betreft de startende ondernemers die bijstand ontvangen is het aantal gelijk aan het aantal vorig jaar op dit moment (<5 ondernemers), wat betreft de gevestigde ondernemers is het aantal op dit moment lager dan vorig jaar.

Loonkostensubsidies

In de eerste vijf maanden van 2020 zien we een forse stijging in de uitgaven met betrekking tot de loonkostensubsidies garantiebannen. Dit leidt tot een nadeel van € 73.000 in het jaar 2020. De loonkostensubsidie is in het leven geroepen voor mensen met een arbeidsbeperking ter vervanging van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) die in 2015 is gesloten. De doelgroep die voorheen in de Wsw terecht zou zijn gekomen, stroomt nu in de Participatiewet met een loonkostensubsidie.

Gebundelde uitkering (BUIG)

In mei zijn de nader voorlopige budgetten 2020 met betrekking tot de BUIG bekend gemaakt. In deze bijstelling zijn de realisaties over het jaar 2019 en de conjuncturele situatie van vlak voor de coronacrisis (CEP en CPB) verwerkt. De bijstelling van mei 2020 leiden tot een structureel nadeel van ca. € 92.000 in 2020, € 106.000 in 2021, € 111.000 in 2022, € 110.000 in 2023 en € 94.000 in 2024. De gevolgen van de coronacrisis zijn **niet** in de nader voorlopige budgetten verwerkt. De belangrijkste verandering is de bijstelling van het macrobudget in verband met de lagere macro-uitgaven over 2019 (zowel in het aantal uitkeringen als in de uitkeringslast per uitkering) en gunstigere werkloosheidsramingen van CPB (ramingen van vóór de coronacrisis).

Eind september ontvangt de gemeente Dinkelland van het Rijk bericht over de definitieve budgetten 2020. Bij het vaststellen van deze definitieve budgetten, zal rekening worden gehouden met de dan actuele conjuncturele situatie. Wat deze toezegging precies betekent is op dit moment niet duidelijk. Daarom worden de nader voorlopige budgetten 2020 vooralsnog niet verwerkt in het (meerjarig) saldo van de gemeente Dinkelland, maar worden de bekendmakingen in september 2020 afgewacht. Het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid zou kunnen vasthouden aan de normale procedure en de definitieve budgetten eind september vaststellen op basis van de te zijner tijd actuele realisaties en de dan actuele CPB-werkloosheidsramingen. Het is nog maar de vraag hoeveel onzekerheid deze CPB-ramingen op dat moment nog zullen bevatten.

Besluit bijstandverlening zelfstandigen (€ 20.000 voordeel)

In de eerste vijf maanden van 2020 zijn geen (niet corona-gerelateerde) bedrijfskredieten verstrekt aan ondernemers in financiële problemen. Vooralsnog wordt de raming niet aangepast, gezien de onzekerheid omtrent de gevolgen van de coronacrisis. De aflossingen die worden gedaan op eerder verstrekte bedrijfskredieten is hoger dan de raming, dit levert een voordeel op van € 20.000 in 2020.

Tozo-regelingen

Voor de verstrekkingen op basis van de Tozo-regelingen en de extra uitvoeringskosten door het ROZ is van het Rijk een specifieke uitkering ontvangen van ruim € 4,7 miljoen. Deze € 4,7 miljoen wordt zowel aan de inkomstenkant geraamd als ontvangst van het Rijk en aan de uitgavenkant opgenomen als budget voor de verstrekkingen en extra dienstverlening van het ROZ. Verantwoording vindt plaats via de SiSa bijlage bij de jaarstukken 2020. Op basis van deze verantwoording wordt de hoogte van de vergoeding vastgesteld ter hoogte van 100% van de gemaakte kosten. Voor de vergoeding van de uitvoeringskosten geldt een vast bedrag per besluit op een aanvraag.

De Tozo 1 regeling had betrekking op de maanden maart t/m mei 2020. Er zijn in totaal 556 aanvragen geweest uit de gemeente Dinkelland. De infographic van het ROZ met betrekking tot de Tozo 1 regeling is als bijlage toegevoegd aan het tweede programmajournaal.

Afrekening 2019 (€ 77.000 voordeel)

Op basis van het Beeld van de Uitvoering 2019 heeft een voorlopige afrekening met het ministerie plaatsgevonden met betrekking tot de uitvoering van de Bbz in 2019. 75% van de lasten van de

gemeente Dinkelland wordt door het ministerie vergoed. De vergoeding wordt verrekend met het in 2019 ontvangen voorschot. Voor de gemeente Dinkelland zorgt dit voor een incidenteel voordeel van ca. € 77.000 in 2020.

Participatie en re-integratie (€ 95.000 voordeel)

In het eerste half jaar van 2020 zijn de re-integratiekosten lager dan begroot. De verwachting op basis van de huidige cijfers is een incidenteel voordeel van ca. € 95.000 in 2020. Dit komt met name door de coronacrisis, hierdoor zijn vanaf maart geen nieuwe trajecten ingezet. Eind juni is dit weer langzamerhand weer opgestart. Daarnaast worden meer mensen die eerder in een traject werden geplaatst nu in veel gevallen doorgezet naar de arbeidsmarktcoach voor de laatste intensieve coaching.

Hulpmiddelen (€ 130.000 nadeel)

Voor wat betreft de hulpmiddelen kennen we enerzijds de huurconstructie en anderzijds verstrekkingen in eigendom van (eenvoudige) woonvoorzieningen, woningaanpassingen en trapliften (inclusief onderhoud en reparatie). Daarnaast hebben inwoners ook de mogelijkheid een pgb aan te vragen voor het aanschaffen van een hulpmiddel.

De prognose voor het jaar 2020 op basis van de eerste vijf maanden laat een overschrijding zien van € 125.000 op het totaalbudget hulpmiddelen (zowel huur als eigendom/pgb). Onderstaand een specificatie van de overschrijding:

- Rolstoelvoorzieningen: vrijwel geen wijziging in het aantal rolstoelen in de huurconstructie, wel een wijziging van handbewogen rolstoelen naar elektrische rolstoelen c.q. rolstoelen met duwondersteuning (ca. € 10.000 nadeel) en een nadeel van ca. € 9.000 in verband met pgb-verstrekkingen.
- Vervoersvoorzieningen: er is geen stijging waarneembaar in het aantal vervoersvoorzieningen in de huurconstructie, wel een verschuiving van voorzieningen zonder trapondersteuning naar voorzieningen met trapondersteuning. Daarnaast zorgen verstrekkingen in eigendom/pgb-verstrekkingen, onderhoudskosten en financiële tegemoetkomingen vervoer voor een nadeel van ca. € 28.000.
- Woonvoorzieningen: er is geen stijging waarneembaar in het aantal woonvoorzieningen in de huurconstructie. De kosten van de verstrekkingen in eigendom blijven achter bij de raming, dit levert een voordeel op van ca. 15.000.
- Trapliften: een nadeel van ca. € 58.000 in verband met een steeds hoger aantal jaarlijkse verstrekkingen. Dit heeft te maken met de wens om inwoners langer thuis te laten wonen. De verstrekkingen zien we oplopen van 5 per jaar in 2015 tot 21 in 2019. In 2020 zijn in het eerste half jaar 16 trapliften verstrekt.
- Woningaanpassingen: een nadeel van ca. € 40.000 in verband met een aantal (duurdere) woningaanpassingen in het jaar 2020.

Regiotaxi (€ 27.000 voordeel)

Als gevolg van het coronavirus is in de maanden maart t/m juni vrijwel niet gereden met de regiotaxi. Met de vervoerder is een compensatieregeling getroffen (bevoorschotting vervoerder). Op basis van de doorrekening van de kosten voor de maanden januari t/m juni en de te verwachten kosten over de periode juli t/m december is er een incidenteel voordeel in 2020 van ca. € 27.000. Hiervan heeft € 13.000 betrekking op de periode januari t/m juni en € 14.000 heeft betrekking op de periode juli t/m december, omdat de verwachting is dat inwoners ook in deze periode nog minder gebruik zullen maken van de regiotaxi als voor de coronacrisis. Op dit moment is er in de prognose voorzichtigheidshalve rekening mee gehouden dat het volledige voorschot een last voor de gemeente Dinkelland is, na afloop van de corona-periode wordt berekend of (een gedeelte van) het voorschot door de vervoerder terugbetaald dient te worden op basis van gemaakte kosten.

Huishoudelijke ondersteuning (€ 120.000 voordeel)

In het eerste half jaar van 2020 zijn per saldo ca. 25 unieke cliënten ingestroomd, dit betreft vrijwel alleen instroom in de basismodule. Deze instroom heeft grotendeels in het eerste kwartaal

plaatsgevonden, mogelijk is het coronavirus een oorzaak voor lagere instroom het tweede kwartaal. Dit is echter niet met zekerheid te zeggen, aangezien we ook in 2019 een wisselend beeld hebben gezien in de toename van het aantal unieke cliënten per kwartaal. Voor het jaar 2020 is rekening gehouden met een instroom van 40 cliënten als gevolg van de wijziging van het abonnementstarief Wmo. Er wordt vanuit gegaan dat deze instroom ook plaats gaat vinden, echter is deze instroom later dan waar op begrotingsbasis rekening mee is gehouden. Dit levert een voordeel op van ca. € 120.000.

Vervoer dagbesteding (€ 73.000 voordeel)

Ook voor het vervoer van en naar de dagbesteding is een regeling getroffen met de vervoerder. Als gevolg van het coronavirus is in de maanden maart t/m juni minder gereden van en naar de dagbesteding, aangezien deze locaties veelal gesloten waren vanaf half maart tot eind april. In mei is het vervoer weer opgestart. Op basis van de doorrekening van de kosten voor de maanden januari t/m juni en de te verwachten kosten over de periode juli t/m december is er een incidenteel voordeel in 2020 van ca. € 73.000. Hiervan heeft € 38.000 betrekking op de periode januari t/m juni en € 35.000 heeft betrekking op de periode juli t/m december. In het laatste half jaar van 2019 is een afname gezien in de maandelijkse vervoerskosten, deze afname is ook in de eerste twee maanden van 2020 waargenomen en wordt daarmee ook in de periode juli t/m december verwacht. Op dit moment is er in de prognose voorzichtigheidshalve rekening mee gehouden dat het volledige voorschot een last voor de gemeente Dinkelland is, na afloop van de corona-periode wordt berekend of (een gedeelte van) het voorschot door de vervoerder terugbetaald dient te worden op basis van gemaakte kosten.

Abonnementstarief Wmo (€ 20.000 nadeel)

Als gevolg van vertraging in de implementatie van het nieuwe systeem voor gegevensuitwisseling tussen gemeenten en het CAK, is voor de maanden januari t/m maart 2020 nog geen eigen bijdrage geïnd voor inwoners uit de gemeente Dinkelland. Daarnaast heeft de minister van VWS besloten om voor de maanden april en mei 2020 geen eigen bijdrage te innen in verband met de gevolgen van corona op de ondersteuning. Hierdoor ontstaat er een nadeel voor de gemeente Dinkelland van ca. € 20.000. De gemeenten ontvangen hiervoor een compensatie van het Rijk. Met ingang van juni 2020 wordt de eigen bijdrage geïnd, dit geldt ook met terugwerkende kracht voor de periode januari t/m maart 2020.

Wmo ondersteuning individueel (€ 45.000 nadeel)

Het aantal indicaties individuele ondersteuning ligt in het eerste half jaar van 2020 (153 indicaties) gemiddeld iets hoger dan in 2019 (149 indicaties). Dit zorgt voor een nadeel van ca. € 45.000. In de prognose is (nog) geen rekening gehouden met het mogelijke boeggolf effect van inhaalzorg als gevolg van corona.

Wmo ondersteuning groep (€ 154.000 voordeel)

Het aantal indicaties groepsondersteuning ligt in het eerste half jaar van 2020 (113 indicaties) gemiddeld lager dan in 2019 (132 indicaties). Dit zorgt voor een voordeel van ca. € 154.000. In de prognose is (nog) geen rekening gehouden met het mogelijke boeggolf effect van inhaalzorg als gevolg van corona.

Jeugdzorg (€ 619.000 nadeel)

Een prognose van de jeugdzorguitgaven 2020 leidt tot een nadeel van € 619.000. Dit nadeel wordt enerzijds veroorzaakt door declaraties over 2018 en 2019 waar in de nog te betalen post 2019 geen rekening mee is gehouden. Dit zijn o.a. indicaties die met terugwerkende kracht zijn afgegeven en facturen die op basis van het woonplaatsbeginsel ten laste van de gemeente Dinkelland zouden moeten komen maar door een andere gemeente zijn betaald.

Anderzijds wordt dit nadeel veroorzaakt door de geprognosticeerde uitgaven voor het jaar 2020. In het jaar 2020 zijn op volgende onderdelen mutaties te zien ten opzichte van 2019:

1. We zien een stijging in het aantal afgegeven indicaties ondersteuningsbehoefte 3 (OB3). Dit

zorgt voor een toename in de kosten ten opzichte van 2019. 45% van de indicaties OB3 wordt afgegeven door een gecertificeerde instelling (GI).

2. Tevens zien we een stijging in het aantal gezinshuisindicaties. De verblijfslocatie hoeft daarmee niet binnen de gemeente Dinkelland te liggen. Zolang het gezag bij ouders/verzorgers, woonachtig in de gemeente Dinkelland, ligt, komen de kosten voor rekening van onze gemeente.
3. Ook zien we dat het aantal cliënten dat in de gezinshuizen binnen de gemeente Dinkelland verblijft de afgelopen jaren is toegenomen. Indien het gezag niet meer bij de ouders/verzorgers ligt, is de gemeente waar de jeugdige verblijft, verantwoordelijk voor de kosten. Dit blijft zo totdat het nieuwe woonplaatsbeginsel wordt ingevoerd (1 januari 2022).
4. Ten slotte zien we een stijging in het aantal indicaties Dakje3¹. 75% van de indicaties Dakje3 wordt afgegeven door een gecertificeerde instelling (GI). We zien bij de afgegeven indicaties Dakje3 veelal een combinatie met ondersteuningsbehoefte 3 (OB3).

Over het algemeen valt op dat een klein aantal cliënten zorgt voor een groot aandeel van de totale kosten. Hierin zien we dat er bij een van de aanbieders een verschuiving plaats vindt van een beschikbaarheidsvoorziening naar een dakje in combinatie met ondersteuningsbehoeften.

(Financiële) Stand van zaken uitvoeringsplan sociaal domein

Het verloop van de beoogde besparing (begroting 2019) en de behaalde besparing (2019 en 2020) is als volgt:

<i>(bedragen x €1.000)</i>	2019	2020	2021	2022
Beoogde besparing begroting 2019	126	412	557	582
Behaalde besparing 2019 (PJ1)	-126	-126	-126	-126
Resterende beoogde besparing 2020	0	286	431	456
Behaalde besparing 2020 (PJ1)	0	-175	-100	-100
Resterende beoogde besparing 2020	0	111	311	356

Deze resterende beoogde besparing is taakstellend ingeboekt in onze (meerjaren)begroting. Het mogelijk niet behalen van de taakstelling betekent dus direct een financiële tegenvaller.

Btw

De eenmalige ontvangst van € 408.000 houdt verband met teruggave btw. Dit bedrag heeft betrekking op de door ons ingediende bezwaarschriften over de jaren 2012 t/m 2016 en de jaren 2017 en 2018.

Toelichting op bezwaarschriften.

De bezwaarschriften hebben grotendeels betrekking op terugvordering van de btw op algemene kosten zoals salariskosten en kosten van Noaberkracht. Voor de teruggave van btw op algemene kosten wordt jaarlijks, na afloop van het jaar het zogenaamde mengpercentage berekend. Begin 2020 hebben we met de Belastingdienst overeenstemming bereikt over de systematiek van de berekening van het mengpercentage. Dit percentage bestaat uit drie onderdelen. Percentage van de btw dat verrekend wordt via het Btw Compensatiefonds, percentage van de btw dat verrekend wordt via ondernemersaangifte en percentage van de btw dat niet teruggevorderd kan worden en dus kostenverhogend is. In de afgelopen jaren is er sprake van minder kostenverhogende btw. Dit heeft een gunstig effect op het mengpercentage. Daardoor kan een groter deel van de betaalde btw op algemene kosten teruggevorderd worden.

Toelichting op bedragen.

In juli 2020 zijn de beschikkingen van de Belastingdienst ontvangen op de bezwaarschriften 2012 t/m 2016. In totaal is inclusief belastingrente een bedrag ontvangen van € 1.022.000. In de

gemeenterekening 2019 hadden wij al een bedrag opgenomen van € 894.000. Het restant van € 128.000 wordt ten gunste van het boekjaar 2020 gebracht.

Eind augustus hebben wij de bezwaarschriften voor de jaren 2017 en 2018 ingediend. Exclusief de belastingrente komen deze bezwaarschriften neer op een te verwachten teruggave van € 280.000.

Naast het bovenstaande spelen op dit moment nog de volgende zaken met de Belastingdienst:

Bezwaar met betrekking 2019.

Naar aanleiding van de ontvangst van de beschikking 2019 btw-compensatiefonds hebben wij een pro forma bezwaarschrift ingediend. Dit bezwaarschrift wordt door ons in najaar 2020 nader onderbouwd en vervolgens gaan wij hierover in overleg met de Belastingdienst. Wij hopen bij de jaarrekening 2020 de uitkomsten te vermelden.

2020 en volgende jaren

Zoals hiervoor is aangegeven, heeft de teruggave van de btw grotendeels betrekking op het mengpercentage dat van toepassing is op de algemene kosten. Met ingang van 2021 verwerken we de met de Belastingdienst overeengekomen systematiek direct in de begroting. Het financiële effect hiervan wordt dus integraal vertaald in de begroting 2021 en verder. Voor het jaar 2020 is nog het oude systematiek c.q. oud mengpercentage toegepast. Na afloop van 2020 zullen wij daarom ook het verschil tussen het oude en nieuwe systematiek in beeld brengen en aan de orde stellen bij de Belastingdienst

Inkomstenverlies Binnensportaccommodaties en zwembaden

De inkomsten uit verhuur van de binnensportaccommodaties en de bezoeken aan de zwembaden zijn voor 2020 begroot op afgerond € 750.000. Door de corona zijn de binnensportaccommodaties en de zwembaden van half maart tot en met eind mei gesloten geweest en daarna weer beperkt opengegaan. Als gevolg hiervan wordt de inkomstenderving uit de binnensportaccommodaties over 2020 geraamd op € 268.000.

Optimaliseringsbedrijfsvoering /verzelfstandiging binnensportaccommodaties en zwembaden.

Optimaliseringsbedrijfsvoering /verzelfstandiging binnensportaccommodaties en zwembaden. Wij doen onderzoek naar de verzelfstandiging van de binnensportaccommodaties en zwembaden, die vallen onder het beheer van Dorper Esch. Op 26 september 2019 is de gemeenteraad hierover per raadsbrief geïnformeerd. Bij de uitwerking van de voorgenomen verzelfstandiging hebben wij gesteld om ook de samenwerking met andere partijen in Noord-Oost Twente te willen verkennen. Als onderdeel van dit proces, het verzelfstandigen en de mogelijke regionale samenwerking, moeten wij eerst de huidige bedrijfsvoering verder optimaliseren. Dit doen wij met als uitgangspunt om eerst orde op zaken stellen, zodat wij het traject van samenwerking constructief en onbelemmerd in kunnen gaan. Dit proces van optimalisering en verzelfstandiging vraagt specifieke kennis en ervaring. Het inhuren van externe expertise in de vorm van een kwartiermaker is noodzakelijk. Ook omdat daarnaast de personele continuïteit binnen de bedrijfsleiding -vanwege aankomend pensioen- niet is geborgd. De kosten voor deze externe expertise hebben wij in 2020 geraamd op € 150.000. In het najaar zullen wij in de raadscommissie een toelichting geven op de stand van zaken en bevindingen waarbij ingegaan zal worden op:

- Optimalisering van de huidige exploitatie en het beheer van de accommodaties die vallen onder Dorper Esch;
- Inventariseren van de relevante beheervormen met de bijbehorende voor- en nadelen;
- De te kiezen variant voor verzelfstandiging uitgewerkt aan de hand van:
 - o Mogelijkheden voor overdracht exploitatie en beheer, eventueel uitgebreid met overdracht van eigendom
 - o Personele inzet ten aanzien van efficiency m.b.t. de accommodaties
 - o Ondernemerschap, profilering, productaanbod en het organisatorische en financiële kader
 - o Toekomstperspectief op regionale samenwerking

Energiekosten

Omdat de geboekte uitgaven niet in de pas lopen met de begrote bedragen, doen wij nader onderzoek. Daarbij kijken we of de nota's wel op het juiste verbruik zijn afgestemd. Hierin speelt mee

dat wij in 2020 zijn gewisseld van leverancier en wij ons afvragen of de overgang van de oude naar de nieuwe goed is verlopen. In afwachting van de uitkomsten ramen wij de extra kosten vooralsnog p.m.

Renovatie zwembad Kuiperberg.

Bij raadsbesluit van oktober 2019 heeft uw raad een krediet beschikbaar gesteld van:

- € 227.000 voor een facelift van de gebouwen en terreinen
- € 69.000 voor aanschaf van diverse speelvoorzieningen

Daarnaast is een extra bedrag beschikbaar gesteld voor € 218.000 voor groot onderhoud voor de periode 2020 t/m 2024, waardoor in totaal een bedrag van € 643.000 exclusief btw beschikbaar is voor groot onderhoud voor de periode 2020 t/m 2024. Inmiddels zijn de werkzaamheden afgerond waardoor het zwembad weer minimaal 15 jaar toekomstbestendig is.

Voor wat betreft de kosten merken wij het volgende op. Voor wat betreft het groot onderhoud blijven wij binnen het budget van € 643.000 voor de periode 2020 t/m 2024. Het totaalbedrag voor groot onderhoud van € 643.000 is in de begroting verdeeld over verschillende jaarschijven; voor 2020 was een bedrag begroot van € 354.000. Het restant van € 289.000 heeft betrekking op de jaarschijven 2021 t/m 2024. Vanuit praktisch oogpunt hebben wij echter bij de renovatie een aantal van de in 2021 en volgende jaren geplande werkzaamheden direct bij de renovatie uitgevoerd. Dit betreft onder meer de vervanging van het complete het rioolstelsel inclusief de benodigde grondwerk waarmee een bedrag gemoeid was van € 137.000 exclusief btw. Daardoor is er op de jaarschijf 2020 een tekort, maar dit tekort wordt gedekt doordat de benodigde bedragen voor jaarschijven 2021 en verder weer lager zullen uitvallen. Een en ander verloopt via de onttrekking aan de reserve groot onderhoud en heeft dus geen budgettaire consequenties.

De werkelijke investeringskosten voor de facelift van de gebouwen en terreinen zijn eveneens binnen het krediet van € 227.000 gebleven.

In het krediet voor aanschaf van diverse speelvoorzieningen van € 69.000 is rekening gehouden met een bijdrage van de stichting vrienden van de Kuiperberg van € 20.000. Dit bedrag moest opgebracht worden middels sponsoring en bijdragen van het bedrijfsleven. Mede door het corona effect is de werkelijke bijdrage € 7.000 lager uitgevallen, waardoor het krediet met € 7.000 verhoogd moet worden.

Overige kleine verschillen

Het betreft hier verschillende kleine verschillen

Voorgesteld wordt in te stemmen met de aangegeven en toegelichte mutaties op basis van bestaand beleid uit dit tweede programmajournaal 2020 en deze te verwerken in het boekjaar 2020.

Conclusies budgettaire consequenties

Uit de toelichtingen op verschillende mutaties uit dit tweede programmajournaal over 2020 blijkt dat

de gevolgen van de Corona pandemie op meerdere plekken invloed heeft. Zowel in positieve als in negatieve zin. In totaliteit is er in dit tweede programmajournaal rekening gehouden met een negatief financieel effect van de corona pandemie van € 227.000. Dit bedrag kan in grote lijnen als volgt worden gespecificeerd:

Inkomstenverlies binnensportaccommodaties en zwembaden	€277.000 N
Lagere kosten vervoer	€93.000 V
Hogere kosten bijstand	€138.000 N
Lagere kosten re-integratie	€95.000 V

Voor deze meerkosten als gevolg van de corona pandemie hebben we financiële ruimte gereserveerd (zie hiervoor het eerste deel van dit financiële hoofdstuk). Dit betekent dat we de meerkosten betreffende corona ten bedrage van € 227.000 niet ten laste van het resultaat van het tweede programmajournaal 2020 maar ten laste van de reeds gereserveerde ruimte laten komen.

Voorgesteld wordt de meerkosten betreffende Corona uit dit tweede programmajournaal 2020 ten bedrage van € 227.000 ten laste van de reeds gereserveerde ruimte Corona te brengen.

Rekening houden met deze aangegeven dekking resteert voor het jaar 2020 nog een bedrag van € 719.000 om de mogelijke gevolgen van Corona op te vangen. Specificatie:

Gereserveerde ruimte volgens de basisraming van het CPB van juni 2020	€772.000
Toe te voegen vanuit het compensatiepakket coronacrisis	€174.000
Dekking meerkosten volgens tweede programmajournaal 2020	- €227.000
Restant	€719.000

Uitgaande van deze aangegeven dekking van de zogenaamde “corona meerkosten” ontstaat het volgende beeld van het saldo van het tweede programmajournaal 2020:

Totaal mutaties bestaand beleid	435
waarvan Corona - ten laste van reeds gereserveerde ruimte	-227
Totaal mutaties bestaand beleid zonder Corona	662

Conform bestaand beleid wordt dit voordelige saldo toegevoegd aan de algemene reserve.

Voorgesteld wordt het voordelige saldo van het tweede programmajournaal 2020 ten bedrage van € 662.000 te storten in de algemene reserve.

Maatschappelijk Effecten Plan (MEP)

“Dinkelland Duurzaam Doorontwikkelen”; met deze titel heeft de coalitie en het nieuwe college haar richting voor de periode 2018-2022 bepaald. Met negen verschillende agenda’s in het akkoord geeft het college haar ambities en speerpunten duidelijk en helder aan.

Het coalitieakkoord heeft zijn vertaling gekregen in het koersdocument dat in juli 2018 door de raad vastgesteld is. Met het koersdocument, gebaseerd op de agenda's in het coalitieakkoord, heeft de raad aan het college de opdracht verstrekt om tot uitvoering van het coalitieakkoord over te gaan. Op basis van de richtinggevende en kader stellende uitspraken uit de perspectiefnota 2020 heeft het college de begroting 2020 opgesteld.

Hoe we daar mee aan de slag gaan beschrijven we in het MEP. Zie dit MEP als een soort werkplan. In dit werkplan zijn het coalitieakkoord en het koersdocument vertaald in ambities, participatieprocessen en projecten voor de periode 2018-2022. In de onderstaande tabel is te zien welke agenda's in welke ambities terugkomen. In de bijlagen is een compleet overzicht te vinden van de inspanningen uit het coalitieakkoord en de plek die ze in de programmabegroting gekregen hebben.

Agenda uit coalitieakkoord	Terug te vinden in:
Agenda Aantrekkelijk wonen en leven	Ambitie Aantrekkelijke woon- en leefomgeving Ambitie Inclusieve samenleving Participatieprocessen Basisbegroting Programma Openbare ruimte & mobiliteit Basisbegroting Programma Economie Basisbegroting Programma Volkshuisvesting & ruimtelijke ordening
Agenda Duurzaamheid	Ambitie Duurzaam Dinkelland
Agenda Beleving	Ambitie Sterke bedrijvigheid Ambitie Inclusieve samenleving Ambitie Aantrekkelijke woon- en leefomgeving
Agenda Dinkelland onderneem't	Ambitie Sterke Bedrijvigheid
Agenda Inclusieve samenleving	Ambitie Inclusieve samenleving Basisbegroting Programma Sociaal Domein
Agenda Sport en bewegen	Ambitie Inclusieve samenleving Ambitie Aantrekkelijke woon- en leefomgeving
Agenda Leven lang leren	Ambitie Inclusieve samenleving Ambitie Aantrekkelijke woon- en leefomgeving Ambitie Sterke bedrijvigheid Basisbegroting Programma Onderwijs
Agenda Veiligheid, toezicht en handhaving	Ambitie Aantrekkelijke woon- en leefomgeving Basisbegroting Programma Veiligheid
Agenda Dinkelland in de Regio	Participatieprocessen

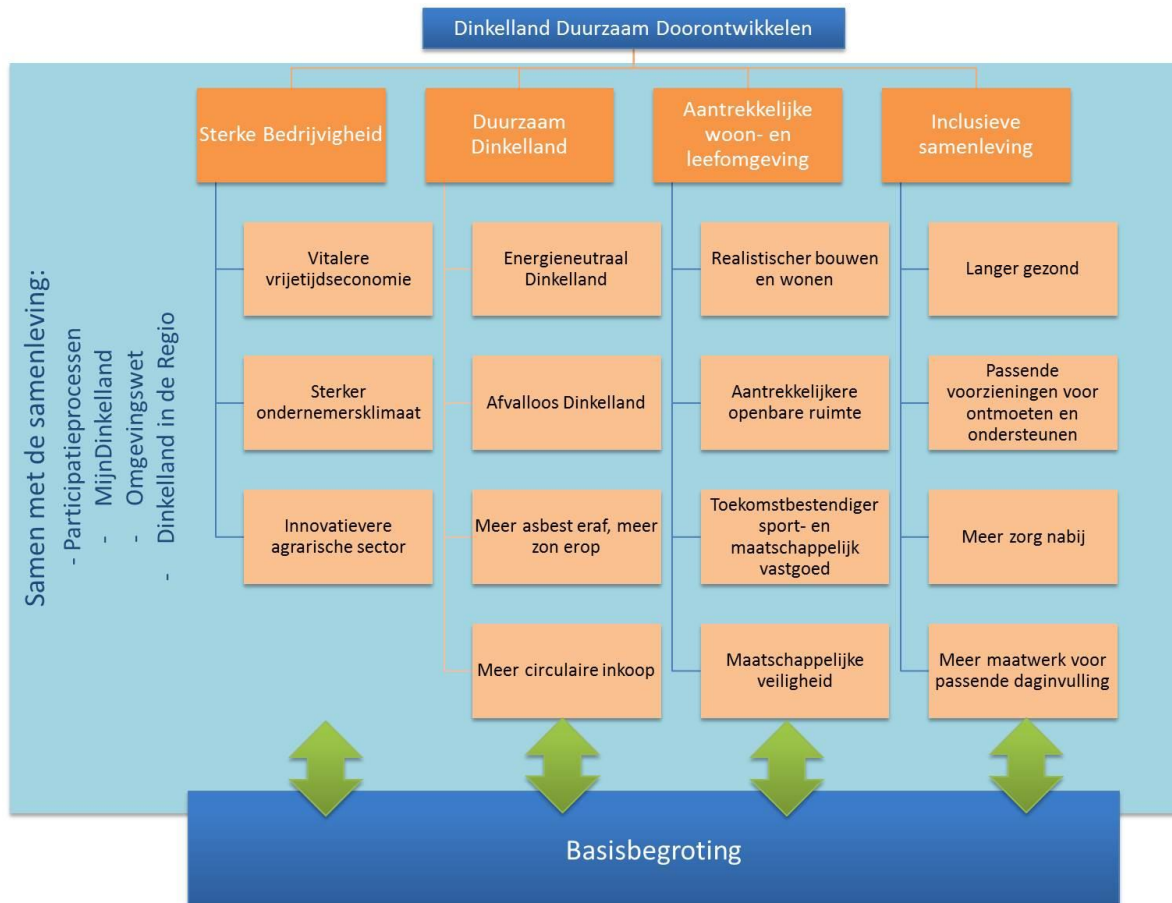
Het MEP is de afspraak tussen het bestuur en de organisatie over wat we gaan doen, hoe we het gaan doen, wanneer we het doen en wat het mag gaan kosten. Kortom: hoe werken we de komende jaren als partners aan de realisatie van de ambities van dit college.

Noaberkracht gaat deze mooie uitdaging, vastgelegd in dit Maatschappelijk Effecten Plan, graag aan.

Erik Grobben
Gemeentesecretaris en ambtelijk opdrachtgever MEP

Inleiding Maatschappelijk Effecten Plan (MEP)

Zoals aangegeven is het MEP de concrete vertaling van de Perspectiefnota 2020 en de begroting 2020. Daarnaast zijn er, zoals hoort in de dynamiek van het realiseren van ambities, diverse nieuwe inspanningen opgenomen die aansluiten op de ambities. Ook wordt aangegeven hoe de voortgang de komende jaren gemonitord gaat worden. Niet alle inspanningen worden direct gestart en gerealiseerd want de ambities beslaan een periode van vier jaar waardoor er bewust gekozen is voor prioriteren en daarmee faseren over meerdere jaren. In de onderstaande figuur is een overzicht gegeven van de ambities en de actielijnen en de participatieprocessen voor de komende vier jaar.

De opbouw van het MEP bestaat uit:

- **Ambities:** dit is de vertaling van de agenda's van het coalitieakkoord in een lange termijn visie die in ieder geval vier jaar houdbaar is. De ambitie geeft weer wat er over vier jaar anders is dan nu. (beter, meer, minder, vaker,) en het geeft weer waarom dat veranderd moet zijn.
 - Onder elke ambitie zitten verschillende **actielijnen**. Dit is een subdoel dat tussen één en vier jaar te behalen is (korte termijn visie). Dit subdoel moet bijdragen aan het behalen van de ambitie waar die onder hangt en geeft een prioritering aan. Een actielijn is eindig of te veranderen: een actielijn kan bijvoorbeeld over twee jaar

gereed zijn, omdat de gestelde subdoelen zijn gehaald.

- Onder elke actielijn zitten **inspanningen**. Dit zijn de activiteiten en projecten zoals bijvoorbeeld de punten uit het coalitieakkoord. Deze dragen bij aan de doelen van de actielijnen en leveren een concreet resultaat op.
- Daarnaast hebben we **initiatieven** uit de samenleving. Dit zijn inspanningen uit de samenleving waarin wij in een bepaalde mate participeren. Onze inwoners, ondernemers, verenigingen, maatschappelijke organisaties en kernraden krijgen veel voor elkaar. Er is oog voor wat er moet gebeuren, de wil om aan te pakken is groot. Deze betrokken houding maakt dat initiatieven in de samenleving van groot tot klein vorm krijgen. Samen zetten wij ons in voor de ambities. Initiatieven die vanuit onze samenleving worden opgepakt zijn terug te vinden in het onderdeel 'participatieprocessen'.
 - **Participatieprocessen**: de manier waarop met de samenleving samenwerken. Dit is een proces met de samenleving en bevat dus geen concrete doelen op inhoudelijke thema's.
 - **Omgevingswet**: de manier waarop we de Omgevingswet gaan implementeren.

In de P&C-cyclus gaan we meer monitoren op output en outcome. Deze indicatoren komen bij elke ambitie terug en zijn niet bedoeld om op afgerekend te worden. Zij geven een indicatie of wij de juiste dingen doen zodat wij tijdig kunnen bijsturen. We starten met voor elke actielijn een nul-meting die zowel kwalitatief als kwantitatief kan zijn afhankelijk van de meetbaarheid van het thema. Deze nulmeting (de zogenaamde IST) is gedaan aan het begin van de coalitieperiode. Daar waar mogelijk wordt in de jaarrekeningen de stand van zaken op dit onderdeel weergegeven.

Dinkelland op koers? De tussenbalans van het coalitieakkoord 2018-2022

Aanleiding

De coalitiepartijen hebben in het coalitieakkoord 2018-2022 'Dinkelland Duurzaam Doorontwikkelingen' de afspraak vastgelegd om een tussenbalans te maken. De tekst in het coalitieakkoord luidt:

“Halverwege deze coalitieperiode maken we de balans op. Liggen we nog op koers? Zijn er aanpassingen nodig? Daarbij betrekken we de raad, de samenleving, de (landelijke) ontwikkelingen en de financiële positie van Dinkelland.”

Dit coalitieakkoord is de basis voor het koersdocument 2018-2022 dat op 10 juli 2018 door de gemeenteraad is vastgesteld.

Dit koersdocument bepaalt op hoofdlijnen de richting voor de periode 2018-2022 zoals die in het coalitieakkoord is aangegeven. Voor de tussenbalans is dan ook gebruik gemaakt van het vastgestelde koersdocument. Het koersdocument is verder uitgewerkt in een Maatschappelijk Effecten Plan (MEP). In dit werkplan zijn het coalitieakkoord en het koersdocument vertaald in ambities, participatieprocessen en projecten voor de komende vier jaar.

Doel

Met de tussenbalans wordt gekeken of we als gemeente Dinkelland nog op koers liggen. In het coalitieakkoord hebben de coalitiepartners CDA en VVD hun ambities voor de periode 2018-2022 geformuleerd. Inmiddels is de helft van de looptijd van het Coalitieakkoord "Dinkelland Duurzaam Doorontwikkelen" verstreken. Een mooi moment om de tussenbalans op te maken.

In deze tussenbalans is getoetst of de inspanningen zoals opgenomen in de agenda's en vertaald in het Koersdocument nog de juiste interventies zijn om het hogere doel te bereiken. Zijn er externe ontwikkelingen die dit beïnvloeden en is de gemeente op de goede weg, of moet er worden bijgestuurd? Deze tussenbalans is daarmee een instrument dat inzicht verschaft in de vraag of we nog 'op koers' liggen, of de keuzes van destijds ook nu nog steeds het meest voor de hand liggen.

Onafhankelijkheid onderzoek

Om de onafhankelijkheid van het onderzoek te borgen is er voor gekozen om een extern onderzoeksbureau een onderzoek te laten uitvoeren in de samenleving. Daarnaast is Prof. dr. G.J.

Hospers bereid gevonden om als extern adviseur deze tussenbalans te begeleiden en de onafhankelijkheid en kwaliteit van het onderzoek te bewaken.

De tussenbalans in relatie tot het raadspectief

Deze tussenbalans onderscheidt zich van de reguliere P&C- cyclus (die de hele gemeentebegroting afdekt) en gaat daarmee niet in op de aspecten die via de P&C- cyclus worden bewaakt. Dit houdt in dat deze tussenbalans niet is ingegaan op de voortgang van de verschillende projecten en inspanningen.

De tussenbalans is vanuit het model van een lerende organisatie bekeken en is daarmee een lerend document geworden. Een document waarin vanuit verschillende invalshoeken en met gebruik van de samenleving is geanalyseerd of we op koers liggen met als doel om te leren en eventuele bij te sturen. Hierbij ligt de focus op de vier ambities. In dit raadspectief krijgen de uitkomsten (daar waar dat van toepassing is) een plek onder het onderdeel 'Trends en ontwikkelingen' bij de verschillende actielijnen. Daarnaast is in de inleiding van elke ambitie aangegeven waar de samenleving prioriteit aan geeft.

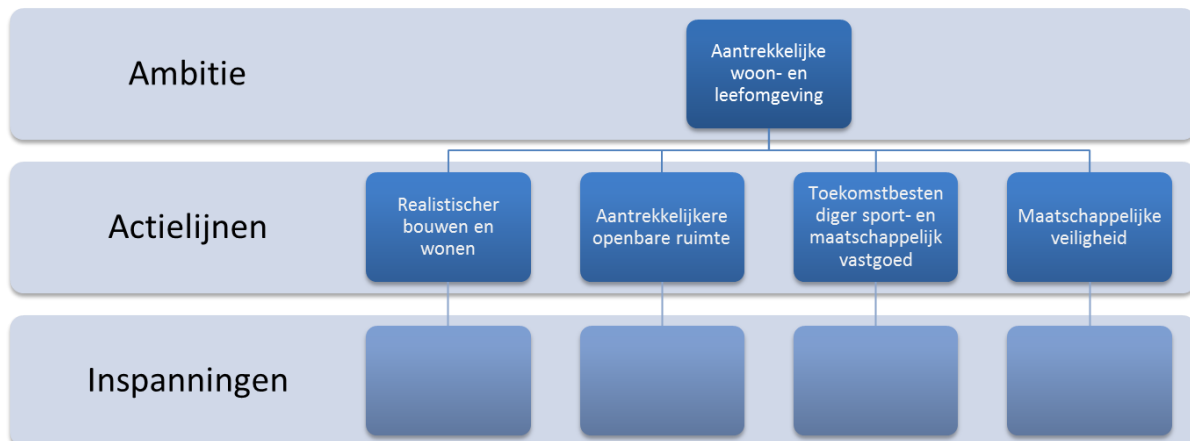
Inmiddels is de tussenbalans opgeleverd. Het resultaat is hier terug te vinden: Dinkelland op koers? De tussenbalans van het coalitieakkoord 2018-2022

Ambitie Aantrekkelijke woon- en leefomgeving

Inleiding Ambitie Aantrekkelijke woon- en leefomgeving

Wij zetten ons in om alle kernen aantrekkelijk houden op het gebied van wonen en leven

In het coalitieakkoord 2018-2022 heeft de gemeente Dinkelland de ambitie uitgesproken om haar kernen aantrekkelijk te houden op het gebied van wonen en leven. Wij zien hierbij raakvlakken tussen wonen, openbare inrichting en maatschappelijke voorzieningen. De aantrekkelijkheid van onze kernen wordt voor een groot deel bepaald door de aanwezigheid van voldoende en kwalitatief goede woonvoorzieningen, een volwaardige openbare ruimte en de aanwezigheid van functionele onderwijs- en sportvoorzieningen. Op deze speerpunten willen wij inzetten binnen onze ambitie voor een "aantrekkelijke woon- en leefomgeving".

Realistischer bouwen en wonen

Wat willen we bereiken

Een beter bij de behoefte passende woonruimte voor jong en oud toegespitst op elke kern

Waar stonden we aan het begin van de coalitieperiode? (IST)

- 1) We kennen de kwantitatieve behoefte per kern.
- 2) We geven gemeentelijke kavels uit op uitbreidingsplannen en faciliteren ontwikkelaars bij hun plannen. Wij sturen beleidsmatig op inbreiding voor uitbreiding.

Waar gaan we naar toe? (SOLL)

- 1) We kennen de kwantitatieve behoefte én kwalitatieve behoefte (over het gewenste aantal en type woningen per kern) en hebben een ontwikkelstrategie toegepast waardoor we in elke kern een perspectief hebben voor een beter passend aanbod hebben dat voorziet in de lokale behoefte. (Bereikt)

- 2) We hebben een kwaliteitsslag gemaakt in de woningbouwprogrammering met perspectief op zowel de korte termijnbehoefte als de lange termijnbehoefte:
 - a. We hebben kwalitatief programmeren conform het "Uitvoeringsnota woningbouw" een plek gegeven. Ingebed in gemeentelijk beleid en werkwijze. (Bereikt)
 - b. We hebben recht gedaan aan onze beleidsdoelstelling dat inbreiding de voorkeur krijgt voor uitbreiding doordat wij:
 - De inbreidingsmogelijkheden in elke kern onderzocht en benut (of geprogrammeerd).
 - Onze strategische grondposities hebben afgestemd op de kansen voor inbreiding.

Wat hebben we er voor gedaan?

- Actief sturen op inbreiding

Omschrijving / op te leveren resultaat

Wij sturen actief op inbreiding, waarbij de mogelijkheid bestaat dat strategische grondposities worden ingenomen, indien inbreidingsmogelijkheden niet aanwezig zijn.

Op te leveren:

- Meerjarige kernenprogramma's: afstemmingsoverleg(gen) met woonwerkgroepen kernen

over meerjarige woonprogrammering.

Behaalde mijlpalen

2020:

- Nog geen nieuwe mijlpalen te benoemen voor het eerste kwartaal 2020. Kansen voor inbreiding blijven wij benutten en stimuleren.

2019:

- De programmeringsnotitie 2019-2028 is in onze vergadering van 9 april 2019 vastgesteld.
- De gemeenteraad is per raadsbrief geïnformeerd over programmering woningbouwlocaties.
- We hebben afspraken gemaakt met de gemeenteraad om de Nota Inbreidingslocaties te evalueren. De eerste gesprekken met de raad hebben hierover inmiddels plaatsgevonden.

Status: Verdere uitvoering vindt plaats in programma Volkshuisvesting & ruimtelijke ordening.

- Nota inbreidingslocaties

Omschrijving / op te leveren resultaat

Nota inbreidingslocaties evalueren.

Op te leveren:

- Afgeronde evaluatie

Behaalde mijlpalen

2020

- De evaluatie heeft geleid tot de (concept) uitgangspunten voor een gewijzigde nota inbreidingslocaties. Deze nota zal ter besluitvorming worden voorgelegd aan college en raad.

2019:

- We hebben afspraken gemaakt met de gemeenteraad om de Nota Inbreidingslocaties te evalueren. De eerste gesprekken met de raad hebben hierover inmiddels plaatsgevonden.

Trends & ontwikkelingen

Dinkelland op koers? De tussenbalans van het coalitieakkoord 2018-2022

De tussenbalans bevestigt in belangrijke mate de ingeslagen weg met betrekking tot deze ambitie:

- We herkennen de brede behoefte van de samenleving aan woningen en nieuwbouwkavels. Het afgelopen jaar zijn 6 plannen in voorbereiding genomen in de kernen Denekamp, Ootmarsum, Weerselo, Deurningen en Saasveld. De mogelijkheden in Rossum en Tilligte worden thans onderzocht, waarbij de kansen voor inbreiding primair worden ondersteund. In Noord-Deurningen zijn nog voldoende kavels beschikbaar, maar kan herverkaveling aan de orde zijn. Lattrop beschikt over twee inbreidingslocaties door particuliere eigenaren.
- Het is voor de hand liggend dat woningbouw hoog geprioriteerd wordt door onze inwoners, aangezien al geruime tijd de vraag groter is dan het aanbod. Als gemeente proberen wij met onze uitgifteplannen een aanzienlijke bijdrage te leveren aan de woningmarkt.
- Het benutten van inbreidingslocaties is een opgave die wij willen intensiveren. Wij willen onze faciliterende houding richting projectontwikkelaars omzetten naar een meer proactieve houding. Dat betekent dat wij een selectie maken van de inbreidingslocaties die wij kansrijk achten en de eigenaren gericht gaan benaderen. Wij gaan op zoek naar de knelpunten waarom een herontwikkeling niet van de grond is gekomen en waar nodig denken wij mee in oplossingen. Daarnaast brengen wij onze stimuleringsregeling nadrukkelijk(er) onder de aandacht en zullen wij periodiek contact onderhouden met de betreffende eigenaren.

Overige trends en ontwikkelingen

Naast de genoemde inspanning als gevolg van tussenbalans zijn er momenteel geen trends en

ontwikkelingen die bijsturing van deze actielijn noodzakelijk maken.

Wij hebben in de kernen Denekamp, Weerselo, Ootmarsum, Saasveld en Deurningen concrete woningbouwplannen in voorbereiding. Dit betreffen uitgifteplannen op zowel inbreidingslocaties als kleinschalige uitleggebieden. Daarnaast zijn er concrete initiatieven van derden in de kernen Lattrop en Tilligte. Ook in Agelo hebben wij een woningbouwplan kunnen faciliteren. Wij zijn met betrekking tot particuliere locaties afhankelijk van de bereidwilligheid en voortvarendheid van de eigenaren/ontwikkelaars, maar faciliteren dit proces actief. Ook beogen wij een actief grondbeleid te voeren in de kernen Tilligte en Rossum, ten einde zelf meer regie te kunnen nemen. In Noord-Deurningen is nog voldoende aanbod (en faciliteren wij vanuit het taakveld RO de herverkaveling van reeds uitgeefbare grond, gericht op de doelgroep starters). Het voorgaande betekent dat wij in elke kern perspectief hebben op woningbouwlocaties.

Conclusie

Wij leveren een wezenlijke bijdrage aan de woningbouwmarkt via onze herontwikkelings- en uitgifteplannen. Met onze woningbouwplannen zullen wij de komende jaren veel woningzoekende bereiken. De aandacht gaat uit naar inbreidingslocaties die niet tot ontwikkeling komen (en in eigendom zijn van derden), maar wel relevant zijn voor de ruimtelijke ontwikkeling van onze kernen als structuurversterkende plekken. Wij willen onze inzet richting deze partijen intensiveren.

Financiële kaders

Over de eerste acht maanden van 2020 zijn geen afwijkingen op de begroting opgetreden.

Aantrekkelijkere openbare ruimte

Wat willen we bereiken

Een meer toekomstgerichte en duurzame inrichting

Waar stonden we aan het begin van de coalitieperiode? (IST)

1. Voor het onderhoud van de openbare ruimte zijn onderhoudsniveaus vastgelegd (IBOR). Er is een duidelijke relatie tussen de onderhoudsniveaus en de daarvoor beschikbare financiële middelen voor uitvoering. De huidige onderhoudsniveaus sluiten niet altijd geheel aan bij de verwachtingen die daarover bestaan in de samenleving.

2. Keuzes ten aanzien van de inrichting van de openbare ruimte worden vaak op ad hoc-basis gemaakt. Afstemming met bewoners en gebruikers vindt plaats op projectniveau. Hierdoor ontstaan "gemeente-breed" verschillen in de inrichting van de openbare ruimte en in toegepaste (bouw)materialen. Soms zijn er daardoor minder goede keuzes gemaakt. Het onderhoud kan hierdoor niet altijd efficiënt gebeuren en ook is de toegankelijkheid niet altijd voor alle gebruikers geborgd. Dat kan leiden tot ontevredenheid van bewoners of gebruikers over de openbare ruimte.

Waar gaan we naar toe? (SOLL)

1. Ten aanzien van het onderhoud van de openbare ruimte wordt een nieuwe afweging gemaakt binnen de gestelde (financiële) randvoorwaarden, waarin onderhoudsniveau(s), veiligheid en onderhoudskosten de hoofdingrediënten zijn. Hierbij wordt ook de inzet van mensen met afstand tot de arbeidsmarkt optimaal benut. (Beeldkwaliteitsplan)

2. Ten aanzien van de inrichting van de openbare ruimte wordt een Kwaliteitsplan Openbare Ruimte opgesteld (KOR). Het KOR wordt bij nieuwe plannen en bij herinrichting- en onderhoudsprojecten betrokken en is van invloed op de keuzes die gemaakt worden bij de inrichting. Daardoor worden beter onderbouwde keuzes gemaakt en neemt naar verwachting de tevredenheid van bewoners en gebruikers toe. Onder het KOR wordt ook een Kwaliteitsplan Openbaar Groen (KOG) opgesteld waarin meer specifiek wordt ingegaan op groenelementen.

Wat hebben we er voor gedaan?

- Gebiedsontwikkeling Weerselo

Omschrijving / op te leveren resultaat

Centrumgebied, rondweg en traverse Weerselo.

Op te leveren:

- Realisatie traverse en rondweg.

Behaalde mijlpalen

2020:

- Wij zijn met de provincie in overleg over de voortgang van het project. De stand van zaken is dat wij bezig zijn met externe onderzoeken ter voorbereiding op de bestemmingsplanprocedure.

2019:

- Herinrichting centrumgebied: herinrichting centrumgebied is afgerond evenals de herinrichting openbaar gebied rondom voormalige gemeentehuis.
- Het gemeentehuis is verkocht
- Traverse / Rondweg Weerselo: In verband met de uitspraak PAS zijn er externe onderzoeken nodig. Daadwerkelijke uitvoering vindt plaats na oplevering resultaat project (vastgestelde bestemmingsplan).

Persberichten en raadsbrieven:

Persbericht	Centrum van Weerselo feestelijke geopend april 2019: Nieuw proces gestart voor verkoop voormalig gemeentehuis Weerselo augustus 2019: Werkzaamheden Bisschopstraat Weerselo oktober 2019: Het gemeentehoes geeft nieuwe invulling aan voormalig gemeentehuis Weerselo
Raadsbrief	2019-21 verkoop voormalig gemeentehuis Weerselo

- Herijken beeldkwaliteitsplan

Omschrijving / op te leveren resultaat

We herijken samen met de gemeenteraad het beeldkwaliteitsplan.

Op te leveren:

- Het opnieuw vastleggen van de onderhoudsniveaus voor de openbare ruimte.

Behaalde mijlpalen

2020:

- Het Beeldkwaliteitsplan Openbare Ruimte is in april 2020 vastgesteld.

2019:

- De uitgangspunten van het Beeldkwaliteitsplan zijn besproken met de gemeenteraad. In een werksessie met de gemeenteraad zijn voorstellen voor bijstellingen opgesteld.

Persberichten en raadsbrieven

Persbericht	Mei 2020: Dinkelland gaat voor een duurzame en klimaatbestendige openbare ruimte
-------------	--

- Vaststellen KOR (kwaliteitsplan openbare ruimte)

Omschrijving / op te leveren resultaat

Wij onderzoeken hoe we de beleving en tevredenheid van alle gebruikers van de openbare ruimte kunnen meenemen voor keuzes over inrichting en onderhoud. We verhogen de uitstraling van de openbare ruimte.

Op te leveren:

- Vaststellen KOR als kapstok (kwaliteitsplan openbare ruimte) met daarbij als onderligger het vaststellen van KOG (kwaliteitsplan openbaar groen): Het vastleggen van de principes en uitgangspunten voor de inrichting van de openbare groen.

Behaalde mijlpalen

2020:

- Het KOG is vastgesteld door de gemeenteraad in juni 2020.
- De uitgangspunten voor KOG zijn in een concept voorstel uitgewerkt en zullen worden aangeboden voor besluitvorming in college en raad. Aan het KOG wordt een overkoepelend Kwaliteitsplan Openbare Ruimte (notitie) toegevoegd.

2019:

- Het onderzoek naar de beleving en tevredenheid van alle gebruikers van de openbare ruimte is afgerond. De resultaten hiervan worden in de KOR verwerkt.
- Een concept van het Kwaliteitsplan Openbaar Groen is opgesteld.

Persberichten en raadsbrieven

Persbericht	juli 2020: Kwaliteitsplan Openbaar Groen zet in op duurzame inrichting van de openbare ruimte in Dinkelland
-------------	---

Trends en ontwikkelingen

Dinkelland op koers? De tussenbalans van het coalitieakkoord 2018-2022

Deze tussenbalans bevestigt in belangrijke mate de ingeslagen met betrekking tot deze ambitie:

- De behoefte van onze inwoners om te kunnen beschikken over een aantrekkelijke openbare ruimte is onderdeel van onze basisinspanning. Onderwerpen zoals verkeersveiligheid en hoe om te gaan met de eikenprocessierups zijn eveneens taken die onderdeel uitmaken van ons reguliere werk.

Overige trends en ontwikkelingen

Er zijn momenteel geen overige trends en ontwikkelingen die bijsturing van deze actielijn noodzakelijk maken.

Conclusie

Zaken omtrent openbare ruimte (BKP en KOR/KOG) zijn afgerond. Hiermee worden de doelen van deze actielijn met ingang van 2021 bereikt.

Financiële kaders

Over de eerste acht maanden van 2020 zijn geen afwijkingen op de begroting opgetreden.

Toekomstbestendiger maatschappelijk vastgoed

Wat willen we bereiken

Meer geactualiseerde visie op sport- en onderwijshuisvesting vastgoed en ander maatschappelijk vastgoed

Waar stonden we aan het begin van de coalitieperiode? (IST)

- De buitensportaccommodaties in de gemeente Dinkelland zijn allemaal geprivatiseerd en zijn gericht op de breedtesport. De binnensportaccommodaties zijn grotendeels in gemeentelijk

beheer.

• Het rapport Samen Scholen (IHP voor Dinkelland) is op 29 november 2011 door de gemeenteraad vastgesteld. Hierin is destijds de visie op onderwijshuisvesting vastgesteld.

Waar gaan we naar toe? (SOLL)

- Ambities tot privatisering van binnensportaccommodaties worden in samenwerking met de initiatiefnemer onderzocht. De uitgangspunten worden in de nog op te stellen sportnota opgenomen.
- Het rapport Samen Scholen wordt actueel gehouden.
- Voor de kern Denekamp wordt een onderwijshuisvestingsscenario uitgewerkt op basis van een denkrichting met twee locaties.
- We versnellen het afstoten van ons (maatschappelijk) vastgoed (dat niet tot ons bedrijfsvastgoed behoort).
- We beschikken over een robuuste sportstructuur waarin onze opgaven voor het sportvastgoed in samenhang met elkaar worden aangevloegen.

Wat hebben we er voor gedaan?

Wijzigingen ten opzichte van de begroting 2020:

Robuuste sportstructuur:

- Naam is gewijzigd in 'Lokaal Sportakkoord Dinkelland'

Wij onderzoeken op initiatief van de verenigingen samen de mogelijkheden van privatisering

- Naam is gewijzigd in 'Duurzame instandhouding maatschappelijke voorzieningen door verzelfstandiging'

Versneld afstoten gemeentelijk vastgoed:

- Deze inspanning is binnen deze actielijn afgerond. Maar de uitvoering zal plaats vinden het reguliere werk.

De inspanningen 'Rapport samen scholen 2030' en 'Scenariohuisvesting basisonderwijs Denekamp'

- Deze zijn samengevoegd onder de naam 'Uitvoering Samen Scholen 2030 en uitvoering Scenariokeuze huisvesting basisonderwijs Denekamp'

- Duurzame instandhouding maatschappelijke voorzieningen door verzelfstandiging

Omschrijving / op te leveren resultaat

Wij onderzoeken op initiatief van verenigingen samen de mogelijkheden van privatisering.

Op te leveren:

- Opstellen sportakkoord. Beleidsnota/sportakkoord (visie op gemeentelijke rol ten einde een bijdrage te leveren aan een gezondere samenleving).
- Visie op gemeentelijke rol bij privatisering binnensportaccommodaties.

Behaalde mijlpalen

2020:

- In het Lokaal Sportakkoord is aandacht geweest voor het aspect privatisering. Consensus is dat gemeente een faciliterende rol kan innemen. Indien aan de orde faciliteren wij dergelijke initiatieven.
- Het OLM en gemeente Dinkelland hebben samen de ambitie uitgesproken om een privatiseringsproces in te gaan, dat wordt begeleid door een onafhankelijke adviseur. Het proces is gaande, maar vanwege de situatie rondom Corona is fysieke afstemming momenteel niet aan de orde. Op verzoek van het Openluchtmuseum is het privatiseringsproces tijdelijk stil komen te liggen. De bedoeling is om dit proces in september te hervatten.

2019:

- Met een afvaardiging van de gemeenteraad is begin 2019 gesproken over de motie inzake de sportnota, waarbij werd geconcludeerd dat met een nader op te stellen sportakkoord (in plaats van de sportnota) zou worden voldaan aan deze motie. De gemeenteraad kon aanhaken bij het proces over het sportakkoord op de momenten dat gesprekken worden aangegaan met de verenigingen. Er hebben drie avonden plaatsgevonden waarin de kaders in inhoud van het sportakkoord zijn verkend. Eveneens is een sportformateur aangesteld.
- Lokaal Sportakkoord Dinkelland is in november 2019 opgeleverd en hiermee is uitvoering gegeven aan de ambitie om te komen tot een sportnota.

Persberichten en raadsbrieven

Persbericht	juli 2019: Praat mee over Dinkellands sportakkoord op 16 juli 2019 september 2019: Sportformateur aan de slag voor lokaal sportakkoord november 2019: lokaal sportakkoord ondertekend
Raadsbrief	2019-89 Lokaal Sportakkoord Bijlage: Lokaal portakkoord Dinkelland publieksversie Bijlage: Lokaal sportakkoord leesversie

- Lokaal Sportakkoord Dinkelland

Omschrijving / op te leveren resultaat

Wij stellen een lokaal sportakkoord op in samenwerking met verenigingen en maatschappelijke partners.

Op te leveren resultaat:

Lokaal sportakkoord met uitvoeringskader (opgaven)

Behaalde mijlpalen

2020:

- Wij zijn gestart met de uitvoering van het Lokaal Sportakkoord. Op 11 maart 2020 is hierover een bijeenkomst geweest. De thema's die aan de orde zijn betreffen: inclusief sporten en bewegen, positieve sportcultuur, van jongs af aan vaardig in bewegen, vitale sport- en beweegaanbieders.
- Op 9 juli 2020 is er een vervolgbijeenkomst geweest over de uitvoering en zijn specifieke werkgroepen ingericht op de thema's. Deze werkgroepen kunnen van start.

2019:

- Met een afvaardiging van de gemeenteraad is begin 2019 gesproken over de motie inzake de sportnota, waarbij werd geconcludeerd dat met een nader op te stellen sportakkoord (in plaats van de sportnota) zou worden voldaan aan deze motie. De gemeenteraad kon aanhaken bij het proces over het sportakkoord op de momenten dat gesprekken worden aangegaan met de verenigingen. Er hebben drie avonden plaatsgevonden waarin de kaders in inhoud van het sportakkoord zijn verkend. Eveneens is een sportformateur aangesteld.
- Lokaal Sportakkoord Dinkelland is in november 2019 opgeleverd en hiermee is uitvoering gegeven aan de ambitie om te komen tot een sportnota.

Persberichten en raadsbrieven

Persbericht	februari 2020: aan de slag met het lokaal sportakkoord Dinkelland juli 2019: Praat mee over Dinkellands sportakkoord september 2019: Sportformateur aan de slag voor lokaal sportakkoord november 2019: lokaal sportakkoord ondertekend
Raadsbrief	2019-89: Lokaal Sportakkoord Bijlage: Lokaal Sportakkoord Dinkelland publieksversie Bijlage: Lokaal sportakkoord Leesversie

- Uitvoering alternatief scenario Zwembad de Kuiperberg

Omschrijving / op te leveren resultaat

Toekomst Openluchtwembad Kuiperberg.

Op te leveren:

- Advies over toekomstscenario naar zwembad Kuiperberg Ootmarsum en de beheervorm.

Behaalde mijlpalen

2020:

- Het college heeft het voorkeursscenario voor revitalisering van de Kuiperberg reeds vastgesteld en in 2020 is gestart met de uitvoering van de werkzaamheden.
- De revitalisering van de Kuiperberg is uitgevoerd en naar tevredenheid opgeleverd. Voor wat betreft de toekomstige beheervorm geldt dat deze wordt onderzocht als onderdeel van de opdracht om voor Sportcomplex Dorper Esch naar een nieuwe beheervorm te gaan; de exploitatie van zwembad de Kuiperberg zal daar dan ook onderdeel van zijn.

2019:

- De financiële vertaling van het voorkeursscenario van zwembad Kuiperberg is gereed. Er zijn meerdere denkrichtingen geweest en deze zijn uitgewerkt in een scenario voor de toekomst van het Openluchtwembad Kuiperberg.
- De gemeenteraad heeft ingestemd met het voorkeursscenario en heeft hiervoor budget ter beschikking gesteld.

Persberichten en raadsbrieven

Persbericht	Gemeente tekent samenwerkingsovereenkomst zwembad De Kuiperberg september 2019: facelift voor zwembad De Kuiperberg juli 2020: Ootmarsum heeft een buitenzwembad om trots op te zijn
Raadsbrief	2019-11 toekomst zwembad De Kuiperberg Ootmarsum 2020-56 Beantwoording schriftelijke vragen zwembad Kuiperberg

- Uitvoering Samen Scholen 2030 en uitvoering Scenariokeuze huisvesting basisonderwijs Denekamp

Omschrijving / op te leveren resultaat

- Wij houden het rapport Samen Scholen 2030 actueel. (Herkennen de behoefte om in elke kern een onderwijsvoorziening te houden).
- Wij ondersteunen de denkrichting van twee onderwijslocaties in Denekamp

Op te leveren:

- Actueel houden van rapport Samen Scholen 2030 en al dan niet aanpassen
- Onderzoek scenariokeuze huisvesting basisonderwijs Denekamp: advies over toekomstige huisvesting onderwijs Denekamp.

Behaalde mijlpalen

2020:

- Wij houden Samen Scholen 2030 voortdurend actueel.
- Op 26 februari 2020 is er een vervolgoverleg geweest met alle betrokken partijen. Hierover hebben wij uw raad geïnformeerd middels raadsbrief nummer 10 van 9 maart 2020.
- In maart heeft Konot een onderzoeksopdracht gegeven om te komen tot planvorming conform de voorwaarde in het raadsbesluit van 26 november 2019. Hierbij wordt uitgegaan van twee locaties voor het gehele Primair Onderwijs in de kern Denekamp.
- De schoolbesturen Konot, Consent en TCC hebben het gesprek over onderwijsinhoud met

elkaar weer opgepakt zodat dit gelijk oploopt met het onderzoek over de locaties.

- Op 22 juni 2020 heeft er een vervolgoverleg plaatsgevonden met de schoolbesturen. Bij raadsbrief van 9 juli 2020 bent u hierover geïnformeerd.

2019:

- Met schoolbesturen Primair Onderwijs (PO)/Voortgezet Onderwijs (VO) zijn wij in overleg geweest over locaties onderwijshuisvesting in de kern Denekamp. Voor schoolbestuur Konot (Stichting Katholiek Onderwijs Noord Oost Twente) is door de gemeenteraad een voorbereidingskrediet verstrekt voor de Zevenster om te komen tot integrale planvorming. Voorwaarde is wel dat er wordt geredeneerd vanuit twee onderwijslocaties in Denekamp

Persberichten en raadsbrieven

Raadsbrief	2020-10: Huisvesting onderwijs Bijlage 2020-10: Huisvesting onderwijs
Persbericht	juli 2020: Onderwijshuisvesting Denekamp vordert gestaag

Trends en ontwikkelingen

Dinkelland op koers? De tussenbalans van het coalitieakkoord 2018-2022

Deze tussenbalans bevestigt in belangrijke mate de ingeslagen met betrekking tot deze ambitie:

- Met betrekking tot privatisering van sport- en maatschappelijk vastgoed gaat het vooral om de doelstelling om meer aan de markt over te laten en/of de verantwoordelijkheid in de dorpen neer te leggen.

Overige trends en ontwikkelingen

Er zijn momenteel geen overige trends en ontwikkelingen die bijsturing van deze actielijn noodzakelijk maken.

Conclusie

Er zijn geen ontwikkelingen die de bijsturing van deze actielijn noodzakelijk maken. We volgen de ingezette weg.

Financiële kaders

Over de eerste acht maanden van 2020 zijn geen afwijkingen op de begroting opgetreden.

Maatschappelijke veiligheid

Wat willen we bereiken

Versterken van de maatschappelijke veiligheid door de bewustwording en verantwoordelijkheid te vergroten

Waar stonden we aan het begin van de coalitieperiode? (IST)

- Op dit moment passen wij onze beleidskaders toe als toetsend instrumentarium.

Waar gaan we naar toe? (SOLL)

- Wij hebben onze beleidskaders geëvalueerd, waarbij wij bewustwording en verantwoordelijkheid van maatschappelijke veiligheid centraal hebben gesteld.

Wat hebben we er voor gedaan?

- Actualisatie APV en overige beleidsvelden vanuit integrale visie over een veilige samenleving

Omschrijving / op te leveren resultaat

Actualisatie APV en overige beleidsvelden vanuit integrale visie over een veilige samenleving.

Op te leveren:

- Geactualiseerde APV

Behaalde mijlpalen

2020:

- Nog geen nieuwe mijlpalen te benoemen voor 2020.

2019:

- Het aanpassen van de APV is met betrekken tot de aspecten die relevant zijn voor evenementen overgegaan in de inspanning "Actualisatie evenementenbeleid". Gaandeweg de resterende collegeperiode worden aan deze actielijn verschillende veranderingen toegevoegd en uitgevoerd. Het actueel houden van de APV blijft de aandacht behouden, maar wordt aangemerkt als een basisinspanning.

Status: Uitvoering vindt in 2020 plaats binnen het reguliere werk.

- Evenementenbeleid

Omschrijving / op te leveren resultaat

Actualisatie evenementenbeleid vanuit integrale visie over een veilige samenleving.

Op te leveren:

- Geactualiseerd beleid

Behaalde mijlpalen

2020:

- Voorafgaand aan het vaststellen van een geactualiseerd evenementenbeleid moet eerst de APV op onderdelen gewijzigd worden. Doel is om de regeldruk te laten afnemen. We hebben een eerste concept voor de nieuwe APV uitgewerkt. Specifiek voor evenementen is het voorstel om meer ruimte te geven aan kleinere evenementen. Na definitieve aanpassing van de APV beoordelen we in hoeverre de reeds geactualiseerde Evenementenvisie en bijhorende beleidsregel nog aanpassing behoeft.

2019:

- De opdracht is geformuleerd met aandacht voor een evaluatie van het evenementenbeleid en de beleidsregels, waarbij we voornemens zijn om de APV gericht aan te passen ten aanzien van de voor evenementen toepasbare regels.

* APV (*Algemeen Plaatselijke Verordening*)

- Zorg dragen voor meer duidelijkheid over de beeldvorming rondom de boa's en de toezichthouders

Omschrijving / op te leveren resultaat

Zorg dragen voor meer duidelijkheid over de beeldvorming rondom de boa's en de toezichthouders.

Op te leveren:

- Communicatie/profileringsplan

Behaalde mijlpalen 2020:

- Door de corona crisis is het accent komen te liggen op de controles t.a.v. het naleven van de Noodverordening Covid-19. Daardoor zijn regulier werkzaamheden enkele maanden blijven liggen of hebben minder prioriteit gekregen. Thans worden de controles op de naleving van de Noodverordening meegenomen bij de reguliere controles.
- Wij hebben een opdracht geformuleerd om het onderscheid in de beeldvorming beter te duiden. Wij zullen ingaan op een rolbeschrijving van onze boa's en toezichthouders in relatie tot hun dagelijkse werk in de samenleving. Eveneens gaan wij inzichtelijk maken hoe het samenspel tussen bestuur, handhaving & toezicht en de samenleving verloopt.
- Het doel is om een bijdrage te leveren aan duidelijkheid in beeldvorming over het

onderscheid tussen boa's en toezichhouders. Bij een aantal projecten is extra communicatie ingezet om meer begrip te krijgen en het samenspel meer vorm te geven. Voorbeelden hiervan zijn: de kampeerfeesten en controles in Ootmarsum.

Trends en ontwikkelingen

Dinkelland op koers? De tussenbalans van het coalitieakkoord 2018-2022

Deze tussenbalans bevestigt in belangrijke mate de ingeslagen met betrekking tot deze ambitie:

- Opvallend is de (relatief) hoge score van de actielijn maatschappelijke veiligheid. Dat bevestigt ons in de opvatting dat deze actielijn invulling geeft aan de behoefte van onze inwoners. Wel blijkt dat de samenleving vooral de nadruk legt op de 'harde kant' van veiligheid (overlast) en de behoefte dat daar tegen opgetreden wordt.
- Gelet op de tussenbalans willen wij meer bekendheid geven aan deze actielijn. Wij willen inzichtelijk maken welke inspanningen wij nu verrichten en op welke manier wij (maatschappelijke) veiligheid een plek hebben gegeven in onze werkwijze en organisatie.

Overige trends en ontwikkelingen

We hebben gezien dat als gevolg van Corona het aspect veiligheid -in brede context- in een ander perspectief komt te staan. Veiligheid en de relatie met (volks)gezondheid is een thema geworden en ontwikkelt zich parallel aan de ontwikkeling van corona. We zijn voornemens om onze inwoners te bevragen hoe zij het aspect veiligheid in relatie tot gezondheid beleven en welke veranderingen zij hebben waargenomen. Op deze manier willen wij onze focus verscherpen.

Conclusie

Veiligheid scoort hoog bij de inwoners. Dat betekent dat we deze actielijn steviger zullen aanzetten en meer bekendheid geven aan onze werkwijze en de inspanningen die wij verrichten.

Financiële kaders

Over de eerste acht maanden van 2020 zijn geen afwijkingen op de begroting opgetreden.

Aantrekkelijke woon- en leefomgeving - financieel

Financiële kaders Ambitie Aantrekkelijke woon- en leefomgeving

Aantrekkelijke woon- en leefomgeving (bedragen x €1.000)						
Actielijnen	Begroting 2019	Werkelijk 2019	Saldo 2019	Begroting 2020	Werkelijk 2020	Saldo 2020
Wij houden het rapport Samen Scholen 2030 actueel.	15		15	15		15
Werkbudget toekomstig bestendig sport-onderwijsvastgoed	60	1	59	59	0	59
Werkbudget realistisch bouwen en wonen	40	2	38	38	1	37
Onderzoek vergunning parkeren	27		27	27		27

Ootmarsum						
Project en procesgelden inbreiding voor uitbreiding*	1.194	75	1.119	1.119		1.119
Stimuleringsregeling binnenstedelijke herontwikkeling *	500		500	500		500
Project en procesgelden Maatschappelijk vastgoed in relatie tot demografie*	821	86	735	735		735
Totaal Aantrekkelijke woon- en leefomgeving	2.657	164	2.493	2.493	1	2.492

*Voor de volledigheid zijn deze bestaande budgetten uit de ambities 2018 toegevoegd aan de financiële kaders.

Ambitie Duurzaam Dinkelland

Inleiding Ambitie Duurzaam Dinkelland

Wij zetten ons actiever in voor het beperken van de gevolgen van klimaatverandering

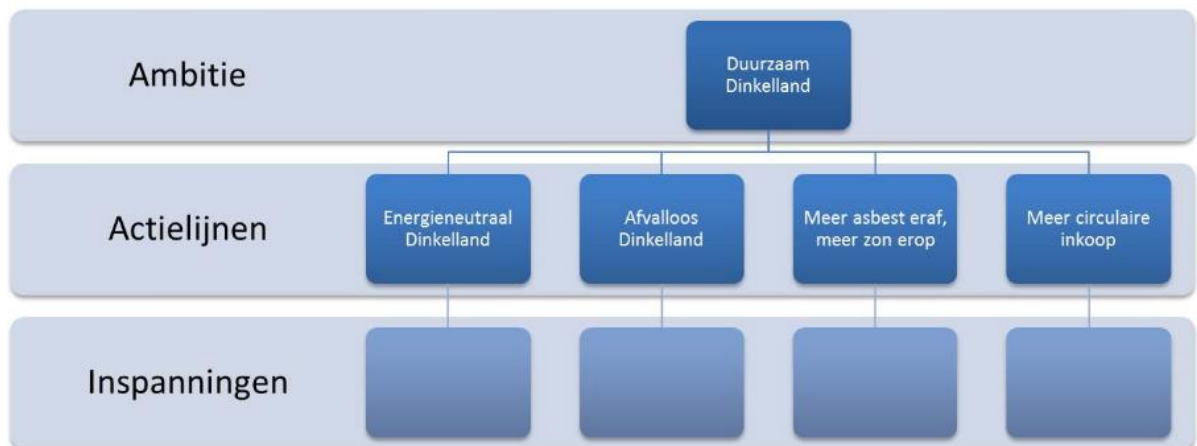
In het coalitieprogramma 2018-2022 van Dinkelland heeft duurzaamheid een prominente rol gekregen: duurzame energie, afval, verwijdering asbest en circulair inkopen zijn richtinggevende thema's in het akkoord. Wij vinden dat duurzaamheid een manier van denken is die geïntegreerd moet worden in ons hele doen en laten. Dat geldt voor de gemeente Dinkelland zelf, voor ondernemers, maatschappelijke organisaties, inwoners en andere overheden. Wij willen ons steentje bijdragen om de gevolgen van de klimaatverandering te beperken.

Aangezien het vooral gaat om verandering van gedrag en de toepassing van nieuwe technieken bestaat de rol van de gemeente Dinkelland met name uit verbinden, faciliteren, samenwerken en participeren. Duurzaamheid overschrijdt lokale grenzen, waardoor we inzetten op de aanscherping van de regionale samenwerking in combinatie met lokale projecten en processen. We gaan zelf het goede voorbeeld geven en ons vaker aansluiten bij duurzame initiatieven van inwoners, bedrijven en organisaties.

Een **transitie**, dus ook de energietransitie, is een structurele ingrijpende verandering die het resultaat is van op elkaar inwerkende en elkaar versterkende ontwikkelingen op velerlei gebieden, zoals technologie, economie, instituties, natuur en milieu. Transities zijn maatschappelijke omwentelingen die leiden tot fundamentele en onomkeerbare veranderingen. We leven dus in een verandering van tijdperken waarbij we meer mensen betrekken en faciliteren om hun ideeën vorm te geven. We werken vanuit andere waarden en dat vraagt ook om een transitie van betrokken organisaties en stakeholders. Dit betekent dat we anders denken, anders ervaren en anders doen. Een transitie verloopt zelden lineair en laat zich niet strak sturen in de tijd. Transities zijn mensenwerk; de technologie is belangrijk maar niet doorslaggevend. Voor de actielijn Duurzaam Dinkelland betekent dit dat we een richting hebben bepaald met ambities die qua doelbereik en de

voorgenomen inspanningen sterk afhankelijk zijn van onze omgeving met een grote diversiteit aan stakeholders. We zullen waar nodig de inspanningen moeten bijstellen en de dynamiek van het moment benutten om een bijdrage te leveren aan de doelen.

Dit resulteert in de volgende actielijnen en die gaan we komende periode als volgt meten:

Een energieneutraal Dinkelland

Wat willen we bereiken

Geen gebruik van fossiele brandstoffen, maar duurzame vormen van energieopwekking

Waar stonden we aan het begin van de coalitieperiode? (IST)

Op dit moment wekken we binnen de gemeente Dinkelland 11% van ons energieverbruik duurzaam op (Bron Klimaatmonitor 2016).

Waar gaan we naar toe? (SOLL)

Dinkelland haakt aan bij de landelijke doelstelling om in 2050 de opwekking van 100% duurzame energie te hebben.

Tussendoelen:

- Het tussendoel is om in 2023, 20% duurzame opwekking van energie te realiseren en 6% energiebesparing;
- In 2030 zitten we op 30% duurzame opwekking en 12% energiebesparing

In het klimaatakkoord van Parijs heeft Nederland samen met 194 andere landen toegezegd te zorgen dat de aarde in 2050 niet meer dan twee graden is opgewarmd. Het kabinet heeft met het nationale Klimaatakkoord een centraal doel: het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen in Nederland met 49 % ten opzichte van 1990. Het kabinet pleit in Europa voor een broeikasgasreductie van 55% in 2030. Mocht een aangescherpte doelstelling in de EU niet haalbaar blijken, dan zal Nederland ernaar streven om met gelijkgestemde Noordwest-Europese landen tot ambitieuzere afspraken te komen dan de door de EU toegewezen landenallocatie. Omdat de uitkomst van de internationale gesprekken nog niet vaststaat, kan de uiteindelijke doelstelling voor 2030 afwijken van de 49% waar het kabinet nu van uitgaat. Een betekenisvolle stap is gezet in de Europese Raad van 20 juni 2019, waarbij een grote meerderheid van de lidstaten klimaatneutraliteit voor 2050 heeft omarmd.

Wat hebben we er voor gedaan?

- Faciliteren en structureren van informatieverstrekking en advisering op maat voor inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties.

Omschrijving / op te leveren resultaat

Op te leveren:

- Communicatie over duurzaamheid voor draagvlak en initiatief. Vanaf 1e kwartaal 2020 is er een Energieloket 3.0 Noordoost Twente waar inwoners voor alle vragen terecht kunnen

Behaalde mijlpalen 2020

- Vanaf 1 januari 2020 heeft de gemeente Dinkelland aansluiting gezocht bij de site van Duurzaam Thuis Twente. Inwoners kunnen adviesgesprekken aanvragen door een afspraak met een wooncoach.
- Op zowel regionaal als provinciaal niveau is gestart met invulling gegeven aan de opzet van het Energieloket 3.0 met een plaatselijke 'look en feel' via de site van Energie van Noordoost Twente. Op provinciaal niveau is een Europese aanbesteding gestart waarbij marktpartijen worden gevraagd om een provinciale site op te zetten voor een provinciale website met algemene informatie en een doorverwijzing naar de individuele gemeenten. Start Energieloket 3.0 1 januari 2021.

- Samen met Losser Oldenzaal en Tubbergen invulling geven aan grootschalige energietransitie.

Omschrijving / op te leveren resultaat

Bestaande woningbouw wijkgericht gasloos maken.

Op te leveren:

- Verkenning en definiëren van de haalbaarheid grootschalige energietransitie (zonnevelden/wind/geothermie waterstof etc.).
- We maken in NOT verband gebruik van de Energie Transitiecoördinator Grootschalige Energie.
- Communicatie over duurzaamheid voor draagvlak en initiatief.

Behaalde mijlpalen

2020:

- In NOT verband is een bijdrage gedaan in de gemeenschappelijke bijdrage voor Twente voor de concept RES-T
- Warmtevisie heeft ter inzage gelegen (de zienswijzen worden verwerkt) en wordt in september 2020 aan de raad aangeboden.
- Windbeleid NOT is in voorbereiding. Besluitvorming volgt in de tweede helft van 2020.
- Evaluatie van het zonneveldenbeleid is in voorbereiding, besluitvorming volgt in het derde kwartaal 2020.
- De groene leges zijn vastgesteld door de gemeenteraad.

2019:

- Het zonnebeleid is vastgesteld.
- Het concept van de warmtevisie is vastgesteld.
- We nemen deel in energiegroepen van de RES
- Er is aandacht voor de mogelijkheden van wind bij de provincie Overijssel

Persberichten en raadsbrieven

Persbericht	februari 2019: Noordoost Twente ontwikkelt concept warmtevisie maart 2019: Gezamenlijk beleid geeft meer duidelijkheid over de ontwikkeling van grootschalige zonnevelden april 2019: Twente werkt samen aan de nationale klimaatdoelen december 2019: Noordoost Twente gemeenten presenteren gezamenlijke warmtevisie
Raadsbrief	2019-94 Warmtevisie Bijlage: Warmtevisie persbericht Bijlage: concept warmtevisie NO Twente

- Warmteplan

Omschrijving / op te leveren resultaat

Bestaande woningbouw wijkgericht gasloos maken.

Op te leveren:

- Warmteplan: voor alle wijken en kernen in beeld gebracht welke duurzame energieoplossingen er mogelijk zijn.

Behaalde mijlpalen

2020:

- Vanuit de "warmtevisie NOT" is in de kernen Tilligte en Weerselo een start gemaakt voor de eerste wijkuitvoeringsplannen.
- Warmtevisie heeft ter inzage gelegen en wordt in september 2020 aan de gemeenteraad aangeboden.
- *De start van de wijkuitvoeringplannen voor kernen Tilligte en Weerselo hebben door Corona slechts digitaal plaats gehad. Planningstechnisch dient om Corona rekening gehouden te worden met een half jaar vertraging, waardoor de opdracht richting Tauw en E-kwadraat verlengd is en ook financiële gevolgen zal hebben.*

2019:

- Er is een sprintsessie geweest waarbij de grote lijnen van de warmtevisie in beeld zijn gebracht.
- Deze inspanning heeft een plek gekregen in het concept van de warmtevisie.

Status: Deze inspanning krijgt een vervolg in de warmtevisie.

Persberichten en raadsbrieven

Persbericht	december 2019: Noordoost Twente gemeenten presenteren gezamenlijke warmtevisie
Raadsbrief	2019-94 Warmtevisie Bijlage 2019-94 Warmtevisie persbericht Bijlage 2019-94 concept warmtevisie NO Twente

Trends en ontwikkelingen

In het 1e programmajournaal en de Perspectiefnota 2021 zijn de actuele trends en ontwikkelingen voor het thema duurzaamheid benoemd op basis waarvan bijstelling van het programma met ingang van het begrotingsjaar 2021 plaatsvindt.

Versterking eigen vermogen Enexis

Enexis heeft de wettelijke en maatschappelijke verantwoordelijkheid voor een veilig, betaalbaar en betrouwbaar energienetwerk. De uitvoering van het Klimaatakkoord wordt momenteel gepland in de Regionale Energie Strategieën (RES-en), waarin onder andere de locaties voor decentrale energieopwekking worden bepaald. Enexis staat daarmee aan de vooravond van een periode van forse groei. Deze groei leidt tot extra investeringen (raming: € 1,9 miljard) en dus hogere afschrijvingen en financieringslasten. De hogere kosten mag Enexis als gevolg van wetgeving pas met enkele jaren vertraging gefaseerd doorberekenen in de tarieven voor huishoudens en bedrijven. Deze groei moet aldus (voor)gefinancierd worden. De gereguleerde inkomsten bieden daarvoor – vanwege de dalende kapitaalsvergoeding – onvoldoende ruimte. Hierdoor is additioneel eigen vermogen nodig. De gemeente Dinkelland heeft Enexis een converteerbare hybride lening ad € 324.000 verstrekt met een looptijd van 60 jaar en een rentevastperiode van 10 jaar.

Conclusie

De ambitie Duurzaamheid gaat met ingang van begrotingsjaar 2021 een andere invulling krijgen. Deze andere invulling is terug te vinden in Perspectiefnota 2021 (inclusief 1e programmajournaal).

Financiële kaders

Over de eerste acht maanden van 2020 zijn geen afwijkingen op de begroting opgetreden.

Een afvalloos Dinkelland

Wat willen we bereiken

In 2022 hebben we ons doel van maximaal 50 kg restafval per inwoner per jaar bereikt.

Waar stonden we aan het begin van de coalitieperiode? (IST)

In 2017 werd er per inwoner 60 kg restafval per jaar ingezameld.

Waar gaan we naar toe? (SOLL)

Doelen Afvalloos Dinkelland:

- Vanuit de ambitie van het project "Afvalloos Twente" streven we naar maximaal 50 kg restafval per inwoner per jaar in 2030. Door ons huidige beleid voort te zetten en te optimaliseren streven we er naar om dat doel in 2022 te halen.
- In 2050 zijn er geen restafvalstromen meer in Dinkelland

In 2030 is het besef doorgedrongen dat we alleen nog producten kopen die na gebruik weer volledig kunnen worden hergebruikt voor nieuwe producten, bestaat er geen afval meer en leven we in een circulaire duurzame samenleving.

De Twentse gemeenten hebben in het kader van het Landelijke Afvalbeleidsplan het project "Afvalloos Twente" opgepakt. De ambitie is om in 2030 de hoeveelheid restafval te reduceren tot maximaal 50 kilo per persoon per jaar. Deze ambitie is gebaseerd op het IPR Normag (een adviesbureau op het gebied van strategie, beleid en organisatie) rapport dat in 2014 de basis heeft gevormd voor de regionale afvalvisie en ons eigen afvalbeleid. Met de huidige hoeveelheid van 60 kilo per inwoner per jaar in 2017 voldoen we nog niet aan de ambities van Afvalloos Twente. Het streven is om de ambitie eerder waar te maken dan in 2030. Daarvoor gaan we in 2019 en 2020 voorstellen uitwerken om op 1 februari 2022 de gewenste 50 kg per inwoner per jaar te halen.

Wat hebben we er voor gedaan?

- Als Noaberkracht het goede voorbeeld geven

Omschrijving / op te leveren resultaat

Op te leveren:

- Binnen bedrijfsvoering van Noaberkracht afvalstromen maximaal scheiden en de afvalstromen waar mogelijk hergebruiken.

Behaalde mijlpalen 2020

- In het eerste kwartaal is door de werkgroep een advies voor het scheiden van afvalstromen opgesteld. Er wordt nu gewerkt aan de uitvoering en implementatie hiervan.

- Verkennen mogelijkheid uitvoeren pilot afvalinzameling maatschappelijke organisaties en ondernemers.

Omschrijving / op te leveren resultaat

Op te leveren:

- Optimale afvalscheiding bij maatschappelijke organisaties.

Behaalde mijlpalen 2020:

- Het college heeft op 18 augustus 2020 besloten om de raad voor stellen om het inzamelen van PMD-afval bij maatschappelijke organisaties van algemeen belang te verklaren en te

laten uitvoeren door Renewi/ROVA. Het uitzetten van de PMD-containers is voorzien in het najaar 2020.

2019:

- Het college heeft het besluit genomen voor uitvoering hiervan. Dat betekent dat er een PMD-container aan maatschappelijke organisaties beschikbaar wordt gesteld.

Persberichten en raadsbrieven:

Raadsbrief	2020-07 Deelnemersovereenkomst Verpakkingen 2020-2029 Bijlage 2020-07 Bijlage uitvoering afspraken Ketenovereenkomst Verpakkingen 2020-2029 Dinkelland 2020-05 beantwoording schriftelijke vragen containers aan maatschappelijke organisaties 2019-81 afvalinzameling maatschappelijke organisaties
------------	---

- Werken aan gedragsverandering door informatievoorziening, communicatie en ondersteunen van educatie.

Omschrijving / op te leveren resultaat

Werken aan gedragsverandering door informatievoorziening, communicatie en ondersteunen van educatie.

Op te leveren:

- Minder grondstoffen in het restafval. Dit wordt zichtbaar gemaakt in het jaarlijkse evaluatierapport.

Behaalde mijlpalen 2020

- Gelet op de toenemende vervuiling van PMD, GFT en textiel is in samenwerking met ROVA gestart met het project "Terugwinnaars". Dat project voorziet in meer communicatie over het beter scheiden van afvalstromen. Er zijn in de kernen, waar veel vervuiling in het PMD is aangetroffen, drie controles uitgevoerd en zijn inwoners aangesproken op overtredingen waarbij ze de mogelijkheid kregen om de stoffen er alsnog uit te halen.

Persberichten en raadsbrieven

Persbericht	juni 2020: Dinkelland goed op weg naar Afvalloos Twente in 2030 juli 2020: Gemeente Dinkelland bedankt inwoners symbolisch voor goed scheiden pmd
-------------	--

Trends en ontwikkelingen

Er zijn momenteel geen trends en ontwikkelingen die bijsturing van deze actielijn noodzakelijk maken.

Conclusie

Voor het thema Afval zijn de meeste inspanningen inmiddels geborgd in de lijn. Deze actielijn komt daarom niet meer als aparte actielijn terug in het programma Duurzaamheid.

Financiële kaders

Over de eerste acht maanden van 2020 zijn geen afwijkingen op de begroting opgetreden.

Meer asbest eraf en meer zon erop

Wat willen we bereiken

Eind 2022 zijn zoveel mogelijk asbestdaken gesaneerd.

Waar stonden we aan het begin van de coalitieperiode? (IST)

In Dinkelland is in het buitengebied 628.000 m² aan asbestdaken aanwezig, in het stedelijk gebied 33.000 m² en op de bedrijventerreinen 10.000 m², welke direct onderhevig zijn aan de weersinvloeden. (Bron: asbestinventarisatie provincie Overijssel, situatie 2017)

Waar gaan we naar toe? (SOLL)

In afwachting van de behandeling van aangepaste wetsvoorstel Asbestdaken in de eerste kamer, is de SOLL voor 2020 als volgt: eind 2022 is zoveel mogelijk van de asbestdaken gesaneerd.

Op 4 juni 2019 heeft de Eerste Kamer het wetsvoorstel asbestdakenverbod per 2025 verworpen. Naast de discussie over gezondheidsrisico's bij sanering van asbest, is het 'moeten' er voorlopig vanaf. Zie ook: Eerste kamer verwerpt wetsvoorstel.

Losse asbestvezels zijn schadelijk voor de volksgezondheid, het (langdurig) inademen van deze vezels kan leiden tot kanker. Asbestbranden leiden tot onrust over de volksgezondheid en vormen een risico op hoge maatschappelijke kosten en economische schade.

Ondanks dat er (nog) geen verbod is grijpen we dit verbod aan om verduurzaming te bevorderen. Onze voorkeur gaat uit naar plaatsing van zonnepanelen ter vervanging van asbestdaken. Via het Duurzaamheidsfonds Dinkelland willen we het plaatsen van panelen stimuleren.

Het Rijk (trekker), de provincie en de gemeenten onderzoeken de mogelijkheden van een revolverend fonds voor het verwijderen van asbestdaken voor particulieren. Van de gemeente wordt vooralsnog een bijdrage in het fonds gevraagd.

Wat hebben we er voor gedaan?

- Samenwerking met Provincie Overijssel om daken voor 2024 asbestvrij te krijgen.

Omschrijving / op te leveren resultaat

Op te leveren:

- Stimuleringsregeling asbestdaken in samenwerking met de provincie Overijssel (minder draagkrachtige) dakeigenaren.

Behaalde mijlpalen

2020:

- Er zijn nog geen nieuwe mijlpalen te benoemen.

2019:

- De Provincie heeft middelen beschikbaar gesteld voor het stimuleringsfonds voor het verwijderen van asbestdaken. De 1e Kamer heeft het wetsvoorstel ten aanzien van het verbod op asbestdaken verworpen. Het is nog onduidelijk of en wanneer er wel een verbod komt. In deze kabinetsperiode wordt geen nieuw wetsvoorstel gedaan.
- De Provincie en gemeente Dinkelland participeren in een landelijk fonds zodra dit landelijke fonds operationeel is.

Persberichten en raadsbrieven

Persbericht	april 2019: Ruim 6000 daken Noordoost Twente moeten voor eind 2024 asbestvrij zijn mei 2019: Digitaal gemeenteloket NOT gemeenten voor saneren van asbestdaken geopend
-------------	---

Trends en ontwikkelingen

Voor deze actielijn zijn we in afwachting van het rijks- c.q. Provinciaal beleid. De verwachting is dat

hierin de komende kabinetsperiode niet veel gaat veranderen. Vanuit de gemeente worden activiteiten in het kader van de Versnellingsaanpak asbestdakensanering door Rijk en Provincie, proactief gevolgd. De gemeente haakt aan bij activiteiten die passen bij onze doelstelling. Er zijn momenteel geen trends en ontwikkelingen die bijsturing van deze actielijn noodzakelijk maken.

Conclusie

De ambitie Duurzaamheid gaat met ingang van begrotingsjaar 2021 een andere invulling krijgen. Deze andere invulling is terug te vinden in Perspectiefnota 2021 (inclusief 1e programmajournaal).

Financiële kaders

Over de eerste acht maanden van 2020 zijn geen afwijkingen op de begroting opgetreden.

Meer circulaire inkoop

Wat willen we bereiken

Bij inkoop van de gemeente meer rekening houden op de herbruikbaarheid van producten en grondstoffen.

Waar stonden we aan het begin van de coalitieperiode? (IST)

Op dit moment hebben we nog geen helder beeld van wat circulaire inkoop voor de gemeente betekent en daarmee ook niet waar we staan. We gaan dit instrument ontwikkelen.

Waar gaan we naar toe? (SOLL)

- Er is een helder inkoopbeleid met duidelijke normen voor circulair inkopen
- Het is meetbaar of er circulair ingekocht wordt
- In 2022 wordt ingekocht conform de in het beleid gestelde normen.

Circulaire Economie helpt onze duurzame ambities te verwezenlijken. De circulaire economie en is een erg breed begrip. Het Ministerie van VROM hanteert de volgende definitie: “het toepassen van milieuaspecten en sociale aspecten in alle fasen van het inkoopproces, zodat dit uiteindelijk leidt tot de daadwerkelijk levering van een product, dienst of werk dat aan deze eisen voldoet.” Binnen Dinkelland ligt de focus op **circulair inkopen**. Hierbij gaat het om de inzet van het instrument Inkoop om productie en (her)gebruik van circulaire producten en diensten te stimuleren en zo duurzaamheid te versterken^[1].

[1] Pianoo, kader voor circulair inkopen

<https://www.pianoo.nl/sites/default/files/documents/documents/kadercirculairinkopen-20april2015.pdf>

Wat hebben we er voor gedaan?

- Circulaire inkoop

Omschrijving / op te leveren resultaat

Basisinventarisatie huidige stand van zaken, verkenning mogelijkheden met conclusies en aanbevelingen voor het vervolg. Implementeren beleid circulaire inkoop.

Op te leveren:

Rapportage met analyse, conclusies en aanbevelingen. Dit rapport levert de spelregels en bouwstenen voor in ieder geval Maatschappelijk Verantwoord Inkopen en het stimuleren van onze leveranciers om bij voorkeur producten uit gerecyclede afvalstromen aan te bieden.

Ingevoerde maatregel (spelregels en bouwstenen)

Behaalde mijlpalen

2020:

- Op 3 februari 2020 is het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen ondertekend door de gemeente. Daarmee is ook het startsein gegeven voor het actieplan Maatschappelijk Verantwoord Inkopen dat binnen 6 maanden na ondertekening gereed moet zijn. In verband met corona is hiervoor uitstel aangevraagd.
- Het rapport met betrekking tot het circulair inkopen (als onderdeel van het Maatschappelijk Verantwoord Inkopen) van het pilot project herhuisvesting is gereed.

2019:

- De verkenning en het plan van aanpak voor circulaire is inkoop gereed.
- Er is een subsidie toegekend van € 10.000,--
- In april 2019 is het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen voorgesteld. (ondertekening gaat plaatsvinden 2020)
- Twee deelprojecten: Pilot duurzaam deelvervoer is gestart, pilot huisvesting is in voorbereiding

Persberichten en raadsbrieven

Persberichten februari 2020: Niet klakkeloos nieuw kopen maar kijken naar hergebruik.

Trends en ontwikkelingen

Er zijn momenteel geen trends en ontwikkelingen die bijsturing van deze actielijn noodzakelijk maken.

Conclusie

De ambitie Duurzaamheid gaat met ingang van begrotingsjaar 2021 een andere invulling krijgen. Deze andere invulling is terug te vinden in Perspectiefnota 2021 (inclusief 1e programmajournaal).

Financiële kaders

Over de eerste acht maanden van 2020 zijn geen afwijkingen op de begroting opgetreden.

Duurzaam Dinkelland - financieel

Financiële kaders Ambitie Duurzaam Dinkelland

Duurzaam Dinkelland (Bedragen x €1.000)						
Actielijnen	Begroting 2019	Werkelijk 2019	Saldo 2019	Begroting 2020	Werkelijk 2020	Saldo 2020
Faciliteren en structureren van informatieverstrekking en advisering op maat voor inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties.	15	4	11	11		11

Basisinventarisatie huidige stand van zaken, verkenning mogelijkheden met conclusies en aanbevelingen voor het vervolg.	6		6	6		6
Bestaande woningbouw wijkgericht gasloos maken.	34		34	34		34
Energiemonitoring*	10		10	10	0	10
Opstellen van een Duurzaam MOP gebouwen*	17	21	-4			
Stimulering verduurzaming scholen	10		10	10		10
Samen met Losser Oldenzaal en Tubbergen invulling geven aan grootschalige energietransitie	4		4	4		4
Inkoop duurzame energie voor onze gebouwen*	10		10	10	1	9
Project en procesgeld en duurzaamheid **	1.921	16	1.906	1.906	3	1.902
Samenwerking NOT energietransitie ***				50		50
NOT energieloket 3.0 * **				40		40
Stimuleringsregeling energietransitie				60		60
Quick wins, werkbudget				10		10
Totaal Duurzaam Dinkelland	2.027	41	1.986	2.149	4	2.145

* Deze inspanning is in 2019 opgenomen in de basisbegroting.

** Voor de volledigheid zijn de bestaande budgetten uit de ambities 2018 toegevoegd aan de financiële kaders.

*** Dit betreffen totaalbedragen van respectievelijk €150.000 en €120.000 die zijn verdeeld over de jaarschijven 2020, 2021 en 2022.

Beschikbare middelen vanuit de algemene uitkering:

Via de algemene uitkering zijn in de decembercirculaire 2019 middelen beschikbaar gekomen voor duurzaamheid. Door middel van zogenaamde taakmutaties legt het Rijk d.m.v. deze middelen een opdracht richting gemeenten. De gelden hebben wij als gemeente vastgelegd in stelposten in afwachting van nieuw beleid passend bij de taakmutatie. Met andere woorden de middelen zijn niet eerder beschikbaar dan dat er nieuw beleid is vastgelegd.

Klimaatmiddelen Transitievisie Warmte:

Voor het opstellen van de Transitievisies Warmte ontvangen alle gemeenten een eenmalige bijdrage van € 200.000. Deze bijdrage is bedoeld voor het uiterlijk in 2021 opstellen van Transitievisies Warmte door alle gemeenten zoals opgenomen in het Klimaatakkoord van juni 2019 en beoogt dat alle gemeenten een goede start kunnen maken met de uitvoering van het Klimaatakkoord. Voor een bedrag van €44.000 ligt er een opdracht aan Noaberkracht voor het opstellen van de Transitievisies Warmte. Indien voor het resterende deel van deze stelpost geen nieuw beleid volgt, komt het bedrag ten gunste van de algemene middelen.

Klimaatmiddelen Wijkaanpak

De gemeente Dinkelland ontvangt € 10.000 incidenteel om een start te maken met het opstellen van uitvoeringsplannen op wijkniveau. Er ligt een opdracht voor dit bedrag aan Noaberkracht om deze start mogelijk te maken. Daarnaast is er subsidie aangevraagd voor Weerselo en Tilligte. Deze stelpost is hiermee besteed.

Klimaatmiddelen Energieloketten

Om bewoners en particuliere gebouweigenaren komende periode goed te informeren met name door middel van energieloketten ontvangen wij €25.000 incidenteel." In NOT verband zijn we een aanbesteding aan het voorbereiden. We gaan er van uit dat we deze externe middelen als eerste inzetten voor het "Energieloket 3.0". Het zal dan wel een meer structureel karakter hebben. Zodra er meer bekend is informeren wij u.

Ambitie Sterke bedrijvigheid

Inleiding Ambitie Sterke Bedrijvigheid

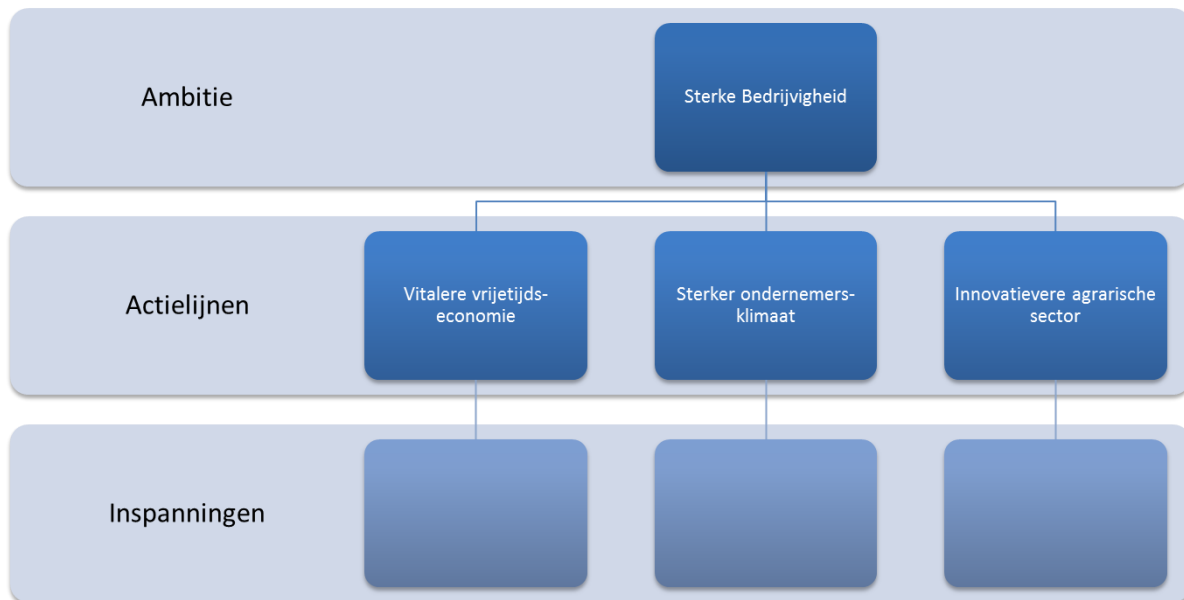
Wij zetten in ons voor een sterker Dinkellands bedrijfsleven

In het coalitieprogramma 2018-2022 van Dinkelland is "ondernemen" als belangrijk thema benoemd. Omdat wij een aantrekkelijke gemeente willen zijn waarin het goed wonen, werken, leven en recreëren is. Het is van groot belang dat het Dinkellandse bedrijfsleven (Agro en food, MKB, detailhandel en vrijetijdseconomie) sterk blijft. Ondernemers zorgen voor banen en investeringen, maar vervullen ook op maatschappelijk vlak een zeer belangrijke rol in onze samenleving. Denk daarbij aan verschillende sponsorrelaties met ons rijke verenigingsleven en bij evenementen. Ondernemers zijn de motor van onze samenleving. Een goed ondernemersklimaat, waarbij de dienstverlening aan en bereikbaarheid van ondernemers goed is, helpt het bedrijfsleven om ook in de toekomst goed te kunnen functioneren. Ondernemers zijn dus van wezenlijk belang voor onze samenleving. Wij zetten ons er dan ook voor in dat het Dinkellandse bedrijfsleven sterk blijft en versterkt wordt. Een `sterker Dinkellands bedrijfsleven` kenmerkt zich door tevreden (startende) ondernemers die hun bedrijfsactiviteiten volop kunnen ontwikkelen en de gemeente zien als partner om mee te denken over de gewenste ontwikkelingen.

Een partnerschap tussen ondernemers en gemeente zorgt voor een betere dienstverlening. Je bent dan immers tijdig van elkaars plannen, ideeën en suggesties op de hoogte, zodat hier zo goed

mogelijk rekening kan worden gehouden. Als gemeente staan wij open voor andere vormen van samenwerking met onze ondernemers en hebben oog voor hun behoeften. Ook de regionale en (inter)nationale samenwerking hoort daarbij. Kortom, het creëren van sterke lokale, landelijke en internationale verbindingen.

We zijn tevreden als we in het tweejaarlijkse onderzoek een 7 scoren. Dit resulteert binnen de Ambitie Sterke bedrijvigheid in de volgende actielijnen:

Vitalere vrijetijdseconomie

Wat willen we bereiken

Versterken van het toeristisch klimaat onder meer door inzet op onze unieke elementen van rust, ruimte, landschap en cultuur

Waar stonden we aan het begin van de coalitieperiode? (IST)

Voor een overall view op de sector hanteren we `het aantal overnachtingen` als graadmeter voor de IST situatie. Deze meting doen we zelf en is gebaseerd op de toeristenbelasting. Als startpunt gebruiken we het aantal overnachtingen van 2017. In 2017 had gemeente Dinkelland 335.883 toeristische overnachtingen. Dit is een 3.8% stijging t.o.v. 2016 en het hoogst aantal overnachtingen gemeten in gemeente Dinkelland.

Waar gaan we naar toe? (SOLL)

Vrijetijdseconomische sector 2022: Als gemeente zijn wij er ons van bewust dat er geen oneindige groei in de markt zit en dat deze groei jaarlijks afhankelijk is van zowel vraag en aanbod als trends en ontwikkelingen. De komende jaren streeft Gemeente Dinkelland minimaal naar het behouden van het huidig aantal overnachtingen. Tevens blijft de gemeente op basis van de jaarlijkse toeristische overnachtingcijfers haar potentie monitoren om jaarlijks acties uit te zetten binnen de hoofdthema's: toeristisch ondernemerschap, toeristische voorzieningen en landschap, marketing en de grensligging (NL-DL) van Dinkelland.

Dinkelland is een vitale vrijetijdseconomische bestemming binnen Twente. Dit is te zien aan het jaarlijks aantal toeristische overnachtingen. Ondanks de economische crisis heeft de sector vrijetijdseconomie van Dinkelland bewezen een stabiele factor te zijn binnen de Dinkellandse economie. In 2017 bedroeg het aantal toeristische overnachtingen 335.883. Dinkelland is hiermee verantwoordelijk voor bijna 10% van de totale overnachtingen in Twente. De totale toeristische bestedingen aan hotel- en andere verblijfsovernachtingen bedroeg in 2017 in Twente 180 miljoen euro; de Dinkellandse verblijfssector was in 2017 dan ook verantwoordelijk voor bijna 18 miljoen euro omzet. Gemiddeld geeft de toerist per dag een € 41 uit aan culinair aanbod, detailhandel en andere

dagrecreatie bestedingen (belevingsonderzoek Dinkelland 2017).

De sector vrijetijdseconomie is erg trend- en seizoen afhankelijk. Tevens kent de sector veel verschillende stakeholders en belangen. Voor het behouden van vitale Dinkellandse vrijetijdssector is het van belang dat trends en ontwikkelingen, kansen en potenties en verschillende belangen constant gestuurd worden. Gemeente Dinkelland wil hieraan bijdragen door in te spelen op de huidige aantrekkingskracht van Dinkelland en deze te voorzien van toekomstbestendige impulsen. De Dinkellandse toerist bezoekt Dinkelland voornamelijk om tot rust te komen en te genieten van ruimte, landschap en culturele waarden (belevingsonderzoek Dinkelland 2017). De komende jaren hebben de volgende activiteiten prioriteit:

- het behouden en versterken van deze aantrekkingskracht door middel van het behouden van het (coulissen)landschap (Natura 2000);
- het versterken van de toeristische voorzieningen waaronder de fiets- en wandelnetwerken;
- het blijven vermarkten van het merk Ootmarsum-Dinkelland in samenwerking met Stichting Toeristisch Ondernemersfonds Dinkelland;
- het benutten van de Duitse grensligging, en
- inzetten op seizoensspreiding door het aantal toeristische overnachtingen in het voor- en het najaar te vergroten.

Wat hebben we er voor gedaan?

- Kanaal Almelo Nordhorn

Omschrijving / op te leveren resultaat

Wij gaan met Nordhorn een project aan waarbij het kanaal Nordhorn Almelo de verbindende factor is.

Op te leveren:

- Gezamenlijk actieplan voor de samenwerking over het kanaal Nordhorn – Almelo.

Behaalde mijlpalen

2020:

- Er is op 28 februari 2020 tussen gemeente Dinkelland en Stadt Nordhorn een samenwerkingsovereenkomst getekend dat onderdeel is van de Interregbeschuikking. Het gaat hier over het project "Kanaalallee Denekamp-Nordhorn". De werkzaamheden voor Dinkelland bestaan uit het renoveren van een Comiezenhut, het plaatsen van een turfschip, het plaatsen van infoborden en het maken van arrangementen met ondernemers.
- Daarnaast zijn door Nordhorn en Dinkelland twee gebiedsregisseurs aangesteld om een klankbordgroep te vormen met stakeholders om te onderzoeken waar de recreatieve en toeristische kansen in de kanaalzone liggen in een volgende Interregaanvraag.
- Nordhorn en Dinkelland zijn gestart met de uitvoering van de gezamenlijke Interregproject Kanalallee Denekamp-Nordhorn (Waterprojecten, routes/verbindingen en arrangementen). In Q1 van 2021 wordt door de gebiedsregisseurs advies uitgebracht over verdere samenwerking met Nordhorn mbt tot kansen / projectideeën rondom het traject kanaalzone Denekamp-Nordhorn. Deze wordt gekoppeld aan de volgende Interreg aanvraag.

2019:

- Wij hebben ondersteuning geboden bij de interregionale aanvraag voor subsidie Kanaal Almelo Nordhorn. In december 2019 is deze subsidie (ad € 540.000) verstrekt door Interreg (Europese subsidie) voor het project Kanaalallee Denekamp-Nordhorn voor het maken van een prehistorische route.

Persberichten en raadsbrieven

Persbericht	februari 2020: subsidie voor cultuurhistorische route die Denekamp en Nordhorn met elkaar verbindt
Persbericht	juni 2020: Renovatie Commiezenhut eerste activiteit binnen ontwikkeling cultuurhistorische route

- Toeristisch consulent

Omschrijving / op te leveren resultaat

De toeristisch consulent is de sparringpartner voor de ondernemers. De rol van de toeristisch consulent is vergelijkbaar met deze van de bedrijfsconsulent.

Op te leveren:

- Contactmomenten met ondernemers en vertegenwoordigers uit de sector en advisering. Aandachtspunt: waar mogelijk meer ruimte bieden om seizoen verlengende activiteiten mogelijk te maken.

Behaalde mijlpalen

2020:

- De resultaten uit het onderzoek naar de vitaliteit van verblijfssector in Overijssel (en Twente) zijn opgeleverd door onderzoeksbureau Ruimte en Vrijetijd. Samen met het onderzoeksbureau en brancheorganisaties is een strategie opgesteld voor de vrijetijdssector. De strategie wordt in het vierde kwartaal van 2020 gepubliceerd.
- Het onderzoek naar de vitaliteit van de dagrecreatieve sector start in het vierde kwartaal van 2020.
- Er zijn behoudens de reguliere bedrijfsbezoeken de afgelopen maanden extra bedrijven uit de vrijetijdssector bezocht. De bestuurder en toeristisch consulent hebben vele contactmomenten gehad met bedrijven in de verblijfssector en horeca.
- Er zijn drieëntwintig initiatieven behandeld of in behandeling voor nieuwe verblijfsrecreatie, uitbreiding of enkel voor informatie-inwinning (augustus).
- Door de Corona-crisis is de taak van de toeristisch consulent geïntensiveerd ten behoeve van ondernemersondersteuning omtrent vragen over maatregelen en financiële bedrijfssteuning.
- Participatie van de bestuurder en de consulent in de taskforce Corona provincie en tijdens de Corona-crisis heeft de toeristisch consulent ambtelijk deelgenomen aan de Twentse kopgroep-corona voor de vrijetijdssector als adviesorgaan en klankbordgroep.

2019

- Ten behoeve van regionale beleidsvorming vervullen wij een ambtelijke kopgroep positie in Twente namens Noordoost Twente.
- Ten behoeve van regionale en Provinciale beleidsvorming vervullen wij een rol in de inhoud en uiteenzetting van zowel het provinciale onderzoek naar de vitaliteit van de verblijfssector als de dagrecreatieve sector.
- De Noordoost Twente gemeenten zijn gestart met een gezamenlijke verkenning naar het verbeteren van de samenwerking. Dit betreft zowel bestuurlijk, zowel beleidsmatig, als operationeel tussen de vier gemeenten en de vier VVV's /TTI's* en TwenteMarketing.
- Wij zijn aangesloten als contactpartner ten behoeven van toeristische advisering in de kernen Deurningen, Denekamp, Ootmarsum, Weerselo en Lattrop in relatie tot MijnDinkelland2030.
- Er zijn veel bedrijven in de vrijetijdssector bezocht.
- Er zijn vijftien initiatieven behandeld of in behandeling voor nieuwe verblijfsrecreatie, uitbreiding of enkel voor informatie-inwinning.

* (Twentse Toeristische Informatievoorziening = toeristische stichting per gemeente)

- Versterken promotionele activiteiten Ootmarsum-Dinkelland

Omschrijving / op te leveren resultaat

Op te leveren:

- Ondersteuning Stichting Toeristisch Ondernemersfonds Dinkelland d.m.v. subsidie.
- Stimuleren ketensamenwerking tussen Marketing Oost (TwenteMarketing) en het STOFD via bijdrage aan Regio Twente.

Behaalde mijlpalen

2020:

- De basissubsidie ten behoeve van ondersteuning Stichting Toeristisch Ondernemersfonds

Dinkelland 2020 is uitgekeerd.

- Er is een traject ingezet om de samenwerking tussen Twente Marketing en het STOFD te verbeteren en de coördinatie tussen deze partners te optimaliseren. STOFD en gemeente zijn bezig zijn met een herorganisatie en vereenvoudiging van de governance.
- Door de Corona-crisis zijn de ketenoptimalisatiegesprekken uitgesteld tot het vierde kwartaal van 2020.

2019:

- Stichting Ondernemersfonds Dinkelland heeft haar doelstelling behaald. De basissubsidie ten behoeve van ondersteuning Stichting Toeristisch Ondernemersfonds Dinkelland 2019 is betaald.

- Versterken toeristische voorzieningen

Omschrijving / op te leveren resultaat

Versterken toeristische voorzieningen door o.a. behouden kwaliteiten (coulissen)landschap en natuur (de N2000-gebieden)

Op te leveren:

1. Investeren in toeristische voorzieningen van Routenetwerken Twente via bijdrage aan Regio Twente
2. Kwaliteitsverbetering toeristische voorzieningsniveau in het landschap en per kern waaronder fiets- en wandelnetwerken en uitstraling openbare ruimte i.s.m. Routenetwerken Twente, Stichting Toeristisch Ondernemersfonds Dinkelland en het proces MijnDinkelland2030!.
3. Opleveren stuwwallenroute als onderdeel Noordoost Twente pad i.s.m. alle Noordoost Twentse gemeenten

Behaalde mijlpalen

2020:

- Samen met de beleidsadviseurs vrijetijdseconomie in Noordoost Twente zijn wij gestart met een verkenning naar de implementatie van de applicatie 'ongehinderd' voor vrijetijdseconomische bedrijven en locaties. Ongehinderd is een gerenommeerd landelijk platform voor mensen met een fysieke beperking. Per app en via de website van Ongehinderd worden mensen met een beperking geïnformeerd over locaties die voor hen goed toegankelijk zijn. Bedrijven en locaties kunnen tevens advies inwinnen bij Ongehinderd om beter toegankelijk te worden.
- Samen met de Noordoost Twente gemeenten, de VVV's/TTI's Noordoost Twente en TwenteMarketing is gestart met fase 2 'Twents blokje om' ten behoeve van marketing, borging en doorontwikkeling van de routes.
- In het eerste programmajournaal van 2020 is de Gemeenteraad van Dinkelland ingelicht over 'ongehinderd'. Het onderzoek bleek financieel niet haalbaar. De Noordoost Twentse gemeenten blijven wel met elkaar in contact over het toeristische voorzieningsniveau in Noordoost Twente voor mensen met een beperking.
- Door de Corona-crisis bevindt actiepunt nr. 2 zich nog in de initiatieffase. De prioriteit is gegeven aan het toeristisch consulentenschap voor bedrijven en de deelname aan de 'corona-organisatie' waarin plannen van ondernemers m.b.t. de 1.5m samenleving met spoed behandeld werden.
- Effect corona op aantal overnachtingen: over de maanden maart, april en mei van 2020 heeft het CBS berekend dat het aantal overnachtingen in Twente gemiddeld 60% gedaald is t.o.v. van voorgaande jaren. Het aantal overnachtingen in juni, juli en augustus 2020 zouden in de regio met 20% gestegen zijn met als oorzaak de toegenomen vraag naar binnenlandse vakanties naar regio's met voldoende rust en ruimte. De verwachting is dat deze trend (toename binnenlandse vakanties) doorzet en daarmee uiteindelijk positieve effecten heeft op het toeristische voorzieningsniveau in Dinkelland. Een nadere beschouwing hierover wordt in de begroting 2021 opgenomen waarbij mogelijk de SOLL (Waar gaan we naar toe?) wordt aangepast.

2019:

- Wij sluiten aan bij de denktank van Gastvrij Overijssel met betrekking tot de 'Greenline NOT'. In de denktank zitten tevens TBO's (Terreinbeherende organisaties), ondernemers uit de recreatie en toerisme, agrariërs en marketingpartijen (naast overheid)

- Samen met de bedrijfsconsulent is een verkenning gestart bij de Provincie Overijssel naar de mogelijkheden voor stadsarrangementen ten behoeve van de kernen Denekamp en Ootmarsum.
- Het informatiebord Oorlogsbunker Saasveld in samenwerking met Routenetwerken Twente en Heemkunde Saasveld is gerealiseerd.
- Uitvoering Nette Toilette in samenwerking met Stichting Toeristisch Ondernemersfonds Dinkelland.

Resultaat 3: Stuwwalroute is opgeleverd. Het Noordoost Twente pad zal vermarkt worden als het 'Twents Blokje Om'.

- Op 16 mei 2019 was de opening van "Twents blokje om", waar de stuwwalroute onderdeel vanuit maakt. Twents Blokje Om staat voor 300 km wandelplezier.

Trends en ontwikkelingen

- De gemeenten in Noordoost Twente zijn gestart met een verkenning naar een verdere samenwerking in projecten, beleid en financiën (toeristenbelasting). De samenwerking kan in de toekomst gevolgen hebben voor de gemeentelijke beleidsvorming en waar mogelijk ook de begroting.
- Het onderzoek van onderzoeksbureau Bureau voor Ruimte en Vrijetijd naar de vitaliteit van de verblijfs- en dagrecreatieve sector van Overijssel gaat de gemeenten in Overijssel voorzien van informatie over vraag/aanbod en marktruimte. De informatie uit de onderzoeken wordt uitgewerkt tot een strategie voor de vrijetijdssector (oplevering 2020). De strategie kan gevolgen hebben voor het beleid van de Provincie Overijssel, als mede het lokaal beleid (Nota Verblijfsrecreatie en omgevingsvisie).

Conclusie

Samenvattend kan de conclusie getrokken worden dat, op basis van de tussenbalans, een significante aanpassing van de ambitie Sterke Bedrijvigheid niet aan de orde is. De ambitie is nog steeds valide. Op dit moment zijn er verder geen afwijkingen te melden. Wel zijn er processen gestart op zowel Noordoost Twentse als Overijsselse schaal die op een later moment van invloed kunnen zijn op de vrijetijdeconomische beleidsvorming en begroting.

Financiële kaders

Over de eerste acht maanden van 2020 zijn geen afwijkingen op de begroting opgetreden.

Sterker ondernemersklimaat

Wat willen we bereiken

Een beter bij de behoefte passende ondersteuning van ondernemers

Waar stonden we aan het begin van de coalitieperiode? (IST)

In het meest recente onderzoek naar de MKB-vriendelijkste gemeente uit 2018 heeft de gemeente Dinkelland het rapportcijfer 6,6. Gekregen.

Waar gaan we naar toe? (SOLL)

Een beter ondernemersklimaat: Dinkelland wil dat de tevredenheid onder ondernemers toeneemt, waarbij een 7 in het MKB-onderzoek van 2022 het doel is.

Het werken aan een goed ondernemersklimaat voor de agrarische sector, detailhandel, het MKB en de vrijetijdseconomie met een zo optimaal mogelijke dienstverlening blijft de komende jaren een belangrijk aandachtspunt. Wij willen voldoende mogelijkheden om in te spelen op actuele ontwikkelingen zonder daarbij de toekomstbestendigheid van de centra (Denekamp, Weerselo en Ootmarsum) in gevaar te brengen. Als gemeente hebben wij daarbij een faciliterende en stimulerende rol.

Wij willen ieder jaar in totaal 50 bedrijfsbezoeken brengen: dit gebeurt door zowel het college, als door de portefeuillehouder, als door de bedrijfsconsulent, dan wel een combinatie daarvan. We informeren onze ondernemers over voor hen relevante ontwikkelingen, bijeenkomsten, etc. Ook gaan we in overleg met ondernemers bekijken hoe we onze prachtige Dinkellandse bedrijven beter onder de aandacht kunnen brengen bij de Twentse onderwijsinstellingen.

De rol van de gemeente Dinkelland zal met name bestaan uit faciliteren en stimuleren. Daarnaast zien wij het als onze taak om te verwijzen naar subsidiemogelijkheden en formele belemmeringen te verminderen. Wij willen ondernemers verbinden met relevante organisaties en projecten, zoals beschikbaar via de Agenda voor Twente. Verder wil de gemeente inzetten op partnerships met ondernemers en vertegenwoordigingen van ondernemers.

Wat hebben we er voor gedaan?

- Benutten mogelijkheden Agenda voor Twente

Omschrijving / op te leveren resultaat

Bedrijven die voordeel hebben van de Agenda voor Twente

Op te leveren:

De meerjarenprogrammering continueren en onder de aandacht blijven brengen van ondernemers.

Behaalde mijlpalen

2020:

- In de nieuwsbrieven voor ondernemers hebben we blijvende aandacht voor de mogelijkheden en resultaten van de Agenda voor Twente

2019:

- De Regiodeal Twente is rond gekomen; er is een rijksbijdrage beschikbaar gesteld van € 30 miljoen voor Twente met cofinanciering van de Agenda voor Twente en de provincie Overijssel.
- Bedrijven zijn geïnformeerd over de mogelijkheden van de Agenda voor Twente (bijvoorbeeld door Twents fonds voor vakmanschap).

- Centrumagenda Denekamp

Omschrijving / op te leveren resultaat

Op te leveren:

- Afgerond onderzoek naar het centrum van Denekamp en daarna besluitvorming en voorstellen voor vervolgacties.

Behaalde mijlpalen

2020

- Ondernemers en dorpsraad Denekamp hebben gezamenlijk het plan afgerond om centrum Denekamp te verlevendigen. De resultaten van het onderzoek betrekken we bij de nieuwe werkelijkheid en inzichten die ontstaat naar aanleiding van de Corona-crisis.

2019:

- Er is een onderzoek naar levendigheid en leefbaarheid uitgevoerd voor centrum Denekamp en er is gezamenlijk overleg geweest met ondernemersverenigingen.

- Doorontwikkeling bedrijvenloket

Omschrijving / op te leveren resultaat

Doorontwikkeling bedrijvenloket/ bedrijfsconsulent als sparringpartner ondernemers. Consulentenschap wordt geïntensiveerd.

Op te leveren:

Aanvullingen t.o.v. huidige dienstverleningspakket (Bedrijvenloket 2.0) waaronder:

- Periodiek uitbrengen van nieuwsbrief voor ondernemers
- Contactmomenten en advisering

Behaalde mijlpalen

2020:

- Er zijn tot en met augustus 2020, 4 reguliere nieuwsbrieven uitgebracht en 10 extra nieuwsbrieven in verband met de corona-crisis
- Er is een enorme piek geweest in contactmomenten vanwege de corona-crisis. Veelvuldig contact met zowel ondernemers als diverse ondernemersverenigingen over financiële maatregelen, mogelijkheden a.g.v. versoepeling van maatregelen, etc.
- Er zijn met spoed lokale maatregelen genomen voor onder andere ondernemers met betrekking tot uitstel van betaling gemeentelijke belastingen
- Er zijn - tot aan de corona-crisis - circa 15 reguliere bedrijfsbezoeken geweest. Tijdens de corona-crisis zijn er ook diverse gesprekken geweest met en bezoeken gebracht aan ondernemers met als doel van hen te horen hoe het gaat. Financieel/economisch gezien, maar ook over het hanteren van allerlei maatregelen.
- Er is een financiële bijdrage verkregen van de provincie Overijssel op basis van het crisis-stadsarrangement. Dit arrangement is bedoeld om de maatregelen als gevolg van corona te organiseren en om daar invulling aan te geven.
- Mede organisatie van het lokaal verkoopplatform www.koopindinkelland.nl
- Er is een 'corona-organisatie' ingericht waarbij de plannen van ondernemers met betrekking tot de 1,5-meter samenleving met spoed behandeld worden

Corona heeft zeer grote gevolgen gehad voor deze inspanning. In die zin dat de contactmomenten met ondernemers explosief zijn toegenomen.

2019:

- Er zijn 50 bedrijfsbezoeken geweest.
- We zijn 12 keer aanwezig geweest bij een ondernemersvereniging en/of ondernemersbijeenkomsten.
- Er zijn 10 nieuwsbrieven voor ondernemers uitgebracht.

Persberichten en raadsbrieven

Persbericht	Gemeente hecht waarde aan mening van ondernemers juni 2019: Dienstverlening aan ondernemers
-------------	---

- Ondernem't Dinkelland

Omschrijving / op te leveren resultaat

Onderzoeken rol gemeente binnen Ondernem't Dinkelland

Op te leveren:

- Adviesrapport met analyse, conclusies en aanbevelingen

Behaalde mijlpalen

2020:

- In 2019 is deze inspanning voltooid.

2019:

- Ondernem't Dinkelland krijgt geen structureel karakter, maar gaat verder als klankbordgroep.
- Deze inspanning is hiermee afgerond.

Status: VOLTOOID

- Verbinden van Ondernemers, Overheid, Onderwijs en Onderzoek (40's)

Omschrijving / op te leveren resultaat

Op te leveren:

1. Verbeteren van innovatie door ondernemers en gemeente door inzetten van kennis bij onderwijs en studenten
2. Verbinden van kennisvragen bij ondernemers aan oplossingen binnen gemeenten en onderwijs
3. Behouden van studenten voor de regio

Behaalde mijlpalen

2020:

- Daarnaast zijn diverse interne opdrachten en afstudeeropdrachten uitgevoerd of in de planning waarbij samengewerkt wordt met onderwijs.
- Ook in het tweede kwartaal zijn ondernemers verbonden aan onderwijsinstellingen. Dit is veelal gebeurt door het delen van informatie van onderwijsinstellingen via nieuwsbrieven of directe benadering en verbinding met onderwijs.
- De bootcamp zal dit jaar plaatsvinden in samenwerking met de NOT gemeenten. Thema is de routenetwerken binnen onze gemeenten. Aan studenten wordt gevraagd op welke wijze wij deze routenetwerken meer kunnen uitnutten voor met name de jongere generatie.
- In het eerste kwartaal is een aantal ondernemers verbonden aan diverse kennisinstellingen.
- De voorbereidingen van de volgende jaarlijkse bootcamp met Saxion in september 2020 zijn begonnen. Er zijn in NOT verband gesprekken gevoerd om te verkennen of we dit jaar samen kunnen optrekken.
- Door MBO studenten is een ondernemerstevredenheid onderzoek uitgevoerd. Helaas bleek dit onderzoek niet te voldoen aan de kwaliteitsnormen waarna we hebben besloten om binnenkort een nieuw onderzoek te starten. Het onderzoek geeft een beeld te over de tevredenheid over onze dienstverlening.
- Met Saxion, afdeling Bestuurskunde, zijn afspraken gemaakt over het gezamenlijk opzetten van een leergang Bedrijfseconomie van Duurzaamheid. Wij zijn hierbij een inputleverende partner.
- De startdatum van de AgroHUB van 1 september is uitgesteld naar circa 1 oktober. Dit past beter in de programmering van het onderwijs.
- In het tweede kwartaal zijn ondernemers verbonden aan onderwijsinstellingen. Dit is gebeurt door het delen van informatie van onderwijsinstellingen via nieuwsbrieven van de betreffende instelling of de eigen gemeentelijke nieuwsbrief. Of directe benadering en verbinding met onderwijs. Dit had vooral betrekking op activiteiten en verbinding met oog op Corona en corona gerelateerde maatregelen.
- Tevens is met onderwijs en ondernemers onderzocht of er behoefte was aan een apart programma / ondersteuning specifiek gericht op Corona. Dit bleek in de eerste fase, waarbij ondernemers vooral gericht waren op overleven, nog niet nodig.
- De bootcamp heeft dit jaar plaats gevonden in samenwerking met de NOT gemeenten. Thema is de routenetwerken binnen onze gemeenten. Aan studenten is gevraagd op welke wijze wij deze routenetwerken meer kunnen benutten voor met name de jongere generatie.

2019:

- De Agrohub is gerealiseerd en deze is inmiddels operationeel. Verder wordt het platform meer vermarkt. Ook is de Agrohub doorontwikkeld en gaan we in 2020 werken aan realisatie van een digitaal platform en inrichting van de organisatie in nauwe samenwerking met onderwijspartners.
- Het onderzoek naar de Innovatiehub is uitgevoerd. Er blijkt voorsnog weinig draagvlak. Wel wordt de meerwaarde gezien van de individuele verbinding van ondernemers met onderwijs. Dit is bijvoorbeeld naar voren gekomen tijdens diverse avonden met ondernemers(verenigingen).
- Het college heeft een werkbezoek gebracht aan Saxion en samen met de gemeente Tubbergen aan het ROC van Twente met als doel om de samenwerking te intensiveren
- Afgelopen jaar zijn direct en indirect veel ondernemers verbonden aan diverse

onderwijsinstellingen, zoals ROC van Twente, Saxion en de Universiteit Twente.

- Ook is door MBO studenten onderzoek uitgevoerd naar regiotrouwheid en als vervolg daarop hoe studenten te binden en boeien zijn in deze regio. Dit krijgt een vervolg in samenwerking met Saxion. Hierbij wordt een combinatie gezocht tussen onderzoek en concrete acties voor en door ondernemers. De bijzondere positie van Dinkelland als landelijk gelegen gemeente wordt hierin meegenomen.

Persberichten en raadsbrieven

Persbericht	februari 2019: Agrohubs samenwerken met studenten op boerderijschaal
-------------	--

Trends en ontwikkelingen

Dinkelland op koers? De tussenbalans van het coalitieakkoord 2018-2022

Uit de midterm review "Dinkelland op Koers", blijkt onder meer dat de inwoners van Dinkelland in de leeftijdscategorie 16-45 jaar, het ondernemersklimaat belangrijk vinden.

Overige trends en ontwikkelingen

- In algemene zin zien we dat ondernemers steeds meer moeite krijgen met het vinden van voldoende, gekwalificeerd personeel. Anderzijds komen functies ook te vervallen vanwege de gewijzigde omstandigheden, met name als gevolg van automatisering en digitalisering. Er worden andere eisen gesteld aan werknemers. De mismatch op de arbeidsmarkt wordt daarmee steeds meer voelbaar bij ondernemers en werkzoekenden.
- Bedrijven hebben steeds meer aandacht voor de werknemer; hoe hou je ze fit en vitaal, betrokken bij het bedrijf, etc. Bedrijven willen steeds meer personeel aan zich binden
- Er ontstaat in het kader van duurzaamheid weer een nieuwe, innovatieve business.
- Steeds meer ondernemers wilden weer investeringen doen, nadenken over herlocatie of uitbreiding van hun bedrijfspand. Dit was echter voordat de Corona-crisis uitbrak.

Conclusie

Blijvend aandacht voor dienstverlening aan ondernemers (meedenken, korte lijnen, aandacht voor nieuwe technieken en de gevolgen daarvan voor bedrijfsvoering en vergunningen) en voor verbinding ondernemers en onderwijs (werknemers van de toekomst). We gaan in de begroting 2021 een inspanning formuleren om te onderzoeken wat deze doelgroep voor de economische ontwikkeling van Dinkelland kan betekenen en hoe we in partnership tot toegevoegde waarde komen.

Financiële kaders

Over de eerste acht maanden van 2020 zijn geen afwijkingen op de begroting opgetreden.

Innovatievere agrarische sector

Wat willen we bereiken

Ondersteuning van het ondernemerschap in de agrarische sector

Waar stonden we aan het begin van de coalitieperiode? (IST)

We hebben op dit moment geen goede nulmeting die inzicht geeft in de effecten van de ondersteuning van de sector. We gaan het geplande belevingsonderzoek, om de wijze waarop de sector de ondersteuning van de gemeente ervaart, niet uitvoeren. We gebruiken het participatieproces dat wordt doorlopen voor het opstellen van de Omgevingsvisie (hoofdditem Buitengebied), als input voor traceren van de transitieopgaven in het landelijk gebied van Dinkelland.

Waar gaan we naar toe? (SOLL)

We voorzien reeds nu een verbreding van de actielijn "Innovatievere agrarische sector", naar een aantal breder georiënteerde verduurzamingsopgaven van het landelijk gebied:

- Landbouw en voedsel

- Klimaat en energie
- Natuur en biodiversiteit
- Klimaatverandering

In 2020 hebben we de transitieopgaven van het landelijk gebied concreter in beeld en formuleren we de SOLL.

Ondernemers moeten kunnen ondernemen en dat geldt ook voor de agrarische sector. Er moet ruimte geboden blijven worden. De marktomstandigheden in de agrarische sector veranderen constant. De veranderende regelgeving en de noodzaak tot investeren in onder meer dierenwelzijn en milieumaatregelen leidt bij veel bedrijven tot ruimtelijke en zelfs ook financiële problemen.

Ook de klimaatverandering vraagt, met name op de hoger gelegen zandgronden waar Dinkelland ligt, een grote inspanning van de agrarische sector. Deze verandering leidt samen met onder meer de gebruiksnormen voor dierlijke mest tot verschrompelende landbouwgronden. Het gevolg hiervan is lagere opbrengsten en het ontstaan van schade aan natuur en problemen met grond- en oppervlaktewater. Vernieuwende initiatieven bieden nieuwe kansen voor economie en werkgelegenheid en een goede basis voor een circulaire economie in Dinkelland.

Wat hebben we er voor gedaan?

- Agro en food sector stimuleren

Omschrijving / op te leveren resultaat

Agro en food sector stimuleren om innovatief te ondernemen (bv. energie en VAB's)

Op te leveren:

- Proces en onderdeel van de werkzaamheden van de agrarisch consultant

Behaalde mijlpalen

2020:

- Nieuwe ontwikkelingen vragen extra aandacht. We hebben inmiddels een actieve rol in de aanpak Stikstof vanuit onze rol in de provinciale werkgroep.
- Ook zijn we inmiddels in gesprek met de sector over de vergisting en de verduurzaming van het gasnet. Hier ligt ook een relatie met het oplossen van de stikstofproblematiek.
- Een aantal extra bedrijfsbezoeken uitgevoerd bij agrariërs met als doel de gevolgen van de corona crisis te bespreken en ook de toekomst van de landbouw te verkennen. We zien een toenemende specialisatie van agrarische bedrijven met als gevolg schaalvergroting/intensivering. Deze intensivering hebben we ook meegekregen in de gesprekken met verschillende ondernemers, een productie van 10.000 kg/melkkoe met meer dan 20.000 kg/ha is geen uitzondering meer.

2019:

- Wij sluiten aan bij lopende programma's, zoals Mineral Valley Twente, Vruchtbare Kringloop Overijssel (VKO) en programma's van Waterschap Vechtstromen.

- Mineral Valley Twente

Omschrijving / op te leveren resultaat

Participeren in de netwerkorganisatie Mineral Valley Twente (MVT)

Op te leveren:

- Invulling geven aan de samenwerking binnen EFRO (Europese subsidieregeling)
- Voortgangsrapportage meerjarenprogramma MVT 2018-2022
- Proeftuinen

Behaalde mijlpalen

2020:

- Minister Schouten heeft een werkbezoek aan Twente gebracht in het kader van de regiodeal. Dit is een financiële steun om vernieuwingen te stimuleren.
- Nog meer proeftuinen zijn gestart; we zitten inmiddels op 24 proeftuinen waarvan er 1 is afgerond. Ministeries zijn bij verschillende proeftuinen betrokken om aan de hand van praktijkvoorbeelden te kijken of er meer experimenteerruimte binnen regelgeving mogelijk is.

- De uitvoeringsorganisatie van de Stichting MVT is conform planning verder geprofessionaliseerd. Er is een directeur aangesteld die verdere invulling gaat geven aan de ambitieuze missie en visie van MVT. Zij is verder verantwoordelijk voor een extra impuls van de uitvoering van de proeftuinen door samenwerking met de ketenpartners.

2019:

- Er is overeenstemming over de deel te nemen partijen aan de Mineral Valley en de bij te dragen middel en menskracht. De samenwerkingsovereenkomst en de oprichtingsakte tussen deelnemende partijen Mineral Valley is getekend.
- De proeftuinen (20 x) worden uitgebreid, hiervoor zijn financiële middelen beschikbaar gesteld vanuit het Rijk/Provincie. Voorbereiding EFRO voor proeftuinen.

Voor meer informatie over Mineral Valley zie de Website Mineral Valley

Persberichten en raadsbrieven

Persbericht	mei 2019: Samenwerking bekrachtigd samen aan de slag met verwaarding mest en gezondere bodem december 2019: Proeftuinen presenteren zich tijdens bijeenkomst Mineral Valley Twente
-------------	---

- Natura 2000: Planfase

Omschrijving / op te leveren resultaat

Op te leveren:

Het Natura 2000 proces, waarvoor de provincie verantwoordelijk is, kent vier fasen:

1. Verkenning
2. Planvorming
3. Realisatie
4. Beheer

Voor de drie Natura 2000 gebieden in Dinkelland zitten we in de Planvormingsfase.

Behaalde mijlpalen 2020

- In het eerste kwartaal zijn er geen provinciale (GS) besluitvormingsmomenten geweest voor de drie N2000 gebieden. Deze zijn voorzien in het tweede en derde kwartaal van 2020.
- In de rol van gedelegeerd opdrachtgever zijn de voorbereidingen gestart voor de Realisatiefase.

Status: afgerond. Op 31 maart is de planfase qua huidige aanpak en organisatie als beëindigd beschouwd. Het huidige team wordt ontbonden. De overdrachtdossiers zijn klaar en wat inhoudelijk niet is afgerond gaat mee naar de Realisatiefase.

- Natura 2000: Realisatiefase

Omschrijving / op te leveren resultaat

De provincie Overijssel heeft de gemeente Dinkelland verzocht de Realisatiefase te gaan trekken. De provincie Overijssel blijft opdrachtgever. Omdat wij de belangen van onze inwoners maximaal willen behartigen in deze fase, gaan wij borgen dat onze invloed van voldoende impact is om hier invulling aan te geven. Samen met de provincie wordt hiervoor een aanpak ontwikkeld.

Behaalde mijlpalen 2020

- De organisatorische voorbereidingen voor de Realisatiefase zijn gestart.
- De nieuwe projectorganisatie N2000 Realisatiefase is operationeel.
- De voorbereidingen van de besluitvormingsfase door GS van de drie gebiedsprocessen is inmiddels in de eindfase aanbelaand.

Persberichten en raadsbrieven

Raadsbrief

2020-39 Natura 2000 gebieden planfase

- Toekomstgerichte erven (buitengebied)

Omschrijving / op te leveren resultaat

Directe relatie met leefbaarheid landelijk gebied, asbestverwijdering, vrijkomende agrarische bebouwing, duurzame energie en sociale kwaliteit. Continuering van de ervencoach.

Op te leveren:

- In 2019 dertig erfeigenaren in beweging krijgen en voorzien van advies en begeleiding.
- Eind 2019 worden de resultaten geëvalueerd. Afhankelijk van de uitkomsten van deze evaluatie wordt de opdracht aangescherpt.

Behaalde mijlpalen

2020:

- Plan van aanpak 2020 toekomstgerichte erven is vastgesteld. Belangrijkste uitgangspunten van het plan:
 - Bewoners en (agrarische) ondernemers in het buitengebied helpen bij het vinden van antwoorden op hun (complexe) sociale problematiek;
 - Zorgen dat de ontwikkelingen in het landelijk gebied doorgang blijven vinden en opgaven (integraal) uitgevoerd kunnen worden;
 - Koppelen van wensen vanuit de erfeigenaren aan mogelijke opgaven in het buitengebied.
- In mei hebben de bezochte erfeigenaren via een brief en flyer een terugkoppeling gehad met bevindingen, de antwoorden op vragen die gesteld zijn en de op te volgen acties en te benaderen contactpersonen en specialisten. Regelmatig wordt er een doorverwijzing gemaakt naar specialisten uit het Erfcoach-team op gebied van familiere en persoonlijke kwesties. De specialist geeft aan dat deze persoonlijke benadering effectief is. De mensen die via een erfcoach komen, zouden uit zichzelf niet zo snel om hulp bellen.
- De inzet van VAB-Vouchers is levert goede resultaten op. In totaal worden er 6 vouchers bij bedrijven ingezet voor het inhuren van accountants om diverse scenario's te berekenen op financiële haalbaarheid en fiscale gevolgen, en op ruimtelijk gebied om te kijken wat er planologisch mogelijk is en welke processen moeten worden gevolgd. Het is een mooie tool (laagdrempelig) om net dat duwtje te geven naar specialistische kennis. Het is laagdrempelig, niet duur en heeft een groot effect.

2019:

- Er zijn drie ervencoaches aangesteld. Zij werken in NOT verband. De 4e ervencoach is aangesteld voor project Toekomstgerichte erven specifiek Stoppersregeling en Warme sanering Varkenshouderij. De ervencoaches hebben een boerinnenavond georganiseerd.
- Met de Provincie is overeen gekomen dat alle ervencoaches in 2020 worden ondergebracht bij provinciaal programma 'Toekomstgerichte erven'.

Zie voor meer informatie: infographic ervencoaches Dinkelland

Persberichten en raadsbrieven

Persbericht	maart 2019: Ervencoaches als wegwijzers bij het maken van keuzes juni 2019: Ervencoach helpt agrariërs bij moeilijke vraagstukken
-------------	--

- Visie (Transitie Landelijk gebied) opstellen

Omschrijving / op te leveren resultaat

Visie (Transitie Landelijk Gebied) opstellen om bedreigingen en kansen in samenhang landelijk gebied te beschouwen. Daarbij gaan we eveneens inventariseren welke instrumenten er zijn en ontbreken.

Op te leveren:

- Rapport met kansen en bedreigingen landelijk gebied. Brede sociaal/ economische insteek.

Behaalde mijlpalen

2020

- Op initiatief van de provincie en Noaberkracht, de gemeenten Oldenzaal en Losser, het Waterschap is onder de werktitel “naar een inclusief ommeland”, een proces gestart om de contouren te verkennen voor een vorm van samenwerking/ samenhang die ons gaat helpen om een bijdrage te leveren aan het oplossen van de vele vraagstukken die op het platteland de komende jaren gaan spelen. Een startbijeenkomst is geweest, de contouren van een mogelijke samenwerking worden uitgewerkt.
- De samenwerking krijgt vorm onder de titel Gebiedsgerichte Aanpak Noordoost-Twente (GGA-NOT) In een bestuurlijk overleg Noordoost-Twente heeft de provincie duidelijk gemaakt dat het terugdringen van Stikstof een primaire opgave betreft en andere opgaven hierin mogen/kunnen ‘meeliften’. Belangrijk hierin is dat er weer ‘schot’ komt in de economische ontwikkelingen door vergunningen op gang te brengen. Gezamenlijk wordt een passende governance verkend met aan de basis gezamenlijke doelen en ambities.

2019:

- We maken geen aparte visie over landelijk gebied, omdat deze ingesloten is in de Omgevingsvisie. Met de Provincie en het Waterschap Vechtstromen is een eerste verkenning gedaan om samen op te trekken voor de opgaven binnen het landelijk gebied.

Persberichten en raadsbrieven

Persbericht	Mei 2020: Samen voor versterking biodiversiteit in Dinkelland
-------------	---

Trends en ontwikkelingen

Gebiedsgerichte Aanpak voor Noordoost-Twente (GGA)

Op initiatief van de provincie en Noaberkracht, zijn de vier NOT gemeenten, het Waterschap en de provincie Overijssel, onder de werktitel “naar een inclusief ommeland”, in 2019 een verkenning gestart om de contouren te verkennen voor een vorm van samenwerking/ samenhang die ons gaat helpen om een bijdrage te leveren aan het oplossen van de vraagstukken die op het platteland de komende jaren gaan spelen. In september 2020 worden de contouren van een mogelijke samenwerking verder verkend.

Om tot de juiste oplossingsrichting te komen gaan we ons vooral richten op een integrale aanpak die breder is dan alleen stikstof en natuur. Door het traceren van gezamenlijke belangen van stakeholders en actoren willen we op creatieve wijze, stapsgewijs, vernieuwende antwoorden bieden op ingewikkelde maatschappelijke vraagstukken zoals de energietransitie, innovatie landbouw, klimaat- en wateropgave, biodiversiteit en niet onbelangrijk de leefbaarheid op het platteland.

Binnen de Gebiedsgerichte Aanpak voor Noordoost-Twente (GGA) kunnen we parallel werken aan een breed toekomstperspectief (een “visie”), te starten met het traceren van ‘kansen en knelpunten’. De gebiedsgerichte aanpak is daarin variabel/flexibel afhankelijk van wat er nodig is en waar verbindende meerwaarde zit. Vanuit GGA wordt parallel aan opgaven omtrent stikstof en natuur met ondernemers een gesprek opgestart over economische perspectieven.

Wij sturen in de GGA aan op een integrale benadering van de ruimtelijke opgaven, zowel op de korte als langere termijn. Op de korte termijn zullen maatregelen worden getroffen tbv stikstofreductie door

wegnemen van piekbelasters. Tussen de lokale- en de regionale schaal moet de verbinding worden gemaakt. Dit is waar de kracht van de verbinding, en het reeds bestaande (georganiseerde) netwerk bepalend is voor de realisatiekracht. Een (betrouwbare) overheid kan hierin een rol spelen door de vragen van vandaag te koppelen en de kansen van overmorgen en een perspectief te bieden voor de toekomst.

Biodiversiteit en natuur

Er is een groeiende maatschappelijke aandacht voor de afname van biodiversiteit en de bedreigingen die hierdoor in de toekomst ontstaan. Problemen met plaagdieren en overlast, het verdwijnen van plant- en diersoorten en vermindering van de belevingswaarde in het landschap vragen om gerichte stappen die leiden tot herstel van de soortenrijkdom (=biodiversiteit) in het landschap.

Conclusie

De vele ontwikkelingen in het landelijk gebied, en in het bijzonder de thema's leefbaarheid, landbouw, biodiversiteit en energietransitie, zullen leiden tot nieuwe opgaven waardoor de huidige ambities en doelen worden bijgesteld.

Financiële kaders

Over de eerste acht maanden van 2020 zijn geen afwijkingen op de begroting opgetreden.

Sterke bedrijvigheid - financieel

Financiële kaders Ambitie Sterke bedrijvigheid

Sterke bedrijvigheid (Bedragen x €1.000)						
Actielijnen	Begroting 2019	Werkelijk 2019	Saldo 2019	Begroting 2020	Werkelijk 2020	Saldo 2020
Wij gaan met Nordhorn een project aan waarbij het kanaal Nordhorn Almelo de verbindende factor is	150	0	150	150		150
Versterken toeristische voorzieningen door o.a. behouden kwaliteiten (coulissen)landschap en natuur (de N2000-gebieden)	280		280	280		280
Onderzoeken mogelijkheden stagemakelaar-hub	20	6	14	14	0	13
Maatregelen Keurmerk Veilig Ondernemen	197		197	197		197

Agro en food sector stimuleren om innovatief te stimuleren (bv. energie en VAB's)	15		15	15		15
Toekomstgerichte erven (buitengebied)	35	15	20	20		20
Flankerende inzet Natura 2000 AVAV (Volterbroek)	103		103	103		103
Werkbudget Sterker ondernemersklimaat	60	2	58	58	1	57
Totaal Sterke bedrijvigheid	860	23	837	837	1	836

Ambitie Inclusieve samenleving

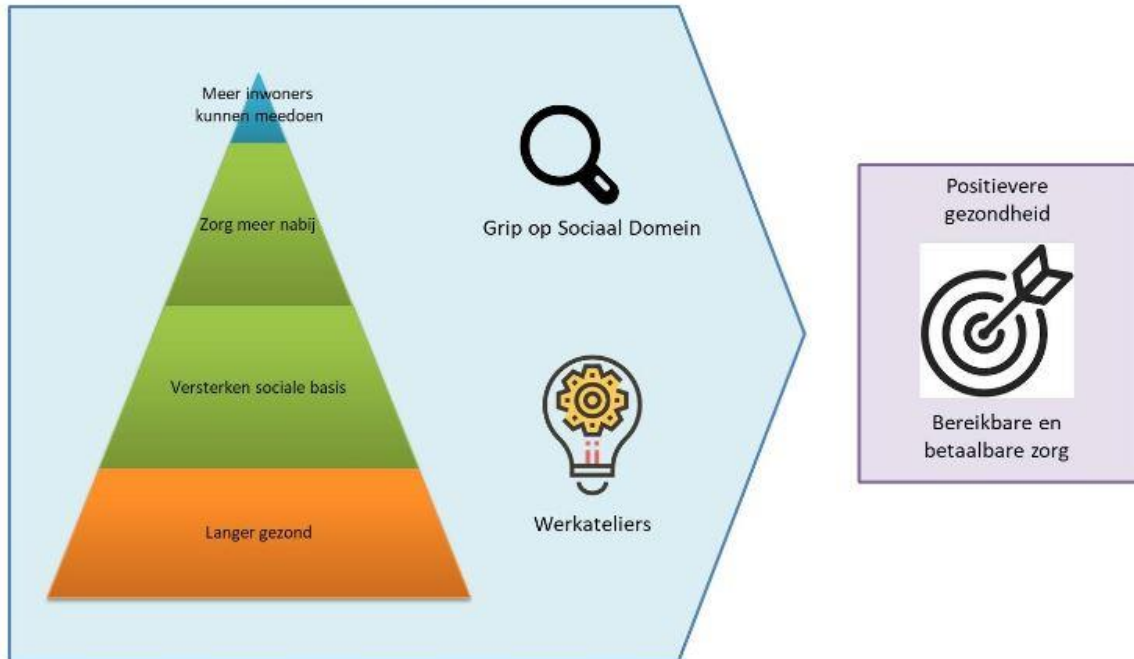
Inleiding Ambitie Inclusieve Samenleving

Wij zetten ons in voor het bieden van mogelijkheden om onze inwoners langer gezond deel te laten nemen aan de maatschappij

Een samenleving waarin iedereen mee doet, dat noemen we een inclusieve samenleving. Samen met inwoners, verenigingen, ondernemers en maatschappelijke organisaties willen we hier invulling aan geven. Wij willen bereiken dat zoveel mogelijk mensen meedoen. Om een inclusieve samenleving te bereiken, is het belangrijk dat we op elkaar letten en voor elkaar zorgen. De periode 2019-2022 staat in het teken van de transformatie om de toenemende druk op het Sociaal Domein te verlichten. We willen onze samenleving, onze kernen en onze inwoners in hun kracht te zetten met als doel een positievere gezondheid. Tegelijkertijd willen we de ondersteuning en zorg kwalitatief goed, betaalbaar en bereikbaar houden. Om dit te realiseren werken we de komende periode aan de volgende zaken.

Wat gaan we hiervoor als gemeente doen?

Wat willen we bereiken?

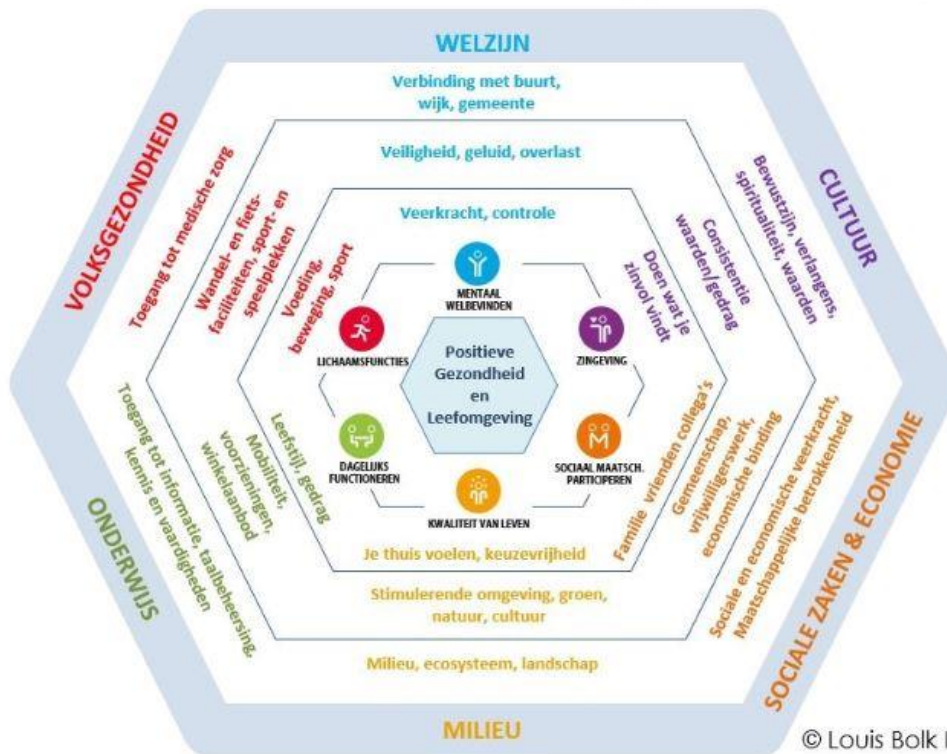

Wat willen we bereiken?

Onze Insteek is de gedachte dat inwoners een goed gevoel van welbevinden hebben. Los van de maatschappelijke waarde die dat heeft, is het zo dat inwoners die zich goed voelen, minder snel een hulpvraag hebben en ondersteuning nodig hebben. Daarom is de onderliggende gedachte dat we als gemeente inzetten op positieve gezondheid.

Positieve Gezondheid[1] is de uitwerking in zes dimensies van de bredere kijk op gezondheid. Met die bredere benadering draag je bij aan het vermogen van mensen om met de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven om te gaan. En om zo veel mogelijk eigen regie te voeren. Dit is te vertalen naar de leefomgeving van inwoners en het faciliteren van positieve gezondheid. Dit doen we door passende algemene voorzieningen en ondersteuning te bieden, een goede leefomgeving in te richten en het leggen van verbindingen in de samenleving. Als gemeente zien wij ook vooral hier onze rol. Onderstaande figuur laat dat mooi zien.

Integraal model voor Positieve Gezondheid en Leefomgeving (voorbeeldinvulling)

De insteek van positieve gezondheid[2] sluit naadloos aan bij de zaken die we als gemeente nastreven namelijk:

- mensen veel meer in contact te brengen met hun kracht in plaats van ze aan te spreken op hun zwakte,
- persoonsgerichte zorg te bieden en echt aan te sluiten op persoonlijke behoeften,
- de regie bij de mensen zelf te laten en ze te helpen hun eigen beslissingen te nemen.

Daarnaast is het van belang de ondersteuning en zorg bereikbaar en betaalbaar te houden. We willen kwalitatieve goede ondersteuning en zorg bieden, vanuit de gedachte één gezin, één plan, één regisseur voor die inwoners die het nodig hebben.

Wat gaan we hiervoor als gemeente doen?

In het plaatje hieronder is te zien hoe de ondersteuning en zorg rondom een inwoner, is opgebouwd uit een aantal lagen. Per laag wordt er gewerkt aan versterken van de positieve gezondheid van onze inwoners en het bereikbaar en betaalbaar houden van de ondersteuning en zorg.

Om de gestelde ambitie te bereiken is het ook essentieel om meer inzicht en overzicht te krijgen in de interventies en de resultaten en effecten hiervan. Op dit moment zijn een behoorlijk aantal interventies gestart. We kunnen aangeven wat we doen, echter de effecten van de interventies zijn nog niet altijd inzichtelijk. Besturing van het sociaal domein vraagt hier wel om. Het vraagt continu om te analyseren of we de juiste dingen doen. Leveren de interventies de gewenste resultaten op, vragen veranderingen in het sociaal domein om het bijsturen, versnellen of stoppen van bepaalde interventies? Hiervoor starten we het project **Grip op sociaal domein**.

Een ander belangrijk onderdeel is het actief sturen op houding en gedrag. De veranderopgave bestaat voornamelijk uit een veranderende houding en gedrag bij de professional (inclusief gemeente), de inwoner, de mantelzorger en de vrijwilliger. Dit vereist vanuit de onze kant uitleg en coaching op houding en gedrag en heldere communicatie met alle partijen over wat we van elkaar kunnen verwachten. Daarom starten we met **werkateliers** waarin professionals, inwoners en ambtenaren gezamenlijk na denken over de uitdagingen die er liggen. In de ateliers worden manieren bedacht om deze uitdagingen het hoofd te bieden. Daarbij wordt ook kritisch gekeken naar hoe zaken nu gaan, hoe we bij kunnen sturen en hoe een ieder daar aan kan bijdragen.

Langer gezond

Wat willen we bereiken

Doel: Nog meer inwoners werken aan hun gezondheid* en kijken (samen) om naar anderen en zijn in staat hen te activeren deel te nemen aan de samenleving.

*Gezondheid is veel meer dan niet ziek zijn. Gezondheid gaat over sociaal, mentaal en fysiek welbevinden en de mogelijkheid hier zoveel mogelijk eigen regie op te voeren. De factoren die gezondheid kunnen beïnvloeden, willen we zoveel mogelijk voorkomen, beperken of bevorderen. Dit doen we onder andere door sport, bewegen, preventie en cultuur als middel te gebruiken om het welzijn en de zelfredzaamheid van de inwoners te bevorderen. En door met inwoners in gesprek te gaan over het organiseren van activiteiten en het creëren van ontmoetingsplekken om samen te komen voor een praatje, voor vrijwilligerswerk of voor sportieve, culturele of andere activiteiten.

Wat willen we bereiken?

- Meer of gelijk aantal inwoners ervaren een goede gezondheid
- Meer of gelijk aantal inwoners bewegen voldoende
- Meer kinderen van ouders met een lage opleiding zijn lid van een sportvereniging
- Meer kinderen zijn meestal weerbaar
- Minder jongeren onder de achttien hebben alcohol gedronken de laatste vier weken

(NB. De staat van de bevolking in Dinkelland en Tubbergen is nu al nagenoeg optimaal wanneer dat wordt vergeleken met andere Twentse gemeenten. Het gaat nu vooral om het behouden van de goede staat).

Wat hebben we er voor gedaan?

- Actualisatie Cultuurbeleid Dinkelland

Omschrijving / op te leveren resultaat

Opstellen van een cultuurakkoord waarbij het Maatschappelijk Kader verder wordt ingevuld samen met alle cultuurverenigingen.

Hierbij nodigen we alle betrokken partijen en inwoners uit om een gezamenlijke cultuurvisie en cultuuragenda op te stellen. Samen met inwoners en betrokken partijen maken we keuzes over de wijze waarop subsidies voor cultuur worden toegekend..

Behaalde mijlpalen

2020:

- Het plan van aanpak is gereed en met zowel de ambtelijk opdrachtgever als bestuurlijk verantwoordelijke afgestemd.
- In verband met de corona crisis zijn de op grond van het plan van aanpak geplande bijeenkomsten met stakeholders op 6 en 13 mei 2020 uitgesteld. Deze zullen worden georganiseerd binnen de Corona regels in het laatste kwartaal van 2020, te beginnen met een bijeenkomst met vertegenwoordigers van de musea in Dinkelland. Het uitstel heeft geen financiële gevolgen.

2019:

- Er is gestart met de voorbereidingen om te komen tot een Cultuurakkoord.

- Geschikt instrument kansrijke start

Omschrijving / op te leveren resultaat

We onderzoeken in hoeverre "Kansrijke Start" (in de eerste 1.000 dagen van een kind) een instrument voor onze gemeente is.

Behaalde mijlpalen 2020

- Dinkelland is aangemeld als GIDS gemeente voor Kansrijke Start
- Er is een hackathon georganiseerd om de meest inventieve lokale coalities te genereren.
- *De hackathon was georganiseerd maar heeft door de corona niet kunnen plaatsvinden.*

- Preventie voor alcohol en drugs

Omschrijving / op te leveren resultaat

Preventie voor alcohol en drugs krijgt extra aandacht.

Op te leveren:

1. We onderzoeken of het IJslands preventiemodel voor onze gemeenten en werkbaar model is.
2. We stellen een integrale aanpak vast in afstemming met het handhavingsbeleid voor de aanpak van de kampeerfeesten.

Behaalde mijlpalen 2020

- Het IJslands Preventiemodel is onderzocht: veel elementen zijn ook al in uitvoering in Dinkelland. Besloten is dit niet specifiek onder de noemer IJslands Preventiemodel voort te zetten maar doorgaan met onze eigen aanpak.
- De aanpak Kampeerfeesten heeft geresulteerd in aanzienlijk minder excessen en klachten. Betrokkenheid van ouders, jongeren en grondeigenaren zijn hierin goed geborgd
- Opdrachtschrijving/ plan van aanpak is goedgekeurd, waarin het preventie voor alcohol en drugs in relatie tot handhaving is uitgewerkt.

- Samenwerking onderwijs

Omschrijving / op te leveren resultaat

1. Betere samenwerking met het onderwijs en verbeteren doorgaande ontwikkeling.
2. We evalueren het effect van de subsidies voor preventie in het onderwijs.

Behaalde mijlpalen 2020

- Nog geen nieuwe mijlpalen te benoemen.
- *De voortgang heeft door Corona en de sluiting van de scholen en kinderopvang stilgelegen als het gaat om preventie en de doorontwikkeling van de samenwerking. De aandacht gaat uit naar het voortgang van het reguliere onderwijs. Corona heeft wel laten zien dat de samenwerking tussen de gemeente en het onderwijs goed verliep en mogelijk een positief effect heeft op de toekomstige samenwerking.*

- Sport als middel

Omschrijving / op te leveren resultaat

Sport moet als middel dienen om maatschappelijke doelen te bereiken - vitale sportverenigingen

Op te leveren:

- Bij het opstellen van het sportakkoord wordt het maatschappelijk kader sociaal domein uitgerold over alle sportverenigingen.

Behaalde mijlpalen

2020:

- Wij zijn gestart met uitvoering Lokaal Sportakkoord. Op 11 maart 2020 is hierover een bijeenkomst geweest.
- Op 9 juli 2020 is er een vervolgbijeenkomst geweest en zijn er werkgroepen gevormd over de verschillende thema's.

2019:

- Met een afvaardiging van de gemeenteraad is begin 2019 gesproken over de motie inzake de sportnota, waarbij werd geconcludeerd dat met een nader op te stellen sportakkoord (in plaats van de sportnota) zou worden voldaan aan deze motie. De gemeenteraad kon aanhaken bij het proces over het sportakkoord op de momenten dat gesprekken worden aangegaan met de verenigingen. Er hebben drie avonden plaatsgevonden waarin de kaders in inhoud van het sportakkoord zijn verkend. Eveneens is een sportformateur aangesteld.
- Lokaal Sportakkoord Dinkelland is in november 2019 opgeleverd en hiermee is uitvoering gegeven aan de ambitie om te komen tot een sportnota.

Persberichten en raadsbrieven:

Persbericht	februari 2020: aan de slag met het lokaal sportakkoord Dinkelland juli 2019: Praat mee over Dinkellands sportakkoord op 16 juli 2019 september 2019: Sportformateur aan de slag voor lokaal sportakkoord november 2019: lokaal sportakkoord ondertekend
Raadsbrief	2019-89 Lokaal Sportakkoord Bijlage: Lokaal sportakkoord Dinkelland publieksversie Bijlage: Lokaal sportakkoord leesversie

- Toegankelijkheid en bruikbaarheid van het maatschappelijk vastgoed

Omschrijving / op te leveren resultaat

- Inventarisatie naar de (on)mogelijkheden van de toegankelijkheid en bruikbaarheid van het maatschappelijk vastgoed maakt onderdeel uit van het opstellen van een inclusieagenda.

Behaalde mijlpalen

- De opdrachtoomschrijving/ plan van aanpak inclusieagenda is goedgekeurd.

Trends en ontwikkelingen

Invloed corona op uitvoeringsplan

Als gevolg van het coronavirus lopen een aantal inspanningen vertraging op, waaronder kansrijke start en actualisatie cultuurbeleid. Dit zijn inspanningen waarmee we een financieel effect beogen op de Jeugd en Wmo-maatwerkvoorzieningen. Door vertraging van deze inspanningen zal dit effect mogelijk later behaald worden.

Dinkelland op koers? De tussenbalans van het coalitieakkoord 2018-2022

In de tussenbalans wordt in het bureauonderzoek geconstateerd dat preventie onderbelicht is in het huidige uitvoeringsplan sociaal domein. De inwoners leggen binnen de ambitie Inclusieve samenleving het accent bij de actielijn langer gezond, en daarmee onderstrepen ook de inwoners het belang van preventie op gezondheid. Tot slot wordt vanuit de miljoenennota meer aandacht gevraagd voor laaggeletterdheid, roken en overgewicht, met name vanuit de preventieve kant.

In het uitvoeringsplan sociaal domein is een belangrijke toevoeging om onze samenleving, onze kernen en onze inwoners in hun kracht te zetten met als doel een positievere gezondheid. Dit doen we in het uitvoeringsplan door de factoren die gezondheid kunnen beïnvloeden, zoveel mogelijk te voorkomen (preventie), beperken of bevorderen. Onder andere door sport, bewegen, preventie en cultuur als middel te gebruiken om het welzijn en zelfredzaamheid van mensen te bevorderen (deze inspanningen richten zich vooral op preventie).

In het onderzoek wordt die relatie niet gelegd, waardoor we kunnen stellen dat positieve gezondheid, wat we hier mee bedoelen en beogen, onderbelicht is. Het promoten en concretiseren van positieve gezondheid kan een item zijn waar we meer energie op moeten zetten.

Conclusie

Voor de algehele conclusie van de ambitie inclusieve samenleving verwijzen we naar Inclusieve samenleving - financieel.

Financiën

Voor de algehele toelichting van de financiën van de ambitie inclusieve samenleving verwijzen we naar Inclusieve samenleving - financieel.

Versterken sociale basis

Wat willen we bereiken?

Doel: De niet-professionele algemene voorzieningen zoals vrijwilligersorganisaties en inwonersinitiatieven zijn beter toegerust om inwoners te ondersteunen bij het bereiken van een positieve gezondheid.

De gemeente ondersteunt en faciliteert, daar waar 'reuring' is, om (inwoners)initiatieven te vergroten, verstevigen en waar nodig aan te jagen. Hierdoor kunnen inwoners zonder indicatie gebruik maken van algemene voorzieningen die nabij in de kern georganiseerd zijn. Hierbij wordt samengewerkt met de te ontwikkelen één toegang voor het sociaal domein.

Wat willen we bereiken?

We hebben het aantal inwoners met een hulp- of ondersteuningsvraag in beeld welke worden verwezen naar een vrijwillige algemene voorziening in plaats van een professionele algemene voorziening, dan wel maatwerkvoorzieningen.

Wat hebben we er voor gedaan?

- Algemene voorzieningen

Omschrijving / op te leveren resultaat

De mogelijkheden onderzoeken naar meer algemene voorzieningen die maken dat inwoners minder gebruik hoeven te maken van maatwerkvoorzieningen.

Behaalde mijlpalen

2020:

- Fase 3 van het onderzoek is gestart. Dit betreft een diepteonderzoek naar twee kernen. In dit diepteonderzoek wordt gesproken met WMO consulenten, uitvoerders van algemene voorzieningen in die kernen (structureel gesubsidieerd of incidenteel gesubsidieerd) en andere relevante partijen op het gebied van inwonersinitiatieven en maatschappelijke zorg. Aan de hand van deze gesprekken wordt een advies geschreven. In dit advies staat benoemd waar kansen voor (door)ontwikkeling liggen met als doel bereikbare en betaalbare zorg te realiseren. (fase 4 van het project).
- *In verband met het Coronavirus kunnen de gesprekken in de kernen niet starten. Hierdoor loopt dit project vertraging op. Het project start fase 3 opnieuw op in september 2020.*

2019:

- Het college heeft het voorstel van het onderzoeksrapport over de behoefte van het ontwikkelen en inzetten van algemene voorzieningen geaccordeerd.
- De behoeften en indicaties op het kernniveau (voor zover mogelijk) op het gebied van Wmo voorzieningen zijn in beeld gebracht. Deze informatie gebruiken we voor het verbeteren van algemene voorzieningen (per kern).

- Dagbesteding per kern als eerste aanbod

Omschrijving / op te leveren resultaat

Iedere kern heeft ontmoetingsmogelijkheden dat zorgt voor een passende daginvulling waar een inwoner gebruik van kan maken zonder indicatie. Per kern krijgt iedere inwoners dit als eerste aangeboden. Hierdoor wordt minder snel een beroep gedaan op maatwerkvoorziening dagbesteding.

Op te leveren:

- Het project algemene voorzieningen brengt de behoefte aan voorzieningen in beeld. Op basis daarvan gaan we kijken of en welke dagbesteding per kern nodig is.

Behaalde mijlpalen:

- Nog geen mijlpalen te benoemen.

- Leefbaarheidsfonds in plaats van stimuleringsfonds

Omschrijving / op te leveren resultaat

Verbreden stimuleringsfonds naar leefbaarheidsfonds.

Op te leveren:

- Ingericht leefbaarheidsfonds door te starten met het analyseren welke financieringsvormen zijn passend en wat is de behoefte van de inwonersinitiatieven.

Behaalde mijlpalen 2020

- De evaluatie is gestart. Het doel van de evaluatie is te achterhalen wat de ervaringen zijn met het stimuleringsfonds, een duidelijk beeld geven van de resultaten van de initiatieven die gegund zijn door het fonds en ophalen wat initiatieven nodig hebben om het initiatief voort te zetten indien ze kansrijk zijn.

- Ondersteuning van vrijwilligers en verenigingen

Omschrijving / op te leveren resultaat

Een vrijwilligers en verenigingsondersteuning die aansluit bij de behoefte van de verenigingen en inwonersinitiatieven.

Op te leveren:

1. Ophalen van de behoefte via MijnDinkelland2030!, het sport- en cultuurakkoord.
2. Een gedragen plan van aanpak uitwerken en implementeren.

Behaalde mijlpalen 2020

- De behoefte aan vrijwilligers en verenigingsondersteuning vanuit de sport is opgehaald.
- Oprachtoomschrijving/ plan van aanpak is vastgesteld. Fase 1 onderdeel sport is gestart.

Status: dit project start met het onderdeel sport. Op het moment dat bij het project algemene voorzieningen/ Mijn Dinkelland 2030 en actualisatie cultuurbeleid de behoefte van de inwoners in beeld is gebracht, krijgen ook de onderdelen cultuur en algemene voorzieningen een vervolg, vergelijkbaar aan sport.

- Sociale Hypotheek (Rossum)

Omschrijving / op te leveren resultaat

Niet professionele algemene voorzieningen stimuleren een bijdrage te leveren aan het maatschappelijk kader door middel van de sociale hypotheek.

Op te leveren:

- Opstellen van een sociale hypotheek samen met Rossum

Behaalde mijlpalen 2020

- De beschikking en daarmee de sociale hypotheek is verleend.

Status: Afgerond; de monitoring (5 jaar) is belegd binnen de basisbegroting Sociaal Domein. Verbreding van de sociale hypotheek naar andere kernen wordt opgenomen als activiteit in de begroting 2021.

- Stimuleringsfonds

Omschrijving / op te leveren resultaat

Door middel van het stimuleringsfonds stimuleren van inwonersinitiatieven om gelegenheden voor ontmoeting te creëren, zoals open eettafels, koffieochtenden, creatieve middagen en buitenactiviteiten.

Op te leveren:

- Evaluatie van het stimuleringsfonds en de initiatieven die zijn ondersteund.

Status

Afgerond

- Is onder gebracht bij het reguliere werk, basisbegroting programma Sociaal domein

Trends en ontwikkelingen

Invloed corona op uitvoeringsplan

Als gevolg van het coronavirus lopen een aantal inspanningen vertraging op, waaronder de algemene voorzieningen en dagbesteding per kern. Dit zijn inspanningen waarmee we een financieel effect beogen op de Wmo-maatwerkvoorzieningen. Door vertraging van deze inspanningen zal dit effect mogelijk later behaald worden.

Conclusie

Voor de algehele conclusie van de ambitie inclusieve samenleving verwijzen we naar Inclusieve samenleving - financieel.

Financiële kaders

Voor de algehele toelichting van de financiën van de ambitie inclusieve samenleving verwijzen we naar Inclusieve samenleving - financieel.

Zorg meer nabij

Wat willen we bereiken

Doel: Professionals zijn beter toegerust, dichterbij en werken beter samen om inwoners te ondersteunen bij het bereiken van een positieve gezondheid.

We zorgen voor één heldere toegang. Door het samenbrengen van de (welzijn)partners op één plek wordt het voor de inwoner duidelijk waar zij terecht kan met een hulpvraag. Door het verbeteren van de samenwerking met mede-verwijzers naar de zorg wordt de inwoner sneller van de juiste zorg voorzien. Daarnaast hanteren we een gezamenlijke visie en werkwijze gebaseerd op de brede uitvraag naar alle aspecten van positieve gezondheid en de aanpak van een social worker zoals beschreven in het plan van aanpak één toegang. Zo zorgen we voor één gezin, één plan, één regisseur.

Wat willen we bereiken?

- De cliënttevredenheid Jeugd is toegenomen (CEO)
- De cliënttevredenheid Wmo is toegenomen (CEO)
- De bekendheid van cliëntondersteuning is toegenomen (CEO)
- Het percentage aantal afgegeven maatwerkvoorzieningen ten opzichte van het aantal inwoners is verminderd (wordt reeds gemonitord)
- Het aantal directe verwijzingen door huisarts naar JGGZ is afgenomen.

Wat hebben we er voor gedaan?

- Aanpak tegen huiselijk geweld en kindermishandeling

Omschrijving / op te leveren resultaat

We stimuleren en professionaliseren de vroegtijdige aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling in samenwerking met ketenpartners.

Op te leveren:

1. Vastgesteld Actieplan lokale aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling.
2. Uitgevoerd actieplan.
3. Monitoringsrapportage Veilig Thuis Twente.

Behaalde mijlpalen

2020:

- In januari hebben we een bijeenkomst georganiseerd met het thema 'Geweld hoort nergens thuis'. Hier was speciale aandacht voor de verbeterde meldcode en de verwachting van de gemeente dat professionals deze implementeren in hun eigen organisatie. Met een opkomst van ruim 50 professionals variërend van leraar, jeugdconsulent, huisarts tot wijkagent was deze bijeenkomst zeer geslaagd en mogelijk voor herhaling vatbaar.
- Er is binnen het team ondersteuning en zorg een aandachtsfunctionaris huiselijk geweld en kindermishandeling opgeleid.
- Het regionale 'Actieplan' is vastgesteld en vertaald naar een lokale plan van aanpak/opdrachtomschrijving. De uitkomsten uit de monitoringsrapportages zijn hierin verwerkt.
- *Door de aanhoudende COVID-19 pandemie kan het project vertraging oplopen omdat de prioritering bij ketenpartners zoals het onderwijs niet bij de aanpak tegen huiselijk geweld en kindermishandeling ligt.*

2019:

- In 2019 is er een toename geweest van 30% meer meldingen van vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling. Dit sluit aan bij het landelijke beeld. De mogelijke oorzaak is de verbeterde meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. VNG voert hier per 2020 landelijk nader onderzoek naar uit. De forse toename heeft geleid tot wachtlijsten. In Twente zijn acties opgezet om deze wachtlijst op te lossen.
- We zijn aangesloten bij het landelijke actieprogramma 'Geweld hoort nergens thuis'. Daarnaast nemen we deel aan regionale activiteiten, voortvloeiend uit dit actieprogramma. Hierbij kan gedacht worden aan netwerkbijeenkomsten en symposia.
- Het 'Actieplan lokale aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling' is vastgesteld.
- Binnen Noaberkracht werken wij volgens de richtlijnen van de Wet Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Daarnaast werken we nauw samen met Veilig Thuis Twente.

Persberichten en raadsbrieven

Persbericht	februari 2019: Professionals bundelen krachten tijdens indrukwekkende bijeenkomst geweld hoort nergens thuis maart 2019: Hackathon tegen kindermishandeling
Raadsbrief	januari 2020: Veilig Thuis Twente

- Algemene wasvoorziening

Omschrijving / op te leveren resultaat

Monitoren van de ontwikkelingen bij WaST en onderzoeken op welke wijze WaST als algemene voorziening de komende periode een meerwaarde kan hebben.

Behaalde mijlpalen 2020

- Het bestuurlijk overleg met WaST heeft plaatsgevonden. Door de inzet van WaST zien we een verschuiving van maatwerk naar algemene voorzieningen. Ook de bekendheid wordt beter, we zien een lichte toename van het aantal gebruikers. In de komende periode wordt onderzocht of de werkervaringsplekken bij WaST uitgebreid kunnen worden en of de kosten daarvan ondergebracht kunnen worden onder de Participatiewet.
- *Door corona gaat de komende tijd de aandacht uit naar de basis op orde krijgen in plaats van dat ingezet wordt op de doorontwikkeling richting de participatiewet.*

- Armoedepreventie

Omschrijving / op te leveren resultaat

We investeren in armoedepreventie en kijken daarbij ook naar zelfstandig ondernemers en naar de inzet van de ervencoach voor agrariërs.

Op te leveren:

1. Onderzoeksrapport
2. Vastgestelde integrale aanpak

Behaalde mijlpalen

2020:

- Het onderzoek is afgerond en het resultaat wordt in het tweede kwartaal 2020 opgeleverd en gedeeld met de raad.
- Opdrachtoomschrijving / plan van aanpak is vastgesteld. Project is gestart. De eerste bevindingen in combinatie met uitkomsten uit het onderzoek worden besproken met de raad.

2019:

- Het onderzoek is uitgevoerd. Aanbevelingen worden meegenomen in het armoedebeleid.

Persberichten en raadsbrieven

Raadsbrief	2019-25 evaluatie coördinator armoedepreventie 2020-31 onderzoek bureau KWIZ armoedebeleid 2020-31 Evaluatie armoedebeleid Dinkelland 2018 (bijlage) 2020-31 Samenvatting Dinkelland analyse
Persbericht	augustus 2020: Grote of kleine portemonnee, alle kinderen doen mee!

- Dorpsondersteuner per kern (pilot)

Omschrijving / op te leveren resultaat

Met de pilot dorpsondersteuner Saasveld verkennen we de meerwaarde van deze rol en of iedere kern behoefte heeft aan een dorpsondersteuner.

Behaalde mijlpalen 2020

- Dorpsondersteuner voor Saasveld is aangesteld.
- De dorpsondersteuner Saasveld heeft zowel individuele casuïstiek als collectieve ondersteuning opgepakt. Wat betreft individuele casuïstiek betreft het vooral senioren. De trajecten zijn bijna allemaal afgesloten door de dorpsondersteuner, slechts 1 is doorverwezen. Wat betreft collectieve ondersteuner richt de dorpsondersteuner zich op groepen inwoners waarbij haar rol is van verbinden, optimalisatie van de leefbaarheid, organisatie van informele zorg, verbinding van het sociaal met het medische domein, versterken van het verenigingsleven en de organisatie van sociale activiteiten.

De belangrijkste uitgangspunten hierbij zijn:

- Onafhankelijk, in dienst van het dorp.
- Spin in het web
- Ogen en oren van het dorp
- Eigenaarschap blijft bij inwoners
- Preventieve functie
- *Als gevolg van Corona heeft de collectieve ondersteuning stil gelegen. De individuele ondersteuning is veelal, rekening houdend met de RIVM-maatregelen, voortgezet.*

- Eén toegang sociaal domein

Omschrijving / op te leveren resultaat

De samenhang en samenwerking tussen professionele algemene voorzieningen en maatwerkvoorzieningen wordt geïntensiveerd door de realisatie van één gemeentelijke toegang.

1. De realisatie van één geïntegreerde toegang.
 - Verkenning en implementatie één geïntegreerde toegang (o.a. Wij in de Buurt, TOZ, Werkplein) voor hulp- en ondersteuningsvragen.
 - Bredere uitvraag op basis van leefgebieden door sociaal werker in de rol van cliëntondersteuner.
2. We positioneren de cliëntondersteuning in de communicatie met de inwoner die een ondersteuningsbehoefte heeft.
3. We vestigen aandacht op passende mantelzorgondersteuning.
4. Voorliggende voorziening voor individuele ondersteuningsbehoeften (voorheen: ondersteuning zelfstandig leven)

Behaalde mijlpalen 2020:

- De sollicitatieprocedure kwartiermaker is afgerond. De kwartiermaker start met ingang van 1 mei a.s. De opdracht voor de kwartiermaker is het samenvoegen van 'Team Ondersteuning en Zorg' en 'Wij in de buurt' tot een gezamenlijke toegang.
- Het deelproject 'Communicatie' is gestart met als doel te komen tot 1 huisstijl en naamgeving voor de ene toegang.
- De kwartiermaker is met ingang van 1 mei 2020 gestart.
- De overige deelproject om te komen tot de realisatie van 1 toegang, zijn gestart.

- De backoffice (de samenwerking achter de schermen) is gestart. 1 toegang voor de inwoners wordt gerealiseerd op 1 januari 2021

Corona heeft gedeeltelijk gevolgen gehad voor de inspanning Eén toegang sociaal domein, namelijk:

- *Het gezamenlijke scholingstraject door Saxion is uitgesteld naar september 2020.*
- *Er hebben geen gezamenlijke bijeenkomsten kunnen plaatsvinden, waardoor meerdere individuele of gesprekken in kleinere vorm hebben moeten plaatsvinden.*
- *Door de aanhoudende COVID -19 pandemie kan het project vertraging oplopen omdat de prioritering bij ketenpartners niet bij 1 toegang ligt.*

2019:

- Het plan van aanpak voor één toegang is vastgesteld. In de uitwerking van het project 'één toegang' vindt ook de positionering van de cliëntondersteuning plaats.
- Nadere regels subsidies zijn opgesteld en de beschikkingen zijn verleend voor het realiseren van één toegang. Door deze werkwijze is er meer inzicht en sturing op de in te zetten uren per leefgebied én kan jaarlijks worden aangegeven welke producten al dan niet worden toegekend.

Persberichten en raadsbrieven

Raadsbrief	2020-25 huisvesting Een toegang Dinkelland
Persbericht	Mei 2020: Gemeentehuis Dinkelland; de plek waar de toegang tot zorg, hulp en ondersteuning samenkomt

- Integrale schuldenaanpak

Omschrijving / op te leveren resultaat

Een integrale schuldenaanpak zodat schulden van vele inwoners worden opgelost of worden voorkomen (onderdeel vroeg er op af van het Menzis project).

Op te leveren:

Geïmplementeerd plan van aanpak integrale Schuldenaanpak (onderdeel vroeg er op af) rondom onder andere vroeg signalering, het oplossen/afbetalen van schulden, inhouden en doorbetalen van rekeningen op eventuele uitkeringen.

Behaalde mijlpalen

2020:

- De woningstichting is vanaf 1 februari 2020 ook aangesloten bij de pilot vroegsignalering.

2019:

- De schulddienstverleners zijn aangesteld.
- Samenwerkingsafspraken met betrokken instanties zijn gemaakt om betalingsachterstanden vroegtijdig te kunnen melden (m.b.t. vroegsignalering).
- Het project is gestart in september 2019. Er zijn 5 matches geweest waarbij de schulddienstverlener actief de cliënt heeft benaderd.

Status: op basis van de evaluaties later in het jaar wordt het maatschappelijk en financieel effect in beeld gebracht.

Persberichten en raadsbrieven

Persbericht	april 2019: Twente schulden eerder samen aanpakken september 2019: gemeente Dinkelland vergroot inzet op preventie en het vroeg signaleren van schulden problemen november 2019: collectieve verzekering voor een laag inkomen
-------------	--

- Noaberoffensief, implementatie integratieproces voor statushouders

Omschrijving / op te leveren resultaten

Het Noaberoffensief is in afwachting van de nieuwe Wet Inburgering aangehouden. Gevolg van de nieuwe wet is dat meer taken onder regie van de gemeente komen te vallen. Dit geeft de mogelijkheid om een meer integrale aanpak te ontwikkelen. Het Noaberoffensief kan daar op aansluiten. De ingangsdatum nieuwe wet stond op 1-1-2021.

Behaalde mijlpalen

- Regionale samenwerking op dit thema is geïntensiveerd. De nieuwe Wet inburgering (opgeschoven naar 1 juli 2021) legt een grotere regietaak bij gemeenten o.a. het organiseren en inkopen van taaltrajecten. Dit wordt in regionaal verband voorbereid met marktconsultaties en een aanbestedingstraject/subsidietraject.
- Opdrachtoomschrijving / plan van aanpak is goedgekeurd. Project is gestart.
- Regionaal is een marktconsultatie voorbereid.

- Onderwijs jeugdhulp aanpak (OJA) onderzoeken

Omschrijving / op te leveren resultaat

Aanpak betreft: Jeugdhulp dichter op school organiseren via één toegang en niet via de zorgaanbieder.

Het onderzoeken van de OJA-aanpak:

- Wat levert het op in de gemeente Enschede?
- Past het in onze aanpak?

Wat zou het in de gemeente Dinkelland kunnen opleveren?

Behaalde mijlpalen

- Uit de inventarisatie blijkt dat de OJA aanpak ingevoerd is bij een beperkt aantal scholen met een specifieke jeugdproblematiek. Deze problematiek concentreert zich in de gemeente gemeente Dinkelland niet op een specifieke school en daarmee loont de aanpak OJA zich niet voor deze gemeente

Status: De OJA-aanpak is afgerond en loont zich niet voor onze gemeente, in plaats daarvan starten wij de pilot Pedagogische Gezinsbegeleiding Jeugdgezondheidszorg (PGJ). PGJ is een vorm van preventieve opvoedondersteuning. De pilot vervangt de OJA aanpak in het uitvoeringsplan sociaal domein, dit betrekken we bij het opstellen van de begroting 2021.

- Pilot Praktijkondersteuner huisartsen jeugd (GGZ)

Omschrijving / op te leveren resultaat

Pilotplan met in elk geval:

1. overeenkomst tussen huisartsen, GGD en gemeente
2. werkafspraken inzet POH Jeugd
3. vastgelegde wijze van monitoring en evaluatie

Behaalde mijlpalen

2020:

- In februari is er een evaluatiemoment geweest van de pilot praktijkondersteuner jeugd huisartsen (POH).
- De evaluaties hebben plaatsgevonden. Het tevredenheidsonderzoek onder de Dinkellandse patiënten die zijn gezien door de POH Jeugd laat zien dat zij deze hulp zeer goed waarderen met een gemiddeld cijfer van 8,2. De deelnemende huisartsen, GGD en gemeente zijn tevreden over de inzet van de POH. De huisartsen zien de POH als een aanvulling van specifieke expertise op het gebied van opvoeding, opgroeien en ontwikkelen. De eerste resultaten zijn dus positief. We zien een afname aan door verwijzingen naar geïndiceerde GGZ trajecten dan wel een afname in zwaarte van de zorg. Uit de evaluatie blijkt dat het beoogde maatschappelijke en financiële effect gehaald worden. Voor structurele voortzetting van de POH zullen nadere afspraken met de huisartsen gemaakt moeten worden.

- *In verband met de coronacrisis verloopt de pilot op dit moment niet volgens de geplande afspraken. Sommige trajecten gaan op digitale wijze door, andere worden nog niet gestart of zijn tussentijds stop gezet. Ondanks deze ontwikkeling worden de maatschappelijke en financiële effecten wel behaald.*

2019:

- De overeenkomst ten aanzien van praktijkondersteuner huisartsen jeugd GGZ tussen huisartsen en de gemeente is gesloten.
- Praktijkondersteuners huisartsen zijn aangenomen en in dienst gekomen van de GGD en gestart bij de huisartsen.
- Ongeveer 90 kinderen, ouders en jeugdigen zijn in 2019 geholpen door de praktijkondersteuner. Het merendeel van de jongeren is tussen de 16 en 20 jaar. Indien de praktijkondersteuner er niet zou zijn, zou ongeveer 75% direct zijn doorverwezen naar de basis- of specialistische Jeugd GGZ.

Persberichten en raadsbrieven

Persbericht	april 2019: Praktijkondersteuner jeugd helpt jongeren uit Dinkelland die niet lekker hun vel zitten
Raadsbrief	2019-8- Overeenkomst POH GGZ Jeugd

- Voorlichting verschil Wmo en Wlz

Omschrijving / op te leveren resultaat

Thuiszorgorganisaties in stelling brengen door het geven van voorlichting.

Behaalde mijlpalen 2020:

- Regionale plan van aanpak (Samenwerkingsagenda Menzis) is gereed
- De consultants hebben voorlichting gehad over de overgang Wmo/ Wlz

Status: afgerond

- Vroeg signalering personen met verward gedrag

Omschrijving / op te leveren resultaat

Implementatie van het plan van aanpak Wijk-GGD ten behoeve van vroeg signalering van personen met verward gedrag.

Behaalde mijlpalen

2020:

- Hiervoor in de plaats is de aanpak personen verward gedrag regionaal opgepakt. Dit heeft geresulteerd in een gezamenlijke aanpak van de nieuwe Wet Verplichte GGZ en er zijn twee pilots: Streettriage en Triagetafels die regionaal georganiseerd zijn met de 14 gemeenten.
- In verband met het corona is de pilot niet uit te voeren volgens de gemaakte afspraken. Huisbezoeken kunnen niet plaatsvinden. Dit zorgt voor een vertraging cq verlenging van de pilot om de effecten van de pilot goed in beeld te kunnen krijgen.
- Lokaal is de pilot Wijk GGD van start gegaan. De samenwerkende partners zijn positief over de Wijk GGD.
- *Door corona is de evaluatie met 3 maanden opgeschort. De pilot is omwille van de vertraging verlengd met 1 jaar tot einde 2021.*

2019:

- Er is een vastgesteld plan van aanpak voor personen met verward gedrag.
- De subsidie voor de pilot implementatie Wijk GGD is aangevraagd, goedgekeurd en pilot is gestart. Het aantal E33 meldingen in 2019 zijn 102 meldingen. Dit zijn meldingen die meldingen van overlast die bij de meldkamer politie zijn binnengekomen. In deze meldingen zitten ook de meldingen waar ter plekke aangekomen niets aan de hand bleek. De cijfers in 2019 gelden als nulmeting voor de pilot

Persberichten en raadsbrieven

Persbericht	december 2019: wijk GGDer van start
-------------	-------------------------------------

- Zelfvoorzienend systeem vervoer MaaS

Omschrijving / op te leveren resultaat

We werken aan een zelfvoorzienend systeem voor het plannen, boeken, betalen en het reizen van onze cliënten en uiteindelijk voor al onze inwoners (MaaS project).

Op te leveren:

- Het totale vervoersaanbod wordt ontsloten via één loket, telefonisch of digitaal met een app.

Behaalde mijlpalen

2020:

- In de pilot MaaS heeft de beoordeling plaats gevonden. Het winnende consortium lanceert de MaaS app in juli 2020 en ontwikkelt deze gedurende de pilotperiode verder.
- *Corona heeft effect op het verloop van de pilot. Het Consortium kan pas medio september van start met uitrol van de pilot. Nog niet bekend of pilot dan langer loopt en meer geld kost of dat pilot korter duurt en daarmee minder uitstroom van Wmo cliënten.*

2019:

- Het college heeft akkoord gegeven voor de pilot voor het vervoersaanbod (MaaS project). Inmiddels is de pilot gestart.
- De marktconsultatie uitgevoerd en er is een eerste beoordeling geweest van verschillende samenwerkingsverbanden (consortia).

Persberichten en raadsbrieven

Persbericht	mei 2019: MaaS pilot Twente
Persbericht	April 2020: MaaS Twente officieel van start
Kick-off bijeenkomst	www.youtube.com/watch?v=jhaGVzpZpSw www.youtube.com/watch?v=JX7DoiE8Q10

Trends en ontwikkelingen

Overige trends en ontwikkelingen

Als gevolg van het coronavirus lopen een aantal inspanningen vertraging op, waaronder één toegang en MaaS. Dit zijn inspanningen waarmee we een financieel effect beogen op de Wmo- en jeugdmaatwerkvoorzieningen. Door vertraging van deze inspanningen zal dit effect mogelijk later behaald worden.

Dinkelland op koers? De tussenbalans van het coalitieakkoord 2018-2022

Uit de Mid Term Review (Dinkellandpanel) blijkt dat binnen de ambitie Inclusieve samenleving het accent wordt gelegd bij de actielijn Zorg meer nabij. Deze actielijn heeft van alle actielijnen de meeste inspanningen. Daarmee heeft het de volle aandacht en vraagt het niet om een bijstelling.

Conclusie

Voor de algehele conclusie van de ambitie inclusieve samenleving verwijzen we naar Inclusieve samenleving - financieel.

Financiële kaders

Voor de algehele toelichting van de financiën van de ambitie inclusieve samenleving verwijzen we naar Inclusieve samenleving - financieel.

Meer inwoners kunnen meedoen

Wat willen we bereiken

Doel: Meer inwoners ervaren een positievere gezondheid door de inzet van een maatwerkvoorziening.

Meer inwoners kunnen actief deelnemen aan de samenleving. Zij participeren zoals ze graag zouden willen en kunnen. Als inwoners willen, worden zij ondersteund bij het binden van een voor hen zinvolle daginvulling. Mensen die willen, maar die (tijdelijk) niet mee kunnen doen in de samenleving, die dat door middel van een maatwerkoplossing wel kunnen.

Wat willen we bereiken?

Er is voor elke inwoner een passende voorziening en/of regeling beschikbaar, waardoor zij zo optimaal mogelijk kunnen deelnemen aan de samenleving.

Het % Dinkellandse inwoners (18+) welke een (zeer) goede gezondheid ervaren blijft gelijk of neemt toe. In 2020 wordt een nieuwe Volwassenen- en ouderenmonitor uitgevoerd.

Wat hebben we er voor gedaan?

Wijzigingen ten opzichte van de begroting 2020:

Passend ondersteuningsaanbod zorgaanbod voor personen met verward gedrag:

- Deze inspanning is verwijderd en samengevoegd met de inspanning 'Vroegsignalering van personen met verward gedrag' onder actielijn 3: Zorg meer nabij

Maatregelen vervoer:

- Naam is gewijzigd in 'Maatregelen (leerlingen)vervoer'

Zelfvoorzienend systeem MaaS

- Deze inspanning is verplaatst naar actielijn 3: Zorg meer nabij

De inspanningen Coördinator interne verwijzingen en Coördinator externe verwijzingen zijn samengevoegd.

- Aanpak voortijdig school verlatende jongeren (Twentse belofte)

Omschrijving / op te leveren resultaat

Twentse belofte: Aanpak voortijdig schoolverlaten en jongeren in een kwetsbare positie.

Op te leveren:

De gemeente heeft in belofte 5 van de Twentse belofte twee taken:

- Het registreren en monitoren van jongeren en jongvolwassenen tussen de 16 en 27 jaar die geen startkwalificatie hebben en geen actuele schoolinschrijving.
- Het begeleiden en stimuleren van jongeren en jongvolwassenen tussen de 16 en 27 jaar om zichzelf door te ontwikkelen naar een passende en duurzame positie in de maatschappij.

Het projectplan Twentse belofte loopt tot 2021. Voor de periode 2021-2025 wordt er zowel landelijk, regionaal als lokaal gevraagd om een vervolgplan op te stellen voor deze kwetsbare doelgroep.

Behaalde mijlpalen

2020

- 'Onzichtbare' voortijdig schoolverlaters uit belofte 5 zijn in beeld en wordt gevraagd een vorm van ondersteuning te accepteren om zich te ontwikkelen. Er is sprake van maatwerk en een integrale aanpak met aandacht voor de verbinding onderwijs, arbeid en zorg.
- In Twente hebben de bestuurders commitment gegeven op 'plan van aanpak nieuwe Twentse Belofte' voor een vervolg op het project in 2021-2025 conform de landelijke richtlijnen. Voor een vervolg op deze aanpak stellen we het lokale projectplan Twentse Belofte 2020-2024 op.

- Voor de gemeente Dinkelland is er vanuit de Twentse Belofte een subsidie toegekend van € 14.982,00,- ter versterking van belofte 5.
- Twee jobconsulenten zijn opgeleid in het werken met een 'Toekomstplan' en 'JIM' (jouw ingebrachte mentor), om optimaal aan te sluiten bij de cliënten uit belofte 4 en 5. We werken hierin samen met de gemeente Hengelo.
- *Er is een leerbijeenkomst geannuleerd en er heeft er een op digitale wijze voortgang gevonden. Verder zijn sommige cliënten digitaal benaderd in plaats van face to face. Er zijn geen financiële consequenties.*

2019

- Als gemeente hebben we er bewust voor gekozen om deze groep (belofte 5) actief te benaderen, omdat de jongeren tot 23 jaar al in beeld zijn bij het RMC en dit de meest kwetsbare doelgroep (geen werk, geen diploma, geen inkomen) zou kunnen zijn. Hier zijn lokale afspraken over gemaakt.
- Onzichtbare vroegtijdig schoolverlaters uit belofte 5 zijn in beeld. Zij worden gevraagd en gemotiveerd om een vorm van ondersteuning te accepteren om zich te ontwikkelen. Hierbij valt te denken aan ondersteuning op het gebied van onderwijs, werk en zorg.
- Ketensamenwerking wordt versterkt. Daarnaast wordt er maatwerk geleverd door breed naar de unieke situatie en behoefte per persoon te kijken.
- Verschillende ervaringen in het omgaan met deze groep, leren ons dat de volgende elementen helpend zijn:
 1. -Vertrouwen opbouwen.
 2. -Een maatje of coach die langdurig beschikbaar is en blijft volgen.
 3. -Een plan gericht op de toekomst met eigen geformuleerde doelen.
 4. -Aandacht houden voor de Big Five (support, wonen, school & werk, inkomen, welzijn & gezondheid).

- Bewaken / signaleren ontwikkelingen Samen 14 project Menzis

Omschrijving / op te leveren resultaat

Bewaken en signaleren van ontwikkelingen binnen Samen14 en het project Menzis en de te volgen koers hierin.

Op te leveren:

- De regionale agenda en de agenda met Menzis aan de interventies in het uitvoeringsplan linken.

Behaalde mijlpalen 2020

- De regionale agenda is vergeleken met de lokale interventies in het uitvoeringsplan. Daar zijn geen tegenstrijdigheden geconstateerd.
- Onderzoek naar integrale cliëntondersteuning is regionaal uitgevoerd.
- *De terugkoppeling en opvolging project cliëntondersteuning zijn door de coronamaatregelen tijdelijk on-hold gezet.*

Status: De regionale agenda met Menzis heet nu Integrale samenwerkingsagenda.

- Coördinator externe en interne verwijzingen

Omschrijving / op te leveren resultaat

Wat willen we bereiken?

Door het aanstellen van een coördinator externe en interne verwijzingen beter passende maatwerkvoorzieningen voor onze inwoners.

Wat gaan we er voor doen?

- Afstemming over de best passende maatwerkvoorziening geïndiceerd via externe verwijzers.
- Toetsing van indicaties voor complexere en/of duurdere maatwerkvoorziening.

Op te leveren / volgende stap:

- Het werven van de coördinator.

Behaalde mijlpalen 2020

- Plan van aanpak is vastgesteld. Werving van de coördinator wordt gestart. De coördinator externe verwijzer houdt zich bezig met de verwijzingen van externe verwijzers en tevens ook met een toetsing van indicaties voor complexere en of duurdere maatswerkvoorzieningen afgegeven door Team Ondersteuning en Zorg (interne verwijzingen).
- De coördinator externe verwijzingen is aangenomen.

Status: De externe verwijzer is geborgd binnen het reguliere werk. Monitoring en effectmeting vindt plaats binnen de ambitie

- Decentralisatie beschermd wonen per 2022

Omschrijving / op te leveren resultaat

In aanloop naar 2022 onderzoeken wij of en welke vormen van beschermd wonen we kunnen realiseren, zodat inwoners zo dichtbij mogelijk passende ondersteuning kunnen ontvangen.

Op te leveren:

- Aanpak implementatie decentralisatie beschermd wonen

Behaalde mijlpalen 2020

- In de periode december 2019 tot en met begin februari 2020 heeft er ambtelijk (met de acht betrokken gemeenten) een eerste verkenning plaatsgevonden aangaande kaders en randvoorwaarden die van toepassing (kunnen) zijn op de vormgeving van de bovenlokale samenwerking per 2022.
- De kaders en randvoorwaarden die van toepassing zijn op de vormgeving van de bovenlokale samenwerking per 2022 uitgewerkt. Tevens is de voorbereiding op besluitvorming getroffen.

Persberichten en raadsbrieven

Persbericht	april 2020: Proces bovenlokale samenwerking beschermd wonen
-------------	---

- Integrale aanpak GGZ tussen wet- en regelgeving

Omschrijving / op te leveren resultaat

Wij werken aan een integrale aanpak rondom de GGZ, waardoor cliënten en andere betrokken partijen geen schotten meer ervaren tussen de verschillende wet- en regelgeving, het voor iedereen duidelijk is voor welk onderwerpen ze waar terecht kunnen en de doorstroom van zorg en ondersteuning tussen de verschillende wet- en regelgeving soepel verloopt.

Op te leveren:

- Een geïmplementeerd plan van aanpak GGZ waarvan onder andere de aanpak personen met verward gedrag een onderdeel is.

Behaalde mijlpalen

- Nieuwe Wet Verplichte GZZ is ingericht en ingegaan

Status: wet is ingevoerd en overgedragen aan de lijn, basisbegroting Sociaal Domein

- Integrale aanpak ouderenzorg tussen wet- en regelgeving

Omschrijving / op te leveren resultaat

Wij werken aan een integrale ouderenzorg. Dit betekent dat het voor zowel de cliënten als betrokken partijen (zoals gemeenten en zorgaanbieder) duidelijk is voor welke onderwerpen ze waar terecht kunnen. De doorstroom van zorg en ondersteuning tussen de verschillende wet- en regelgeving verloopt hiermee soepel.

Op te leveren:

- Met het project 'wijkverpleging' gaan we scherp krijgen wat nodig is om een goede ketensamenwerking in de wijk (wijkverpleging, gemeente en huisarts) te realiseren.

- Een geïmplementeerd plan van aanpak integrale ouderenzorg rondom o.a. crisisopvang, integrale ketensamenwerking (waaronder wijkverpleging en TOZ), doorstroom Wmo-Zvw-Wlz. en domein overstijgende cliëntondersteuning

Behaalde mijlpalen 2020

- Gemeente Dinkelland is aangemeld als 1 van de pilot gemeenten wat betreft de pilot verbeteren ketensamenwerking in de wijk.
- *In verband met Corona is de kick off van de pilot uitgesteld naar het najaar van 2020.*

- Maatregelen (leerlingen)vervoer

Omschrijving / op te leveren resultaat

Verkenning van de maatregelen inzake vervoer met betrekking tot kwaliteit, kosten en verschuiving naar algemene voorzieningen.

Op te leveren:

- Inventarisatie op basis van feiten en cijfers inclusief een advies voor een vervolg.

Status: Nog niet gestart.

- Monitoring zorgtoeleiding Twents ondersteuningsmodel

Omschrijving / op te leveren resultaat

Wij hanteren het Twents model. Dit betekent dat voor een inwoner met een ondersteuningsbehoefte, eerst wordt gekeken wat diegene zelf, of met behulp van de omgeving, kan.

Op te leveren:

Monitoring van de uitvoering van het Twents Inkoopmodel:

- Integraal zorgplan gebaseerd op de ondersteuningsbehoefte op inwonerniveau.
- Uitkomsten cliëntervaringsonderzoek.
- Effectiviteit JGZ maatwerk.
- Verloop van 18-/18+ overgang.

Behaalde mijlpalen 2020

- Op regionaal niveau is gestart met een verkenning zorglandschap 2022 en verder.

- Transformatie uitvoering Participatiewet

Omschrijving / op te leveren resultaat

Transformatie arbeidsmarktparticipatie.

Op te leveren:

Het opleveren van een advies voor de doorontwikkeling binnen de Participatiewet, met daarin:

- Heldere visie op wat we willen bereiken op het gebied van participatie.
- Vanuit de visie diverse scenario's met voor- en nadelen.
- Een advies over de dienstverlening en eventuele voortzetting van het contract met Almelo voor de uitvoering van bovengenoemde taken.
- Een doorkijk naar het vervolg per scenario met oog voor de consequenties van het gekozen scenario en welke stappen op hoofdlijnen gezet moeten worden.

Behaalde mijlpalen

2020:

- Er is een project gestart voor de Transformatie uitvoering Participatiewet om te komen tot een toekomstbestendige uitvoering van de Participatiewet.
- Er is een businesscase opgesteld voor de toekomstige uitvoering van de Participatiewet in Dinkelland

- Er is een voorstel aan de raad van Dinkelland gedaan om in 2021 de samenwerking met de gemeente Almelo bij de uitvoering van de Participatiewet voort te zetten en om die reden de gemeente Almelo aan te wijzen als uitvoerder van de Participatiewet in 2021 voor beide gemeenten.
- Er is een bestuursopdracht opgesteld voor een “Onderzoek toekomstig samenwerken Participatiewet Dinkelland, Oldenzaal en Tubbergen”.

2019:

- In eerste instantie wordt gestart met het project transformatie uitvoering Participatiewet. Met dit project ontstaat de mogelijkheid om (samen met onder andere SPD en gemeente Almelo) de uitvoering van de participatie tegen het licht te houden en te komen tot mogelijke scenario's waarbij op een afgewogen manier de juiste keuzes gemaakt kunnen worden voor kwetsbare doelgroepen.
- Er is een lokaal plan 'Perspectief op uitvoering Wet sociale werkvoorziening en Participatiewet - voorlopige richting' opgesteld.

Persberichten en raadsbrieven

Persbericht	november 2019: Ontwikkelingen zorgen voor een vooruitkijkend Dinkelland op de uitvoering Participatiewet
-------------	--

Trends en ontwikkelingen

Invloed corona op het uitvoeringsplan

Als gevolg van het coronavirus lopen een aantal inspanningen vertraging op, waaronder integrale clientondersteuning en integrale aanpak ouderenzorg. Dit zijn inspanningen waarmee we een financieel effect beogen op de Wmo- en jeugdmaatwerkvoorzieningen. Door vertraging van deze inspanningen zal dit effect mogelijk later behaald worden.

Conclusie

Voor de algehele conclusie van de ambitie inclusieve samenleving verwijzen we naar Inclusieve samenleving - financieel.

Financiële kaders

Voor de algehele toelichting van de financiën van de ambitie inclusieve samenleving verwijzen we naar Inclusieve samenleving - financieel.

Inclusieve samenleving - financieel

Conclusie Ambitie Inclusieve samenleving

Het sociaal domein is en blijft in ontwikkeling. Binnen het uitvoeringsplan sociaal domein zetten we in op vier actielijnen gericht op van preventie, ondersteuning naar zorg. Het doel is een positievere gezondheid voor onze inwoners en een betaalbare en bereikbare zorg. Van de inspanningen die zijn gestart zien we de eerste positieve resultaten. De praktijkondersteuner huisarts jeugd GGZ is hiervan een treffend voorbeeld. De koers die is ingezet is goed en vraagt om voortzetting. Echter, een tweetal ontwikkelingen die momenteel spelen hebben een effect op het (tijdig) kunnen behalen van de doelen.

Corona: als gevolg van het coronavirus lopen een behoorlijk aantal inspanningen vertraging op. Mede omdat de gemeente een behoorlijk deel van de inspanningen samen met partners moet uitvoeren en deze partners de prioritering op dit moment niet bij de inspanningen in de ambitie hebben liggen. Denk bijvoorbeeld aan onderwijs of de huisartsen. Met deze inspanningen beogen we zowel een maatschappelijk effect (positievere gezondheid) als een financieel effect, bijvoorbeeld het terugdringen van de Jeugd en Wmo-maatwerkvoorzieningen. Door vertraging van deze inspanningen zal dit (maatschappelijk en financieel) effect mogelijk later behaald worden.

Daarnaast stelt corona ons mogelijk ook voor nieuwe uitdagingen en verzwaring van bestaande uitdagingen. Hierbij valt te denken aan een mogelijke toename van huiselijk geweld en meer inwoners die te maken krijgen met armoede. Dit zijn dus bestaande problemen die mogelijk vergroot worden. Dit vraagt om een intensivering van de huidige inspanningen.

Lokale en landelijke ontwikkelingen (MTR): zowel landelijk als lokaal wordt meer aandacht gevraagd voor preventie (o.a. overgewicht, genotsmiddelen e.d.). In de MTR wordt ook aandacht gevraagd voor meer preventie. De actielijn "Langer gezond" gaan we dan ook intensiveren door het promoten en concretiseren van positieve gezondheid. Uit MijnDinkelland2030! blijkt ook dat het voor inwoners en onze partners makkelijker is om fysieke activiteiten te starten dan activiteiten met een sociaal rendement. De manier waarop wij werken met onze partners en inwoners biedt kansen om hierop te intensiveren. De sociale hypotheek is zo'n voorbeeld van een koppeling tussen fysieke investeringen en sociaal rendement.

Daarnaast blijft jeugdzorg een belangrijk aandachtsgebied. Ondanks alle inzet blijven de jeugdzorg kosten onzeker en vraagt het mogelijk om een intensivering van projecten die zich richten op betere passende jeugdzorg. Zoals hierboven aangegeven zien we van de inspanningen die zijn gestart de eerste positieve resultaten. De praktijkondersteuner huisarts jeugd GGZ is hiervan een treffend voorbeeld. De koers die op dit gebied is ingezet is goed en vraagt om structurele voortzetting en structurele middelen.

Samenvattend zijn we op de goede weg, echter vragen een aantal genoemde ontwikkelingen om bijsturing. Dit betrekken we bij het opstellen van de begroting 2021.

Financiële kaders Ambitie Inclusieve samenleving

Begin 2020 is voor het uitvoeringsplan sociaal domein een budget beschikbaar van € 453.000. In het eerste half jaar van 2020 zijn onder andere de volgende uitgaven gedaan:

- MaaS pilot 2020: €10.000
- Grip op sociaal domein: € 3.000
- Een toegang sociaal domein: € 5.000
- Transformatie Participatiewet fase 1: € 8.000
- Verlenging pilot Wijk GGD: € 25.000
- Verlenging pilot POH Jeugd: € 15.000

Op dit moment resteert een budget van € 386.000, voor de jaren 2020 en 2021 zijn de verwachte uitgaven € 272.000. Dit betreft o.a. personele inzet van de kwartiermaker één toegang en coördinator externe verwijzingen, het project transformatie Participatiewet fase 2, het project een toegang sociaal domein, de verlenging van de pilot Wijk GGD voor 2020 en 2021 en de bijdrage MaaS 2021. Voor 2022 resteert een bedrag van € 114.000.

Participatieprocessen

Inleiding

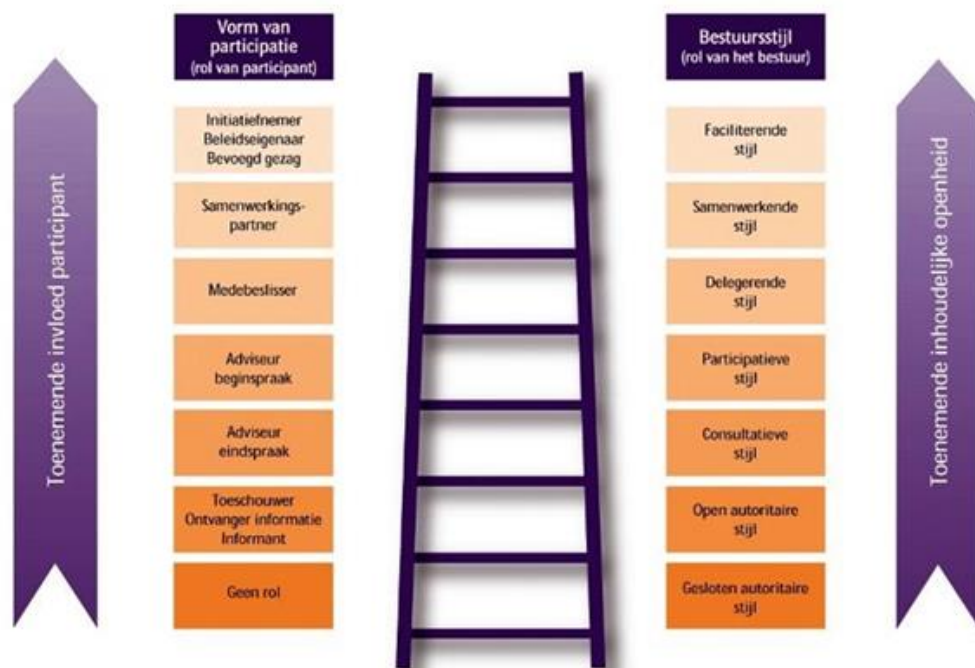
Bij participatie gaat het om een manier van (samen)werken. Gemeente en betrokken inwoners en/of organisaties geven samen vorm aan (delen van) plannen of beleid. Zowel de inwoners als de gemeente kunnen hiervoor het initiatief nemen. Deze manier van samenwerking is een middel om draagvlak in de samenleving te vergroten en kwaliteit van onze plannen voor leefbare kernen te verbeteren. Doordat dit een middel is en niet een doel op zich is de opbouw van dit onderdeel anders dan bij de ambities met actielijnen en inspanningen.

In het coalitieprogramma 2018-2022 is samenwerken en besturen met de samenleving als uitgangspunt benoemd. Inwoners weten als geen ander welke kansen of problemen er spelen in hun kern en wat er nodig is om hun kern leefbaar te houden. Er is niet één partij die gaat over leefbaarheid. Het gaat ons allemaal aan. Samen houden we de gemeente leefbaar. Onze inwoners, ondernemers, verenigingen, maatschappelijke organisaties en kernraden krijgen veel voor elkaar. Er is oog voor wat er moet gebeuren, de wil om aan te pakken is groot en is gericht op oplossingen. Deze betrokken houding maakt dat initiatieven van groot tot klein vorm krijgen. Als inwoners zelf verantwoordelijkheid nemen en zelf eigenaar zijn van plannen, dan zal dat positief bijdragen aan de duurzaamheid van plannen en projecten. Bovendien is de kans op draagvlak en herkenning groter.

Initiatieven van inwoners geven wij nog meer ruimte om te ontwikkelen. Wij ondersteunen en stimuleren, met aandacht voor de menselijke maat (denken vanuit de leefwereld) en met een open blik. We sluiten aan bij wat er in elke kern gebeurt en de inwoner heeft de hoofdrol. We werken dus samen met de samenleving aan de leefbaarheid in onze kernen en bepalen samen met de inwoners aan de voorkant bewust de rolverdeling.

Welke rollen zijn er?

Wij gebruiken de participatieladder (zoals in de onderstaande afbeelding) om de rolverdeling met de samenleving aan de voorkant scherper te krijgen. Dit geldt niet alleen bij initiatieven uit de samenleving, maar bij alle veranderingen binnen gemeentelijk beleid of besluitvorming moeten we ons afvragen of dit ook de inwoners raakt. Daarbij maken we telkens aan de voorkant de bewuste afweging welke trede van de ladder we gaan toepassen.

Model Partners & Pröpper <https://www.partnersenproppersolutions.nl/Werkwijze>

Wat willen we bereiken

Het basisprincipe van participatieprocessen is: samenwerken en het ontwikkelen van partnerschap tussen de inwoners en de gemeente. Dit vraagt om een verbeterd samenspel en van alle partijen een andere manier van werken. Van onze eigen ambtelijke organisatie vraagt dit een bewustwordingsproces en een aanpassing op onze manier van werken. Wij willen daarin het volgende bereiken:

- bij alle veranderingen en/of initiatieven waarbij wij keuzemogelijkheden hebben, vindt een bewuste afweging voor de mate van participatie plaats;
- bij elk initiatief of project wordt een dialoog gevoerd over de meerwaarde en de bestendigheid. Als gemeente spiegelen, stellen wij vragen ter overweging bij elk initiatief;
- op thema's als duurzaamheid en gezondheid stimuleren wij initiatieven vanuit de samenleving. Toelichting: deze thema's hebben extra stimulans nodig, omdat het op deze thema's moeilijker blijkt om initiatieven op te ontwikkelen. Op de andere beleidsthema's, zoals voorzieningen, zijn we hierin al meer vertrouwd;
- wij zijn een daadkrachtige partner voor de lokale samenleving: uitnodigend, praktisch, betrokken, betrouwbaar en professioneel. De samenleving weet wat ze van de gemeente kan verwachten en de gemeente voldoet hieraan, en
- onze medewerkers zijn goed toegerust zodat zij met plezier en de juiste vaardigheden met de samenleving samenwerken.

Meetbaarheid

Indicatoren

Deze P&C-cyclus gaan we meer monitoren op output en outcome. Dat betekent dat we eind 2018 / begin 2019 op het niveau van ambitie een belevingsonderzoek onder onze inwoners hebben gehouden om een nulmeting te krijgen. Dit onderzoek herhalen we aan het einde van deze raadsperiode om te kunnen meten of het beoogde maatschappelijke effect is bereikt.

De mate van participatie en de beleving daarvan bij onze inwoners, wordt bij ieder belevingsonderzoek meegenomen. Deze kwalitatieve indicatoren zijn niet bedoeld om op afgerekend te worden. Zij geven een indicatie of wij de juiste dingen doen zodat wij tijdig kunnen bijsturen. Verder wordt in 2020 het coalitieakkoord tussentijds geëvalueerd, waarbij tevens de raad en de samenleving worden betrokken.

Participatieprocessen	Indicator	Bron	Frequentie meten	Wanneer actuele gegevens beschikbaar	Meetmoment IST	IST	SO LL 2022
<i>Beter samenspel tussen gemeente en samenleving</i>	Kwalitatief (belevingsonderzoek)	Newcom	begin en einde raadsperiode	2020			
	Evaluatie met alle inwoners per kern (lerend evalueren)	Gemeente					

Bij alle veranderingen en/of initiatieven waarbij wij keuzemogelijkheden hebben, vindt een bewuste afweging voor de mate van participatie plaats.

	Percentage collegebesluiten en projectplannen waarin rolbepaling (en motivering waarom gekozen is voor de rolbepaling) terugkomt.	Gemeente	Jaarlijks	Einde jaar	sep-18	0 %	100 %
	Aantal initiatieven* waarbij bewust gekozen is voor rol van de gemeente (conform participatieladder). <i>*ieder jaar beoordelen we willekeurig vijf initiatieven. Daarbij kijken we terug welke rol is gekozen, of dat een bewuste keuze was en of dat de juiste is geweest</i>	Gemeente	Jaarlijks	Einde jaar	dec-19	0	5

Bij elk initiatief of project wordt een dialoog gevoerd over de meerwaarde en de duurzaamheid. Als gemeente spiegelen, stellen wij vragen ter overweging bij elk initiatief.

	Aantal initiatieven dat besproken en afgewogen is in het waardeteam	Gemeente	Jaarlijks	Einde jaar	sep-18	0 %	100 %
--	---	----------	-----------	------------	--------	-----	-------

Op thema's als duurzaamheid en gezondheid stimuleren wij initiatieven vanuit de samenleving.

	Geen indicatoren						
--	------------------	--	--	--	--	--	--

Wij zijn een daadkrachtige partner voor de lokale samenleving: uitnodigend, praktisch, betrokken, betrouwbaar en professioneel. De samenleving weet wat ze van de gemeente kan verwachten en de gemeente voldoet hieraan.

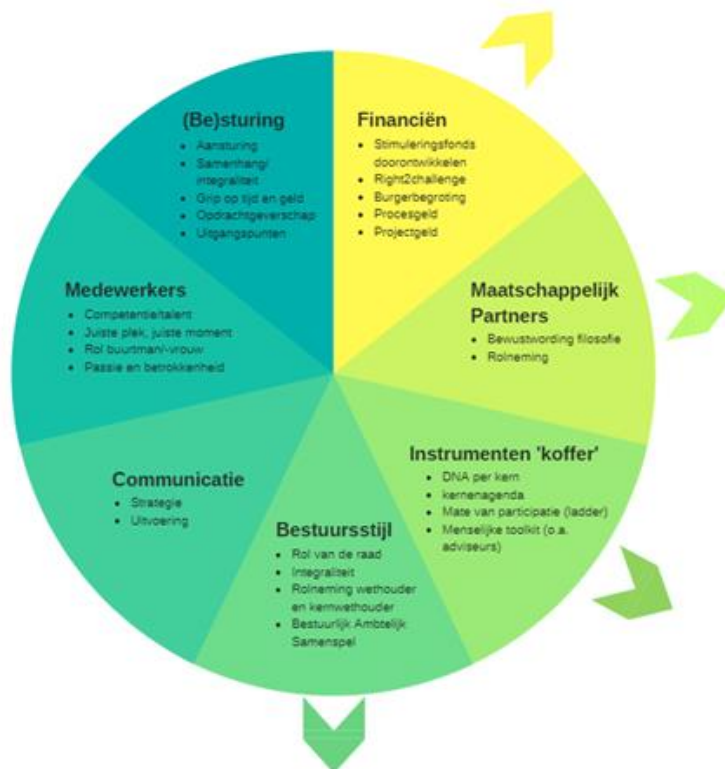
	Kwalitatief (belevingsonderzoek)	Newcom	begin en einde raadsperi	2019			
--	---	--------	--------------------------	------	--	--	--

			ode				
	Evaluatie met alle inwoners per kern (lerend evalueren)	Gemeente	nog te bepalen				
Onze medewerkers zijn goed toegerust zodat zij met plezier en de juiste vaardigheden met de samenleving samenwerken							
	Intern belevingsonderzoek (ook naar de werking van de participatieladder)	Gemeente	begin en einde raadsperiode	2019			

Hoe gaan we dat bereiken

De ontwikkelingen in en met samenleving leiden tot een andere vorm van organisatie, een andere werkwijze, andere vormen van samenwerking en financiering. Als gemeentelijke organisatie moeten we hier mee aan de slag. Het is nodig om participatieprocessen binnen de gehele organisatie te professionaliseren en dat bestaat uit de volgende onderdelen: bestuursstijl, communicatie, medewerkers, financiën, (be)sturing, maatschappelijke partners en een instrumentenkoffer. Hieronder is het schematisch weergegeven en staat beschreven aan welke punten we moeten werken om nog meer dan nu een daadkrachtige partner van de samenleving te kunnen zijn.

Werk in uitvoering

Wat gaan we daarvoor doen

Om de manier van werken te bestendigen in de gehele organisatie gaan wij in 2020 inzetten op:

1. 'Instrumentenkoffer'
 - Ontwikkeling van een instrumentenkoffer 1.0: we ontwikkelen instrumenten die we kunnen gebruiken bij participatieprocessen. De koffer bestaat in ieder geval uit de volgende onderdelen:
 - Participatieladder: mate van participatie
 - Handleiding om een bewuste afweging te maken bij alle beleidsvormingen en initiatieven uit de samenleving, waarbij wij keuzemogelijkheden hebben, over de mate van participatie (aan de voorkant).
 - Instrument waardebeoordeling doorontwikkelen en toepassen.
 - (Menselijke) toolkit waar de buur(t)mannen en -vrouwen en andere medewerkers uit kunnen putten om de kernen zo goed mogelijk te kunnen ondersteunen, op basis van de behoefte (bijvoorbeeld de inzet van adviseurs).
2. Bestuursstijl
 - Betrekken gemeenteraad en rolbepaling: de gemeenteraad is betrokken bij participatieprocessen en bepaalt hun rol hierin.
3. Medewerkers
 - Doorontwikkeling samenlevingsgerichte competenties:
 - De vakspecialisten zijn zich bewust van de stakeholders en communiceren proactief passend bij de behoefte van de stakeholders.
 - Het taalgebruik van de medewerkers sluit aan bij de leefwereld van de partners en inwoners.
 - Meer bewuste rolneming door medewerkers ten aanzien van partners en inwoners
 - Meer integrale afweging bij bestuurlijke advisering.
4. Financiering: Het eenduidig en transparant organiseren van financieringsvormen voor de samenleving als randvoorwaarde om nieuwe vormen in de toekomst te kunnen toetsen en ontwikkelen (bijv. verbreden stimuleringsfonds naar leefbaarheidsfonds) .
5. (Be)sturing: opstellen uitgangspuntennotitie.

De sturing op deze inspanningen vindt deels plaats binnen het programma Participatieprocessen en deels binnen het programma Ontwikkeling Noaberkracht (verder uitgewerkt in de begroting Noaberkracht).

Wat hebben we er voor gedaan?

- Bestuursstijl

Omschrijving / op te leveren resultaat

Op te leveren:

- Betrekken gemeenteraad en rolbepaling: de gemeenteraad is betrokken bij participatieprocessen en bepaalt hun rol hierin.

Behaalde mijlpalen

- De voorbereidingen voor een interactieve sessie met de gemeenteraad over participatie en rolbepaling zijn gestart. In verband met corona is besloten de sessie uit te stellen tot na de zomervakantie.
- Inwoners zijn betrokken geweest bij het opstellen van de 'mid-term-review' en hebben hun mening gegeven over de koers van de gemeente en de prioriteiten die zij van belang vinden voor de komende jaren.

Corona; heeft dit gevolgen gehad voor deze inspanning (bijvoorbeeld tav voortgang of geld)?

Oorspronkelijk was de sessie voor de zomervakantie gepland. Er is besloten om deze uit te stellen tot na de zomervakantie.

- Instrumentenkoffer

Omschrijving / op te leveren resultaat

Op te leveren:

- Ontwikkeling van een instrumentenkoffer 1.0: we ontwikkelen instrumenten die we kunnen gebruiken bij participatieprocessen. De koffer bestaat in ieder geval uit de volgende onderdelen:
 - Participatieladder: mate van participatie
 - Handleiding om een bewuste afweging te maken bij alle beleidsvormingen en initiatieven uit de samenleving, waarbij wij keuzemogelijkheden hebben, over de mate van participatie (aan de voorkant).
- Instrument waardebeoordeling doorontwikkelen en toepassen.
- (Menselijke) toolkit waar de buur(t)mannen en -vrouwen en andere medewerkers uit kunnen putten om de kernen zo goed mogelijk te kunnen ondersteunen, op basis van de behoefte (bijvoorbeeld de inzet van adviseurs).

Behaalde mijlpalen

2020:

- De communicatieadviseur wordt reeds ingezet als 'instrument' voor de ondersteuning van participatieprocessen. De ervaring wordt meegenomen bij de verdere uitwerking van de instrumentenkoffer.
- Het instrument waardebeoordeling is geëvalueerd en met de uitkomsten daarvan wordt het instrument waardebeoordeling doorontwikkeld.

2019:

- De lijn is dat we in eerste instantie inzetten op een overzicht aan voorbeelden over hoe je handen en voeten kan geven aan participatie / samenwerking met de samenleving.
- In 2019 is 'hoe werken we samen' onderdeel geworden van proces bestuurlijke besluitvorming.

- Medewerkers

Omschrijving / op te leveren resultaat

Op te leveren:

- Doorontwikkeling samenlevingsgerichte competenties:
 - De vakspecialisten zijn zich bewust van de stakeholders en communiceren proactief passend bij de behoefte van de stakeholders.
 - Het taalgebruik van de medewerkers sluit aan bij de leefwereld van de partners en inwoners.
 - Meer bewuste rolneming door medewerkers ten aanzien van partners en inwoners
 - Meer integrale afweging bij bestuurlijke advisering.

Behaalde mijlpalen

2020:

- Het ontwikkeltraject voor de versterking van de rol van buurtman/vrouw op basis van de vastgestelde rolbeschrijving is gestart.

2019:

- Vanaf januari 2019 zijn we gestart met de eerste fase uit de opdracht: de behoefte-inventarisatie naar de rolinvulling buur(t)man/vrouw bij de belangrijkste stakeholders.
- De behoefte-inventarisatie is afgerond. De rolbeschrijving buur(t)man is vastgesteld.

Verbinding coalitie akkoord

Vanuit het coalitieakkoord worden onder andere de volgende zaken opgepakt in de ambities. Dit wordt via een participatieproces ondersteund:

Uit coalitieakkoord:

- We werken gebiedsgericht, omdat elk gebied zijn eigen kenmerken heeft. Zo werken we per gebied gezamenlijk aan een actiegerichte visie die een impuls geeft aan de kwaliteit en leefbaarheid van dat gebied. Hierbij wordt nadrukkelijk aansluiting gezocht bij Mijn Dinkelland 2030!
- We gaan actief de dialoog aan met inwoners en verenigingen om sport in iedere kern blijvend te stimuleren.
- We maken samen met inwoners en betrokken partijen keuzes over de wijze waarop subsidies voor cultuur worden toegekend.
- We stellen een visie op om bedreigingen en kansen in samenhang te beschouwen voor het landelijk gebied.
- Wij gaan met bedrijven in gesprek over het verkrijgen van het Keurmerk Veilig Ondernemen op onze bedrijventerreinen.
- Wij ondersteunen lokale initiatieven actief met het wegwijs maken in de complexe wereld van hernieuwbare energie, dit om initiatieven uit de samenleving te stimuleren en aan te jagen.
- Voor het ontwerp en de aanleg van de traverse in Weerselo stemmen we af met de provincie, ondernemers en inwoners.
- Wij betrekken de inwoners bij de prioritering van de handhavings-agenda. Zo kan er daadwerkelijk aansluiting worden gezocht bij de wensen van de kernraden. En kan er toezicht worden verricht op de in de desbetreffende kern of het buitengebied ervaren overlast/klachten.
- Wij blijven inwoners actief betrekken bij de te maken keuzes voor de inrichting van hun en onze leefomgeving. De pilot met de coördinator openbare ruimte (COR) wordt omgezet naar reguliere dienstverlening.
- We ondersteunen inwonersinitiatieven voor onderhoud en beheer van de openbare ruimte. Extra wensen omtrent dagelijks onderhoud worden samen met de professionele onderhoudsorganisatie van Noaberkracht ingevuld.
- Bij het opstellen van de omgevingsvisie gaan we met betrokkenen in gesprek over wat onze gemeente nu kenmerkt en wat de opgaven voor de toekomst zijn. Zodat we op basis daarvan een realistisch toekomstbeeld schetsen waar alle partijen gezamenlijk naartoe willen werken.

Wat hebben we gedaan in MijnDinkelland2030!

Bij participatie gaat het om een manier van (samen)werken. Gemeente en betrokken inwoners (of organisaties) geven samen vorm aan (delen van) plannen of beleid. Dit geldt voor alle beleidsterreinen. Met Mijn Dinkelland 2030 hebben wij participatie al volop toegepast. De inwoners in alle kernen denken na over de toekomst van hun dorp en samen met hen maken we keuzes. Inmiddels zijn er al mooie initiatieven tot bloei gekomen. Een aantal hebben geleid tot concrete projecten en inspanningen terwijl andere nog in de ontwikkelfase zitten.

Dinkelland in de regio

De gemeente Dinkelland wordt omringd door maar liefst zes Twentse gemeenten en grenst aan Duitsland. Samenwerking is van groot belang. De samenwerking met de gemeente Tubbergen is daarin speciaal en zal ook de komende periode van grote waarde en belang zijn. Op veel inhoudelijke thema's zetten wij onze samenwerking met andere Twentse gemeenten, de Regio Twente, de Provincie en het Rijk voort. Er liggen voldoende verbindingen met onze Duitse partners waarin we volop willen blijven investeren. Wij hebben de overtuiging dat (Eu)regionale samenwerking op het gebied van economie en ondernemen van belang is voor Twente als geheel, maar ook voor Dinkelland. Onze regio houdt niet op bij de grens, integendeel, de grensligging is een unieke positie voor Dinkelland. Hier willen we de komende periode dan ook meer van profiteren.

- Deze samenwerkingsrelaties doorkruisen de ambities en participatieprocessen op allerlei manieren. Vandaar dat we deze er ook uitlichten en als dwarsverband over alle inspanningen heen zien gaan.
- Veel ondernemers in de grensregio maken gebruik van het Nederlandse en Duitse afzetgebied. Voor hen bestaat de grens niet echt. Dit willen we blijven stimuleren en wanneer dat nodig is, actie ondernemen.
- De Twentse gemeenten hebben elkaar steeds meer nodig. Het onderhouden en versterken van de samenwerking met onze buurgemeenten is daarom van groot belang.
- De Agenda voor Twente is een belangrijke basis voor onze (Eu)regionale samenwerkingen en biedt mogelijkheden die we zoveel mogelijk willen benutten.

Een goed ondernemersklimaat is gebaat bij een goede aansluiting van onderwijs en arbeidsmarkt. Wij delen de zorg van ondernemers om ook in de toekomst voldoende gekwalificeerd personeel te hebben en te behouden. We zien een verbindende rol voor de overheid om onderwijs, onderzoek en ondernemers nog meer samen te brengen; het verbinden van de zogenoemde 4 O's. Het is noodzakelijk dat nieuwe kennis en vaardigheden aangeleerd en bijgehouden worden. Een leven lang leren en ontwikkelen, zodat (toekomstige) werknemers duurzaam inzetbaar zijn en blijven.

- We werken op inhoudelijke thema's intensief samen met de Twentse buurgemeenten.
- Wij onderschrijven deze actielijnen van de Agenda voor Twente en zoeken hierbij waar mogelijk aansluiting.
- Om het rendement van de Agenda voor Twente zo groot mogelijk te maken, is samenwerking met onze bedrijven en het onderwijs noodzakelijk.
- De coördinator en contactpersoon internationale contacten gaat deze contacten ondersteunen door ze inhoud en vorm te geven, de activiteiten te coördineren en het bestuur te adviseren.
- We leggen de focus voor (Eu)regionale samenwerking op arbeidsmarkt, mobiliteit, het Grensinfopunt, het opstellen en uitvoeren van een sterke Lobbyagenda en het ondersteunen van de commissie belangenbehartiging.

Mijlpalen 2020:

- In 2020 is verder gewerkt aan de structuurverbetering van de Regio Twente. De eerste contouren en denkrichting daarvan zijn uitgewerkt. Versterking van de Twentse Triple Helix is een belangrijk fundament hierin.
- In NOT verband werken we verder aan de versterking van wat ons bindt in Noordoost Twente. Gesprekken die in 2019 tussen de 4 gemeenten zijn gestart om krachten te bundelen en samenwerking op inhoud te intensiveren zijn in 2020 voortgezet. Concreet heeft dat geleid tot het doen van onderzoek naar mogelijkheden van samenwerking op gebied van leefbaarheid, en zwembaden en binnensportaccommodaties.

Mijlpalen 2019:

- In 2019 is een proces gestart om de samenwerkingskracht in en van de Regio Twente te versterken. Daarvoor is een onderzoek gestart naar de mogelijkheden van vereenvoudiging van de overlegstructuren en organisatievorm van de Regio Twente. Daarbij wordt ook gekeken naar het leggen van meer focus op enkele thema's. Dit proces is nog niet afgerond en wordt voortgezet in 2020.

- In 2019 zijn de gesprekken op collegeniveau tot versterking van de samenwerking in NOT-verband opgestart.

Raadbrieven:

Nummer 2019-5: Voortgangsrapportage Agenda voor Twente

Nummer 2019-54: toekomstige samenwerking in Twente met bijlage Advies Kring van Secretarissen

Nummer 2019-95: ontwikkelingen Regio Twente besturingsmodel met bijlagen Ontwikkelingen Regio Twente en ontwikkelingen Regio Twente bijlage 2

Meer grensoverschrijdende samenwerking

Meer profiteren van onze grensligging

Grensoverschrijdende samenwerking biedt kansen. Door de grens niet langer te zien als barrière, maar als verbinding, ontstaat een ander perspectief: profiteren van de grens. Zowel voor de regio aan Nederlandse zijde en de regio aan de andere kant van de grens. We willen de gezamenlijke sterke punten van beide regio's van de grens bundelen om van elkaar te kunnen profiteren. Hoofdpunten hierbij vormen de thema's: duurzame ontwikkelingen, economie en maatschappelijk ontwikkelingen.

Om de landsgrens niet langer een scheidingslijn te laten vormen en als sterke deelregio's tot één verzorgingsgebied te komen, volgen we een gezamenlijk en geïntegreerd ontwikkelingsconcept. Dit omvat alle domeinen van het leven en rust op twee pijlers:

- Vergroting van de economische kracht en de kwaliteit van leven en
- Bevordering van de integratie van het gebied.

We realiseren ons dat we voor de uitvoering van dit concept de steun van met name de deelstaten Niedersachsen en Nordrhein-Westfalen en de provincies Gelderland en Overijssel nodig hebben.

Wat hebben we er voor gedaan?

Wijzigingen ten opzichte van de begroting 2020:

In de begroting van 2020 zijn de volgende drie inspanningen opgenomen:

1. Wij zoeken nadrukkelijk de verbinding met de Duitse buurgemeente en leggen de focus voor (Eu)regionale samenwerking vooralsnog op arbeidsmarkt, mobiliteit, het Grensinfopunt, het opstellen en uitvoeren van een sterke Lobbyagenda en het ondersteunen van de Commissie belangenbehartiging.
2. De coördinator en contactpersoon internationale contacten
3. Benutten grensligging NL-DL: Aanwenden grensoverschrijdende samenwerkingen

Omdat deze feitelijk over hetzelfde gaan, zijn deze inspanningen samengevoegd onder de volgende naam:

- Verbinding met Duitse buurgemeente en focus leggen op (EU)regionale samenwerking.

- Verbinding met Duitse buurgemeente en focus leggen op (EU)regionale samenwerking

Omschrijving / op te leveren resultaat

Wij zoeken nadrukkelijk de verbinding met de Duitse buurgemeente en leggen de focus voor (Eu)regionale samenwerking vooralsnog op arbeidsmarkt, mobiliteit, het Grensinfopunt, het opstellen en uitvoeren van een sterke Lobbyagenda en het ondersteunen van de Commissie belangenbehartiging.

Op te leveren:

- Ondersteunen internationale contacten door ze inhoud en vorm te geven, de activiteiten te coördineren en het bestuur te adviseren.
- Benutten grensligging NL-DL: Aanwenden grensoverschrijdende samenwerkingen
 - Project met Nordhorn Waterstad
 - Actieplan grensoverschrijdende samenwerking met Nordhorn

Behaalde mijlpalen

2020:

- Er heeft een herdenkingsbijeenkomst plaatsgevonden over 75 jaar vrijheid bij de grensovergang Dinkelland-Nordhorn bij de Rammelbeek
- Afgelopen maanden is steeds meer vormgegeven aan de samenwerking van gemeenten binnen het initiatief Grensnoabers. Dit is de samenwerking met gemeenten als Hardenberg, Coevorden, Tubbergen, Nordhorn, Neuenhaus etc. Er is een aantal thema's bepaald waaraan de komende periode, met inachtneming van de gevolgen van de Coronacrisis, vorm wordt gegeven. Omdat deze samenwerking verder is geïntensiveerd is besloten niet langer deel te nemen aan het GROS overleg.
- Binnen Grensnoabers is op terrein van recreatie en toerisme een gezamenlijk project gestart. Tevens vindt kennisuitwisseling plaats over ondermijnende criminaliteit.
- In het eerste kwartaal is in samenwerking met Nordhorn rondom het Almelo-Nordhorn kanaal e.e.a. opgeleverd. Hierbij wordt verwezen naar het desbetreffende programma.
- Er is een bestuurlijk-ambtelijk bezoek gebracht aan het Textielmuseum in Nordhorn.
- Er is een bijeenkomst gepland rondom het thema ondermijning samen met de driehoeksverhoudingen aan beide kanten van de grens.
- Er is besloten een bijeenkomst te plannen rondom het thema jeugd en alcohol.
- Er is besloten een overleg te plannen rondom het thema natuur en landbouw.

2019

- Wij nemen deel aan het GROS overleg. GROS staat voor Grensoverschrijdende Samenwerking. Het is tevens een project dat door de ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en Buitenlandse Zaken (BZ) wordt geleid. Dit project heeft als doel om specifieke knelpunten in de grensgebieden van Nederland met Duitsland op te lossen en daarmee de grensoverschrijdende samenwerking en de onderlinge kennisuitwisseling te stimuleren.
- In januari 2019 is er een samenwerkingsovereenkomst getekend met Nordhorn.
- Uit de gezamenlijke raadsvergadering is de wens uitgesproken om juist op verschillende vakgebieden zaken met elkaar te doen om elkaar te versterken. Dit doen we door middel van werkgroepen met vertegenwoordigers uit de raad, gemeente en samenleving. Inmiddels is de werkgroep samengekomen en deze richt zich met name op het onderwerp 'cultuur'.
- Samen met de alle noordelijke grensgemeenten heeft een verkenning plaats gevonden over mogelijke samenwerking bij initiatieven. Deze samenwerking heeft vorm gekregen middels deelname in Grensnoabers.

Persbericht: januari 2019: Dinkelland en Nordhorn willen samenwerking intensiveren

Financiële kaders

Over de eerste acht maanden van 2020 zijn geen afwijkingen op de begroting opgetreden.

Omgevingswet

In april 2020 is besloten dat de invoering van de omgevingswet tot nader moment wordt uitgesteld. Dit betekent niet dat het project omgevingswet nu stil ligt. De komende periode wordt doorgewerkt volgens drie lijnen namelijk:

1. Het opstellen van de omgevingsvisie op basis van de keuzes die in het beleidsstuk: beleidsvernieuwing in de omgevingswet gemaakt zijn aangevuld met de uitkomsten van alle gesprekken, bijeenkomsten, enquêtes en de kernavonden met de inwoners. (najaar 2020 gereed)
2. Voorbereiden op de invoering van het Omgevingsplan door het opstellen van een uitgangspuntennotitie. Hierin wordt aangegeven hoe we de komende jaren met elkaar het omgevingsplan van rechtswege toepassen, maar ook hoe van een omgevingsplan van rechtswege verder werken naar een integraal omgevingsplan waarin de bruidsschat en het lokale beleid verweven zijn.

3. Daarnaast werken we aan het omgevingswetproof maken van onze organisatie door de medewerkers op te leiden en bewust te maken van de gewenste werkwijze en passen we de processen en ICT aan op de nieuwe situatie.

Corona

Ook binnen het project omgevingswet hebben de coronamaatregelen impact. Niet alleen qua planning door de toegenomen werkdruk bij collega's binnen RO en WABO en de toename in aanvragen. Maar ook door de verschuiving van de invoeringsdatum vanwege de impact van corona op de zaken die door de landelijke overheid en externe partners opgeleverd moeten gaan worden.

Daarnaast is er ook de impact op de inhoud van ons beleid. De coronamaatregelen hebben in meer of mindere mate gevolgen voor de ondernemers en organisaties in onze samenleving. In heel veel gevallen staan de inkomsten onder druk, is het voortbestaan onzeker en is op dit moment onduidelijk hoe de toekomst er uit gaat zien. Dit heeft ook gevolgen voor de keuzes en het beleid dat Noaberkracht voor de gemeenten uitvoert. We proberen hierin al zoveel mogelijk vooruit te kijken en te denken maar het zal ook zo zijn dat veel consequenties pas later in de tijd duidelijk worden. Dit zullen we dan ook verwerken in de omgevingsvisie en het omgevingsplan indien nodig.

Wat hebben we er voor gedaan?

- Omgevingswet (beleidsvernieuwing)

Omschrijving / op te leveren resultaat

De inzet van zes kerninstrumenten voor het hele fysieke domein: omgevingsvisie, decentrale regels (zoals het omgevingsplan op gemeentelijk niveau), programma's, algemene rijksregels, omgevingsvergunning en het projectbesluit.

Op te leveren / volgende stap:

Het opleveren van de conceptwebsite voor de omgevingsvisie; Het spiegelen van het huidige beleid aan de conceptomgevingsvisie zodat duidelijk wordt wat de impact op het beleid is en welke keuzes en dilemma's de gemeenteraad over moet gaan besluiten.

Behaalde mijlpalen 2020

- Het scholenproject is afgerond en opgeleverd;
- Afstemming met de buurgemeenten, ketenpartners en samenwerkingspartners over de omgevingsvisie;
- Uitwerking van de fase van opschalen, verbinden en vormen. Het schrijfteam is aan de slag om de opgehaalde input voor de omgevingsvisie om te zetten in teksten, beelden en een waardenkaart voor de website waarop de omgevingsvisie laagdrempelig en toegankelijk te raadplegen is;
- Uitwerking van het deelproject voorbereiding op het omgevingsplan;
- Verkennen van de gevolgen van de keuzes binnen de visie en de voorbereiding op het omgevingsplan op onze werkwijze rondom vergunningverlening.

Behaalde mijlpalen 2019

In 2019 zijn we gestart met het opstellen van een Omgevingsvisie, de volgende stappen zijn daarbij afgerond:

- * Stap 1 Opstarten en kennismaken.
- * Stap 2 Analyseren en verkennen.
- * Stap 3 Naar buiten toe (met twee bewonersavonden en een digitale enquête).
- * Stap 4 is opgestart: Opschalen / verbinden / vormen.

In december 2018 heeft de raad een besluit genomen over de vernieuwende strategie. Contouren van het Omgevingsplan zijn verkend.

Corona;

Mede vanwege de uitbraak van Corona en de daarop volgende maatregelen is de ingangsdatum van de Omgevingswet opgeschoven. Een aantal mijlpalen schuiven vanwege de Coronamaatregelen door naar het najaar van 2020:

- Dag van de omgevingswet
- Raadsbijeenkomsten over de rol van de raad en de kerninstrumenten
- Themabijeenkomsten met ketenpartners

Status:

De afgelopen periode kwam het bericht dat de inwerkingtreding van de Omgevingswet doorschuift naar 1 januari 2022. Dat betekent dat voor een deel de planning van het project opschuift, maar voor het opleveren van de conceptomgevingsvisie blijft eind 2020 als mijlpaal staan. Dit is wel onder voorbehoud van de impact van Corona.

Raadsbrief /Files/files/Raadsbrief proces omgevingswet 2020 DKL.pdf

- Omgevingswet (informatie en techniek)

Omschrijving / op te leveren resultaat

Op te leveren / volgende stap:

Het Digitaal Stelsel Omgevingswet is het nieuwe online loket dat de centrale plek is waar alle digitale informatie over de fysieke leefomgeving straks samenkomt. Hier kunnen initiatiefnemers, overheden en belanghebbenden zien wat kan en mag in de fysieke leefomgeving. De gemeente Dinkelland zorgt in 2020 voor aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingswet.

Behaalde mijlpalen 2020

- Aanschaf van de software voor het DSO is afgerond. Implementatie is gestart;
- Demo's bijgewoond en offertes ontvangen voor software voor het Omgevingsplan en Toepasbare regels (vragenbomen);
- Afstemming over de planning voor aansluiting op de pre-productie omgeving met de leverancier van onze software voor vergunningverlening en de beheerders van de regionale digi-koppeling.

Corona;

Het deelproject verschuift qua oplevering naar medio 2021. Dit betekent dat de kosten die hiervoor gemaakt worden deels doorschuiven naar 2021. De nieuwe ingangsdatum biedt de ruimte om een pilot in te bouwen zodat we alvast kunnen oefenen met de inrichting en met een aantal cases en uitgangspunten proef te kunnen draaien.

- Omgevingswet (Organisatie en werkwijze)

Omschrijving / op te leveren resultaat

Op te leveren / volgende stap:

De wet vraagt van gemeenten een andere manier van denken en werken door de integrale benadering van de leefomgeving, meer bestuurlijke afwegingsruimte, meer nadruk op participatie en samenwerking en de benadering vanuit de initiatiefnemer. De gemeente Tubbergen zorgt in 2020 voor opleiding en bewustwording van het personeel en het door ontwikkelen van werkwijzen.

Behaalde mijlpalen 2020

- Inrichten van een deelproject werkwijze waarin de werkwijze rondom de vergunningverlening aangepast wordt aan de veranderingen die de Omgevingswet met zich meebrengt;
- Het geven van diverse trainingen aan zowel de medewerkers van Ruimtelijke Ordening als WABO op het gebied van de Omgevingswet;
- Door middel van website, intranet, informatiemails en sessies medewerkers, teamcoaches, programmaregisseurs en directie meenemen in de ontwikkelingen rondom de Omgevingswet;
- Het nadrukkelijk samen verbinden van de Omgevingswet met de sessies rondom de Regionale Energie Strategie maar ook met de uitgangspunten en de werkwijze van MijnDorp in diverse sessies.

Corona;

Het deelproject Omgevingsvergunning waarin de veranderde werkwijze opgepakt wordt, start in september in plaats van maart 2020.

Financiële kaders

Het budget voor het project Omgevingswet is verdeeld over een aantal jaren, waarbij het zwaartepunt van de voorbereiding en implementatie in 2020 ligt. In de begroting van Noaberkracht is voor het project Omgevingswet initieel een bedrag van €819.000 opgenomen voor de implementatie. Dit is volgens de verdeelsleutel door beide gemeenten ter beschikking gesteld. Dit bedrag is verdeeld over de jaren 2018 t/m 2021 en wordt verantwoord in de P&C cyclus van Noaberkracht. De looptijd van het project was oorspronkelijk tot 1 januari 2021. Met het verschuiven van de invoeringsdatum en het nog niet bekend zijn van de nieuwe datum is de verwachting dat in het tweede programmajournaal meer duidelijkheid gegeven kan worden. Tevens worden komende periode de structurele effecten van de invoering van de omgevingswet in kaart gebracht. Zodra hier meer helderheid over is, zullen we dat met u als Raad delen.

Over de eerste acht maanden van 2020 zijn geen afwijkingen op de begroting opgetreden.

Basisbegroting**Inleiding op de basisbegroting**

Vanuit wettelijk voorschrift presenteren wij, naast onze programma's, de begroting en jaarrekening naar taakveld. Ieder programma in de basisbegroting is op eenzelfde wijze opgebouwd en kent de volgende onderdelen:

- Algemeen: algemene omschrijving van het programma.
- Actuele ontwikkelingen: omschrijving van de ontwikkelingen die spelen binnen het programma.
- Nieuw beleid: nieuw beleid en/of in-en extensivering van bestaand beleid dat voortkomt uit het koersdocument.
- Moties en amendementen: de aangenomen moties en amendementen binnen het programma.

Programma Bestuur & middelen**Algemeen**

Het bestuur van onze gemeente wordt gevormd door de gemeenteraad en het college van Burgemeester en Wethouders. In de gemeenteraad zitten 21 inwoners uit onze gemeente. De zetelverdeling is als volgt: CDA acht zetels, Lokaal Dinkelland zeven zetels, VVD drie zetels, GroenLinks één zetel, PvdA één zetel en Burgerbelangen Dinkelland één zetel. Het college van Burgemeester en Wethouders wordt naast de burgemeester gevormd door drie wethouders.

Voor onze inwoners willen we goed inzichtelijk maken wat we als bestuur van de gemeente Dinkelland doen en waar we het gemeenschapsgeld voor inzetten. Onze gemeentelijke begroting moet in evenwicht zijn. Gemeenschapsgeld genereren wij via de algemene uitkering van het gemeentefonds en door het heffen van gemeentelijke belastingen. Ons uitgangspunt is dat we de lokale lasten zo laag en stabiel mogelijk willen houden. We houden oog voor een gezonde balans tussen de hoogte van de lokale lasten, onze begrotingspositie en onze investeringen.

De uitvoering van het gemeentelijke beleid wordt gedaan door onze uitvoeringsorganisatie Noaberkracht Dinkelland Tubbergen. Noaberkracht is een samenwerkingsverband met de gemeente Tubbergen. Er zijn ook maatschappelijke opgaven die om een aanpak vragen die de grenzen van individuele gemeenten overstijgt. In dat geval vinden we het belangrijk om samen te werken met de juiste partners. Op inhoudelijke thema's zullen wij de bestaande samenwerking binnen de provincie Overijssel, regio Twente, Noordoost Twente en met de gemeente Tubbergen voortzetten.

Actuele ontwikkelingen

Compensatiepakket coronacrisis Rijksoverheid voor gemeenten

Het kabinet heeft vanaf het begin van de Corona pandemie aangegeven dat er compensatie zou komen voor de extra kosten die gemeenten maken en voor het wegvallen van gemeentelijke inkomsten. Bij brief van 28 mei 2020 is de tweede kamer geïnformeerd over een pakket aan compensatiemaatregelen waartoe het kabinet in overleg met de medeoverheden heeft besloten. In de meicirculaire gemeentefonds van 2020 is het compensatiepakket op hoofdlijnen toegelicht. Er kon toen nog geen informatie worden gegeven over de verdeelwijze van de middelen over de gemeenten. Inmiddels is hierover meer duidelijkheid. De verdeling van het compensatiepakket van 28 mei 2020 vindt plaats via het gemeentefonds, waarbij zoveel mogelijk gebruik is gemaakt van de bestaande verdeelsleutels. Hierover is overleg geweest met de VNG. In de zogenaamde (extra) juni circulaire is, vooruitlopend op de septembercirculaire 2020, informatie over het financiële effect van de maatregelen voor individuele gemeenten opgenomen. Voor de gemeente Dinkelland bedraagt deze compensatie voor het jaar 2020 € 333.000. Hoe deze compensatie is opgebouwd en hoe we er mee omgaan is opgenomen in het financiële hoofdstuk van dit tweede programmajournaal. Opgemerkt wordt dat niet alle onderdelen van het genoemde compensatiepakket al zijn verdeeld. Dat volgt in de septembercirculaire 2020.

Daarnaast heeft het kabinet bij brief van 31 augustus 2020 laten weten dat er een aanvullend compensatiepakket coronacrisis voor medeoverheden (dus ook voor gemeenten) op komst is. In totaliteit zou het gaan om een bedrag van € 777 miljoen. Een groot deel hiervan komt beschikbaar voor de GGD's en de veiligheidsregio's maar er komt ook geld via het gemeentefonds naar de gemeenten voor onder andere toezicht en handhaving, SW bedrijven, cultuur, buurt en dorpshuizen, enz. Het rijk heeft zelfs aangegeven de opschalingskorting voor de jaren 2020 en 2021 te willen schrappen. Meer duidelijkheid over de exacte uitwerking en verdeling van het aanvullende compensatiepakket verwachten we bij de septembercirculaire 2020. Uiteraard informeren wij u zodra er meer duidelijkheid is.

SROI

Er zijn in het eerste kwartaal geen bijzonderheden te melden qua achterblijvende invulling. De contracten zijn over het algemeen langlopend en daardoor is de invulling conform beleid. De inzet van SROI bij contracten betreffende inhuur van personeel boven schaal 9 is iets dat momenteel nog niet gebeurt, maar er wordt momenteel naar gekeken hoe we daar op een realistische en effectieve manier mee kunnen omgaan.

Herijking gemeentefonds

Het Rijk werkt samen met de VNG aan een herijking van de verdeling van het gemeentefonds. Deze herijking moet leiden tot een toekomstbestendige verdeling met als uitgangspunten stabiliteit, vereenvoudiging, en uitlegbaarheid. Deze herijking was in eerste instantie opgedeeld in de volgende twee onderdelen:

- Sociaal domein
- Het klassieke deel

Als onderdeel van de herijking van het klassieke deel is ook de inkomstenverevening benoemd. Gaandeweg bleek dat deze inkomstenverevening dermate belangrijk kan zijn in de totale herijking dat vanaf medio 2019 feitelijk wordt gesproken over drie onderdelen.

In totaliteit heeft deze herijking betrekking op een totaalbedrag van € 30 miljard. Invoering van de nieuwe verdeling is verschoven van het jaar 2021 naar 2022. reden voor deze verschuiving was gelegen in de forse herverdeeld effecten die de eerste uitkomsten lieten zien. Er was vooral een verschuiving van kleine (plattelands)gemeenten naar grote gemeenten met een centrumfunctie en van gemeenten in het oosten van het land naar het westen van het land waarneembaar. verwacht wordt dat er in de loop van het jaar 2020 meer duidelijk wordt

Uiteraard zullen wij waar nodig en waar mogelijk onze stem laten horen en zullen we u als raadsleden op de hoogte houden van de laatste ontwikkelingen op dit vlak. Wij zien op grond van eerdere ervaringen met herverdelingen van rijksmiddelen echter wel een (financieel) risico. De laatste herverdelingen van rijksmiddelen hebben namelijk voor kleine(re) gemeenten en dan vooral in het Oosten van het land vaak negatief uitgepakt. In de perspectiefnota 2021 is besloten om met ingang van het jaar 2022 (ingang van de herverdeling) rekening te houden met een meerjarig nadelig effect dat oploopt tot een bedrag van € 25 per inwoner.

Tegemoetkoming OZB

Verschillende vrijwilligersorganisaties in de gemeente Dinkelland hebben eigen grond en/of gebouwen of maken hiervan gebruik. Hierover moeten zij Onroerendezaakbelasting (OZB) betalen. Om deze organisaties tegemoet te komen in de kosten heeft de gemeente Dinkelland een subsidieregeling OZB. Meer hierover leest u hier: Subsidie voor vrijwilligersorganisaties als tegemoetkoming OZB.

Van ambitie naar basis

Opstellen van een duurzaam MOP gebouwen.

Resultaat: Een duurzaam door de raad geaccordeerd MOP.

Stand van zaken: De verwachting is dat deze in de loop van het jaar 2020 wordt opgeleverd.

Inkoop duurzame energie voor onze gebouwen.

Resultaat: Een leverancier voor duurzame levering van gas en elektra voor alle gemeentelijke gebouwen.

Stand van zaken: Woensdag 9 september tekent de portefeuillehouder van de gemeente Dinkelland een samenwerkingsovereenkomst met 11 Twentse gemeenten om additionele opwek te realiseren via Twence, het gaat dan eerst om elektra. Gas komt in een later stadium wanneer Twence daar de benodigde vergunningen voor heeft. Vanaf 1 januari 2021 is Greenchoice (weer) onze leverancier van elektra, deze elektra wordt 100% duurzaam geproduceerd door de afvalverbrandingsoven van Twence waar de gemeente aandeelhouder van is. Voor de levering van gas is gebruikt gemaakt van de verlenging van het contract met Gazprom voor 2021. Dit gas is voorzien van groencertificaten van een windmolenpark in Turkije. De intentie is om zo snel als mogelijk gas ook duurzaam lokaal te produceren via Twence, hiertoe wordt volgende week dus de samenwerkingsovereenkomst getekend waarin een inspanningsverplichting is opgenomen voor Twence.

Gevolgen corona

SROI

De SROI-coördinatoren melden dat er tot op heden geen problemen zijn in Twente bij bedrijven qua invulling van de SROI verplichting. De verplichting geldt echter voor werk dat doorgaat en vaak langlopend is. Het is dus logisch dat deze bedrijven hier nog geen moeite mee hebben.

Voortgang nieuw beleid uit de begroting 2020

Denkrichtingen / ombuigingen

Noaberkracht

Wij hebben in het bestuur van Noaberkracht en met de directie van Noaberkracht overeenstemming bereikt over een aanvullende taakstelling op Noaberkracht die oploopt van €100.000 in 2020 naar structureel €350.000 in 2023. Wij menen hiermee op een goede manier invulling te hebben gegeven aan uw unaniem aangenomen amendement waarin u middels een zienswijze aangeeft dat de raad van oordeel is dat ook Noaberkracht een wezenlijke bijdrage dient te leveren om een evenwichtige gemeentelijke meerjarenbegroting te waarborgen. Tevens geeft u aan dat de raad van oordeel is dat Noaberkracht daarbij een taakstelling heeft op te nemen, waarbij afbreuk aan de dienstverlening aan inwoners zoveel mogelijk wordt beperkt. Nadere invulling en concretisering loopt in eerste instantie via de P&C cyclus van Noaberkracht. Zodra de dienstverlening richting de beide gemeenten hierdoor wijzigt komen we daar uiteraard bij u als gemeenteraad op terug.

De invulling van deze taakstelling is binnen Noaberkracht gerealiseerd en vastgelegd in separaat besluit van het bestuur van Noaberkracht.

Stelposten voor nieuw beleid

De meerjarig geraamde structurele stelposten voor nieuw beleid zetten wij volledig in ter dekking van het meerjarige begrotingstekort. Dit heeft wel als consequentie dat er in onze meerjarenbegroting geen (financiële) ruimte meer is voor nieuw beleid. Eventuele noodzakelijke/gewenste ruimte voor nieuw beleid zal dus gevonden moeten worden binnen het bestaande beleid (oud voor nieuw).

Afstoten gemeentelijk vastgoed

Het hebben en (aan)houden van maatschappelijk vastgoed willen wij tot het uiterste beperken. Slechts maatschappelijk vastgoed waartoe wij bij wet zijn gehouden dan wel maatschappelijk vastgoed die 1 op 1 verbonden is met de directe gemeentelijke dienstverlening willen wij aanhouden. Dit levert niet alleen lager exploitatielasten voor onze begroting op maar ook de inzet vanuit Noaberkracht (gebouwenbeheer) kan worden beperkt. Dit levert een besparing op van € 50.000 in 2020 oplopend naar een structureel bedrag van € 180.000 in 2023. De invulling van deze taakstelling loopt, de besparing voor het jaar 2020 is gerealiseerd

Amendement A1 - Gemeentelijk vastgoed

Tijdens de behandeling van de perspectiefnota 2020 in de gemeenteraad is een amendement aangenomen om versterkt in te zetten op het versneld afstoten van gemeentelijk vastgoed. Dit zou moeten leiden tot een extra opbrengst van € 25.000 in de jaren 2020 en 2021.

Agenda van Twente

Om structurele ruimte binnen in onze meerjarenbegroting te creëren is besloten om de € 5 per inwoner af te dekken voor de (resterende) duur van het investeringsprogramma. Dat betekent dat incidentele ruimte moet worden gezocht van waaruit de komende 3 jaar (vanaf 2020) de gemeentelijke bijdrage kan worden bekostigd. Dus een extra onttrekking aan de reserves van € 393.000 (3 jaar lang € 131.000) waardoor structureel ruimte op onze begroting ontstaat.

Nieuw beleid

Onze inwoners, ondernemers, verenigingen, maatschappelijke organisaties en kernraden krijgen veel voor elkaar. Er is oog voor wat er moet gebeuren, de wil om aan te pakken is groot en is gericht op oplossingen. Deze betrokken houding maakt dat initiatieven van groot tot klein vorm krijgen. Deze initiatieven willen we ondersteunen en stimuleren. Dat doen we met aandacht voor de menselijke maat en met een open blik. We hebben oog voor partnerschap. We willen besturen met de samenleving en kiezen bewust onze rol. Soms initiërend, soms faciliterend en soms ondersteunend. De afgelopen jaren hebben we hier in MijnDinkelland2030! goede ervaring mee opgedaan. MijnDinkelland2030! past volop in deze denk- en werkwijze en zal daarom stevig worden gecontinueerd.

Aangenomen moties en amendementen

Moties

Aansluiten bij de P10-gemeenten

In de raadsvergadering van 12 november 2019 is de motie Aansluiten bij de P10-gemeenten aangenomen met 20 stemmen voor en één stem tegen. De motie draagt het college op om:

1. De gemeente Dinkelland te laten toe treden tot het samenwerkingsverband van plattelandsgemeenten, de P-10.
2. De structurele kosten van het lidmaatschap onder te brengen in het programma Bestuur en Middelen.
3. Na twee jaar het lidmaatschap te evalueren om te bepalen of de samenwerking in P-10 meerwaarde heeft voor Dinkelland.

Stand van zaken: De motie is in behandeling.

De motie is te raadplegen via de volgende link: [Moties 2019](#)

N2000 over de grens

In de raadsvergadering van 30 juni 2020 is de motie N2000 over de grens unaniem aangenomen. Middels de motie draagt de gemeenteraad het college op:

1. In gesprek te gaan met de bestuurders van de Duitse buurgemeenten en deelstaten over de volgende concrete onderwerpen in het grensgebied:
 - o De kansen voor de N2000 gebieden.
 - o De kansen en bedreigingen van de veranderende regelgeving ten gevolg van de stikstofreductie en klimaatverandering voor agrarisch ondernemers.
 - o Het verschil tussen beide landen in (te verwachten) regelgeving en de gevolgen daarvan voor het grensgebied.
 - o De leefbaarheid van alle inwoners in het grensgebied.
2. Over de inhoud en de resultaten van deze gesprekken verslag te doen aan de raad.
3. De inhoud en de resultaten van de gesprekken, en de te ontwikkelen plannen eveneens te bespreken in NOT-verband en in provinciaal verband.
4. Het verslag van alle gevoerde gesprekken (grensoverschrijdend, NOT-verband en binnen Dinkelland) inclusief eventuele voorstellen of te ontwikkelen plannen op dit gebied terug te koppelen aan de raad, zodat de raad het gesprek kan voeren over alle verbindende belangen en eventuele ondersteuning bij de te ontwikkelen plannen.

Stand van zaken: De motie is in behandeling.

Aansluiten bij initiatief #stoplokalebezuinigingen

In de raadsvergadering van 30 juni 2020 is de motie Aansluiten bij initiatief #stoplokalebezuinigingen unaniem aangenomen. Middels deze motie roept de gemeenteraad het college op:

- Zodat voldoende middelen beschikbaar zijn voor het uitvoeren van de taken sociaal domein.
- Zodat de opschalingskortingen teniet worden gedaan.
- Zodat de herijking van het Gemeentefonds pas plaatsvindt nadat compensatie sociaal domein heeft plaatsgevonden

en daarmee aan te sluiten bij initiatieven zoals #Stoplokalebezuinigingen en geen gemeenten in nood.

Stand van zaken: De motie is in behandeling.

De moties zijn te raadplegen via de volgende link: [Moties 2020](#)

OLCT

In de raadsvergadering van 29 mei 2020 is de motie OLCT met 13 stemmen voor en 7 stemmen tegen aangenomen. Middels deze motie draagt de gemeenteraad het college op:

1. Op basis van een onderzoek de pro's en contra's van deelname in het OLCT in beeld te brengen en daarbij o.a. te betrekken:
 - o Het criterium publiek belang;
 - o De vraag hoe de overige deelnemende gemeente in Twente hier in zitten.
2. De raad op basis van de onderzoeksresultaten een voorstel te doen over het al dan niet voortzetten van de huidige relatie met het OLCT als verbonden partij.

Stand van zaken: De motie is in behandeling.

De motie is te raadplegen via de volgende link: [Moties 2020](#).

Programma Dienstverlening & burgerzaken

Algemeen

We streven in onze dienstverlening naar een gemeente die niet afwacht, maar proactief naar de inwoner toe gaat. Een gemeente die in haar dienstverlening meedenkt met de inwoner en helder is in verwachtingen over en weer, tussen gemeente en inwoners. Dit betekent beleid zonder strikte regels maar met ruimte voor maatwerk. Niet meer werken met beperkte openingstijden, maar op afspraak werken op een locatie en tijdstip wenselijk voor de inwoner.

We zorgen ervoor dat zoveel mogelijk producten en diensten digitaal afgenomen kunnen worden. Natuurlijk kunnen inwoners en bedrijven ook telefonisch contact opnemen door te bellen naar het telefoonteam.

Naast de dienstverlening zorgen we ook voor een correcte verwerking van de persoonsgegevens van onze inwoners in de basisregistratie personen, de uitgifte van identiteitskaarten, rijbewijzen en paspoorten en de kadastrale informatie.

Actuele ontwikkelingen

Klachten

Van klachten kun je leren. Een klacht is een kans om de relatie tussen de inwoners en de gemeente te herstellen. Daarom worden klachten bij de gemeente Dinkelland serieus genomen. Naar aanleiding van gesprekken met de klager, worden waar mogelijk maatregelen genomen om de gemeentelijke dienstverlening op een nog hoger peil te brengen. Meer hierover lees je hier: Gemeente Dinkelland streeft naar informele oplossing van officiële klachten.

Gevolgen corona

Als gevolg van de coronacrisis is een groot aantal huwelijksvoltrekkingen uitgesteld. Naar verwachting zullen deze huwelijken plaatsvinden eind 2020 en in 2021.

Voortgang nieuw beleid uit de begroting 2020

Denkrichtingen / ombuigingen

Maximeren kostendekkendheid leges burgerzaken

Voor veel producten moet de burger leges betalen, zoals rijbewijzen, reisdocumenten, VOG, huwelijk etc. Aan veel van deze producten zijn maximumtarieven verbonden waaraan de gemeente zich moet houden. De basis voor het heffen van leges is dat de leges kostendekkend moeten zijn. De gemeente mag geen winst maken op deze producten. Voor een groot deel van de producten zit de gemeente Dinkelland op het maximale kostendekkende niveau. De leges voor huwelijken, rijbewijzen en reisdocumenten laten echter nog enige ruimte zien. De denkrichting is om deze ruimte volledig te benutten. Dit moet leiden tot een structurele extra inkomst van €34.000 vanaf het jaar 2020.

Voor de inwoners van de gemeente Dinkelland betekent het doorvoeren van deze denkrichting dat de kosten van een huwelijk en het aanvragen van een rijbewijs of reisdocument omhoog zijn gegaan. Door de verhoging van de leges zitten we nu op het maximale kostendekkende niveau. Deze denkrichting is hiermee gerealiseerd.

Nieuw beleid

Er is geen nieuw beleid uit de begroting 2020 met betrekking tot dit programma.

Aangenomen moties en amendementen

Er zijn geen aangenomen moties en amendementen met betrekking tot dit programma.

Programma Veiligheid

Algemeen

Veilig leven is een groot goed in onze samenleving. De gemeente heeft op dit onderwerp een belangrijke wettelijke taak. Daar geven we uitvoering aan. Wij zien veiligheid als een gezamenlijke verantwoordelijkheid en maken met allerlei betrokkenen in onze samenleving afspraken over hoe we de veiligheid in onze samenleving kunnen versterken. Daarbij werken we vanuit vertrouwen. Als dat vertrouwen wordt geschaad, dan treden we op.

Veiligheid is vaak het resultaat van samenwerking en van bewust handelen op basis van eigen verantwoordelijkheid. We werken dan ook aan samenwerking tussen onder meer politie, brandweer, Openbaar Ministerie, woningcorporaties en hulpverleners.

We willen een veilig en leefbare woonomgeving. Daarvoor dringen we de criminaliteit (ondermijning) terug en vergroten we het veiligheidsgevoel van onze inwoners. We hebben een adequate wijze van uitvoering van toezicht op de naleving op de wet- en regelgeving waarbij we het perspectief van meerdere kanten bekijken. Oplossingsgericht denken en mee beweging bij (politieke) ontwikkelingen. Vanuit de rol van toezichthouder en handhaver geven wij vrijheid waar het kan en zijn we strikt waar het moet. Om zo samen met burgers en bedrijven tot een veilige en leefbare woon- en werkomgeving te komen.

Actuele ontwikkelingen

Veiligheid

Dinkelland is al jarenlang een van de veiligste gemeentes van ons land. Wel is er een verschuiving gaande naar andere criminaliteitsvormen zoals ondermijning en cybercriminaliteit. Om te zorgen dat de gemeente Dinkelland hoog blijft scoren op het gebied van veiligheid wordt in 2020 onder andere op het thema ondermijning ingezet. Naast de doorontwikkeling van de lokale aanpak van ondermijning is in 2020 het Damoclesbeleid vastgesteld. Ook is gestart met het evalueren van het Bibob beleid. Hierbij worden tevens de mogelijkheden onderzocht voor het breder toepassen van de wet- en regelgeving uit de Wet Bibob, bijvoorbeeld voor vastgoedtransacties.

Verder wordt deelgenomen aan het regionale project Witwassen. Hiervoor is in samenwerking met het RIEC een analyse uitgevoerd. De uitwerking ervan zal later in het jaar plaatsvinden.

Met ingang van 1 januari 2020 is de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) ingevoerd. Deze wet vervangt de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen (Bopz). Dit onderwerp begeeft zich op het snijvlak van zorg en veiligheid.

Van ambitie naar basis

Basisinventarisatie huidige stand van zaken beleidsinstrumenten, verkenning mogelijkheden met conclusies en aanbevelingen voor het vervolg c.q. actualisatie beleid.

De inventarisatie is opgeleverd door middel van een collectieve intake. Deze inspanning is daarmee afgerond.

Gevolgen corona

Handhaving

Door de Corona crisis kwam er enorm veel druk bij de boa's van het team toezicht en handhaving openbare ruimte (THOR) te liggen. Als verlengstuk van de Veiligheidsregio Twente waren zij hoofdzakelijk belast met het toezicht op de naleving van de Noodverordening Covid-19. Hierdoor bleven veel reguliere werkzaamheden liggen (her-prioritering) en moesten ook andere toezichthouders (team toezicht bouwen en RO) hand- en spandiensten verlenen. De eerste maanden leidde dit ook tot een overschot aan overuren. Pas eind juli lukte het weer om de reguliere werkzaamheden weer op te pakken en het toezicht op de naleving van de noodverordening daarvan 'standaard' onderdeel te laten uitmaken. Het inlopen van de achterstand in de planning zal nog enkele maanden in beslag gaan nemen.

Noodverordening

In China startte eind 2019 een uitbraak van een nieuw Coronavirus. Het virus kan de ziekte COVID-19 veroorzaken. De ziekte heeft zich in het voorjaar van 2020 wereldwijd verspreid, ook in Nederland. In Twente heeft dit begin maart geleid tot het opschalen van de crisisorganisatie naar GRIP 4. COVID-19 heeft grote impact op de volksgezondheid.

Daarom is een noodverordening opgesteld, waarin voor alle gemeenten in Twente uitvoering wordt gegeven aan de maatregelen van de Nederlandse regering tegen de verspreiding van het coronavirus. De afgelopen maanden is grote inzet gepleegd op de werkzaamheden die voortvloeien uit de Noodverordening, inclusief de actualisatie ervan.

Reguliere werkzaamheden zijn daardoor grotendeels geparkeerd en worden vanaf de zomer weer opgepakt, indien de verspreiding van het virus en de daaraan gekoppelde maatregelen dit toelaat. Gedurende deze periode is uw raad meermaals geïnformeerd door de voorzitter van Veiligheidsregio Twente over de ontwikkelingen rondom het virus.

Kampeerfeesten

Om ook jongeren bewust te maken van hun verantwoordelijkheid met betrekking tot de veiligheid in onze gemeente, heeft de gemeente Dinkelland in 2019 samen met jongeren, ouders en grondeigenaren 'spelregels' opgesteld voor het houden van een gezond en veilig kampeerfeest. Deze spelregels worden ook in 2020 gehanteerd, waarbij de geldende COVID-19 voorschriften zijn toegevoegd aan de spelregels.

Voortgang nieuw beleid uit de begroting 2020

Denkrichtingen / ombuigingen

Veiligheidsregio Twente - zienswijze

De (hogere) bijdrage van de gemeente Dinkelland aan de VeiligheidsRegio Twente (VRT) is gebaseerd op de begroting 2020 van de VRT. Deze begroting is door uw raad voorzien van de volgende zienswijze: "een zienswijze in te dienen op de ontwerpbegrotingen van de VRT , inhoudende dat niet met de ontwerpbegroting 2020 wordt ingestemd, maar dat de omvang van de begroting 2019 en dus ook de daar aan gekoppelde gemeentelijke bijdrage als het plafond voor de komende jaren moeten worden gezien". De zienswijze is verworpen door de VRT, in de begroting 2020 is de bijdrage opgenomen volgens de begroting van de VRT.

Nieuw beleid

Er is geen nieuw beleid uit de begroting 2020 met betrekking tot dit programma.

Aangenomen moties en amendementen

Er zijn geen aangenomen moties en amendementen met betrekking tot dit programma.

Programma Openbare ruimte & mobiliteit

Algemeen

De openbare ruimte is van iedereen en dat betekent dat die voor iedereen goed toegankelijk moet zijn. Straten en wegen moeten veilig zijn; bij de inrichting hiervan wordt met de wensen en eisen van ouderen, kinderen en mindervaliden rekening gehouden. Samen met onder meer de provincie Overijssel wordt Dinkelland verkeersveiliger en zo goed mogelijk bereikbaar.

We dragen als gemeente zorg voor het gebruik, beheer en onderhoud van onze kernen en buitengebieden van vandaag en morgen. We werken aan een aantrekkelijke leefomgeving voor inwoners en bedrijven, waar mensen zich thuis voelen en met plezier gebruik maken van de openbare ruimte. We onderzoeken hoe we de beleving en tevredenheid van alle gebruikers van de openbare ruimte in de komende jaren kunnen meenemen bij nieuwe keuzes voor inrichting en onderhoud.

Daarnaast beheert en onderhoudt de gemeente wegen, openbare verlichting, verkeersvoorzieningen en openbaar groen. Wanneer er iets in de openbare ruimte stuk is, kunnen inwoners dat melden bij de gemeente. Ook als het gaat om rondslingerend afval, vernielingen of ongedierte. Zo houden we onze gemeente samen leefbaar.

Het onderhoudsniveau van de openbare ruimte is vastgesteld in het beleidsplan Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR). Voor het beheer van de wegen en het groen wordt de Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte van de CROW gebruikt. Daarnaast is in het beleidsplan 'Verlichten openbare ruimte' de uitgangspunten en keuzes voor het beleid omtrent openbare verlichting beschreven.

Om de in totaal zo'n 590 kilometer riolering van de gemeente Dinkelland te onderhouden en vervangen, zijn de kaders en het beleid hiervoor vastgelegd in het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP).

Actuele ontwikkelingen

MijnDinkelland2030!

Binnen het proces Mijn Dinkelland 2030! kijkt de gemeente Dinkelland samen met haar inwoners naar de toekomstige leefbaarheid in iedere kern. Dat betekent ook dat inwoners meer inspraak krijgen over onder andere de openbare ruimte. Het is niet langer alleen de gemeente die bepaalt waar welke soort bomen en soort struiken worden geplant en waar bankjes of speeltoestellen moeten staan, maar ook de buurt zelf, die samen met de Contactpersoon Openbare Ruimte (COR) plannen maakt over de manier waarop de openbare ruimte in hun wijk of buurt eruit zou moeten zien.

Kwaliteitsplan Openbaar Groen

De inrichting en het beheer en onderhoud openbare ruimte is beleidsmatig gebaseerd op diverse pijlers. Deze bestaan o.a. uit het GRP, meerjarenonderhoudsplan wegen, de parkeertoets, het Gemeentelijk Verkeer- en Veiligheidsplan en IBOR. Daar wordt het Kwaliteitsplan Openbaar Groen (KOG) aan toegevoegd. In het "Kwaliteitsplan Openbare Groen (KOG)" wil de gemeente verantwoorde keuzes maken oor een duurzame en toekomstbestendige openbare ruimte. Eén van de speerpunten is om bij de inrichting van de openbare ruimte het juiste materiaal op de juiste plaats gebruiken, waardoor deze goed, doelmatig en effectief kan worden beheerd. Ook moet er in de openbare ruimte invulling worden gegeven aan actuele thema's, zoals biodiversiteit en klimaatadaptatie. In het kader van nieuw beleid/intensivering van beleid is hiervoor een incidenteel bedrag van € 1,6 miljoen beschikbaar gesteld. Om de raad de gelegenheid te geven de besteding van dit bedrag te volgen heeft het college hier een nieuwe bestemmingsreserve "onderhoud en vervanging openbaar groen en speeltoestellen" voor in het leven geroepen. In de raad van 29 juni 2020 is het uitvoeringsplan "kwaliteit Openbaar Groen" vastgesteld. Hierbij zijn projecten en maatregelen voor de komende 4 jaar opgesteld met bijbehorende kostenramingen. Met de uitvoering van dit plan worden concrete ambities vanuit het KOG gerealiseerd.

Bestrijding eikenprocessierups

Begin 2020 zijn door de gemeente Dinkelland gratis nestkastjes uitgedeeld aan inwoner. Deze nestkastjes kunnen inwoners ophangen met de bedoeling dat koolmezen zich hier gaan nestelen. Koolmezen zijn namelijk natuurlijke vijanden van de eikenprocessierups. Dit is één van de manieren hoe de gemeente Dinkelland de strijd aangaat tegen de rups. De gemeente Dinkelland gaat daarnaast de eikenprocessierups preventief bestrijden binnen de bebouwde kom door het twee keer preventief behandelen van bomen met het biologische middel Xentari.

Op provinciaal niveau is er begin 2020 een gezamenlijk plan van aanpak voor de bestrijding van de EPR opgesteld. De wijze waarop de gemeente Dinkelland omgaat met haar aanpak van de bestrijding van de EPR past in dat plan van aanpak. Doordat er breder is ingestoken op de bestrijding zowel binnen de bebouwde kom als ook op locaties (maatwerk) buiten de bebouwde kom is er sprake van een overschrijding van het beschikbare budget. De vertaling hiervan is meegenomen in de financiële paragraaf.

Daarnaast wordt er door de provincie op dit moment gewerkt aan een breed plan van aanpak voor de bestrijding van de invasieve exoten, zoals de Reuzenbereklaauw, Springbalsemien, Japanse duizendknoop, etc. Voor zover van toepassing zal de gemeente Tubbergen zich ook hier aan conformeren.

Project Dusinksweg

De herinrichting van de Dusinksweg is in 2018 uitgevoerd. In 2019 hebben de laatste afrondende werkzaamheden plaats gevonden en zijn nog enkele kleinere aanpassingen gedaan. Eind 2019 is de subsidie richting provincie verantwoord, waarop in december 2019 de vaststellingsbeschikking van de provincie is ontvangen. In april 2019 hebben wij de Raad mondeling geïnformeerd over het verwachte overschot op het krediet. Met name doordat de provinciale subsidie nog niet was meegerekend (€ 525.000) en door een aanbestedingsvoordeel (€ 368.000) hebben we een voordeel van € 893.000 kunnen aframen en is toegevoegd aan de reserve RIBAM. Het krediet kan nog niet volledig worden afgesloten, omdat er nog kosten voor het onderhoudscontract voor het groen worden verwacht en omdat er nog een onderzoek loopt naar de verkeersbewegingen van het vrachtverkeer over en rondom de Dusinksweg.

Herijken van de beeldkwaliteit van de openbare ruimte

Resultaat: Alle onderhoudsniveaus zijn op niveau C vastgesteld met uitzondering van de volgende beheergroepen:

Technisch onderhoud trottoirs op B

Technisch onderhoud groene elementen op A

Wadi's worden niet meer o.b.v. beeldkwaliteit onderhouden maar 2x per jaar gemaaid en afgezogen.

Stand van zaken: In april 2020 door de raad vastgesteld met een evaluatie over twee jaar

Gevolgen corona

Tijdens de coronacrisis zijn in Ootmarsum, ter voorkoming van besmetting, bescherming van de voetgangers verkeersmaatregelen getroffen.

De werkzaamheden voor het onderhoud door SPD en de eigen dienst zijn in eerste instantie tot een minimum beperkt. Gedurende de crisis werd het mogelijk langzaam de inzet weer op te voeren. Hierdoor heeft het onderhoud op onderdelen vertraging opgelopen. Dit heeft uiteindelijk niet tot achterstanden geleid.

Voortgang nieuw beleid uit de begroting 2020

Denkrichtingen / ombuigingen

Verlagen kwaliteitsniveau

In het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) was als kwaliteit voor de trottoirs niveau B vastgelegd. Door het niveau naar C te brengen kan structureel €20.000 worden omgebogen. Daarnaast brengen we de netheid, het onderhoud groen en verharding binnen de hotspots terug naar niveau C. Dit levert een besparing op van €86.000 per jaar. Het technisch onderhoud van de heestervakken wel is verhoogd naar A.

Fasering/spreiding planmatig onderhoud grijs

Het geplande meerjarige onderhoud aan onze wegen is opgenomen in het MJOP. De structurele lasten hiervan zijn opgenomen in onze meerjarenbegroting. Van jaar tot jaar wordt het geplande onderhoud conform het MJOP afgezet tegen de werkelijke technische staat van de betreffende weg. Aan de hand hiervan wordt besloten of en op welke wijze onderhoud wordt uitgevoerd. Door hier nog kritischer mee om te gaan zien wij kans het onderhoudsbudget wegen met €100.000 structureel te verlagen. Het werk is nog in uitvoering, maar het lijkt er op dat deze ombuiging behaald wordt. Dit betekent een verdere fasering / spreiding van het planmatige onderhoud, met kans op een kleine achteruitgang in de gemiddelde kwaliteit. De veiligheid zal niet in gevaar komen. Mochten zich (bijvoorbeeld als gevolg van een strenge winter) calamiteiten voordoen dan hebben we de beschikking over de reserve wegen. In 2023 wordt het MJOP opnieuw vastgesteld en wordt gekeken worden naar de nieuwe behoefte.

Onderhoud zandwegen uitbesteden

Momenteel wordt het onderhoud van de zandwegen door Noaberkracht in eigen beheer uitgevoerd. De interne kosten bedragen €85.000. De wegenschaaf wordt niet vervangen. De machinist gaat in 2021 met pensioen. Deze vacature zal dan niet worden ingevuld. De werkzaamheden zullen voor €50.000 worden uitbesteed. Dit levert voor Dinkelland een meevaller op van €15.000, ingaande 2021.

Aangenomen moties en amendementen

Moties

Nationale bijenstrategie

In de raadsvergadering van 20 februari 2018 is de motie Nationale bijenstrategie unaniem aangenomen. Middels deze motie draagt de raad het college op:

- De Nationale bijenstrategie en de provinciale agenda mede te ondertekenen.
- Zich actief in te zetten om samen te werken met partijen zoals imkers, natuurverenigingen, boeren en andere belanghebbenden.

- Zich actief in te zetten om de drie doelstellingen uit de Nationale bijenstrategie te behalen, wetende:
 - Het bevorderen van de biodiversiteit
 - Het verbeteren van de wisselwerking tussen landbouw en natuur
 - Het helpen van imkers om de gezondheid van de honingbij te bevorderen
- De raad actief op de hoogte te houden van de vorderingen, om in de ijkjaren 2023 en 2030 aantoonbare resultaten (zoals aangegeven in de Nationale bijenstrategie) te kunnen presenteren.

Stand van zaken: De motie is uitgevoerd. Het college heeft op 2 april ingestemd met een advies over de biodiversiteit in Dinkelland waarin ook de motie is meegenomen. Onderdeel daarvan was het opstellen van een Biodiversiteitsplan voor de gemeente Dinkelland. Hiervoor is een externe partij in de arm genomen. De raad heeft dit plan inmiddels in juni 2020 reeds vastgesteld. Met het vastgestelde Biodiversiteitsplan is uitvoering gegeven aan de motie.

De moties zijn te raadplegen via de volgende link: [Moties 2018](#).

Beleid bestrijding eikenprocessierups

In de raadsvergadering van 9 juli 2019 is de motie Beleid bestrijding eikenprocessierups aangenomen met zestien stemmen voor en twee stemmen tegen. Middels deze motie draagt de raad het college op:

- Vóór het voorjaar van 2020 een gecoördineerd beleid te ontwikkelen voor de korte en lange termijn bestrijding van de EPR;
- Te overleggen met buurgemeenten in Twente om te komen tot een gecoördineerde korte en lange termijn aanpak, inclusief een gezamenlijke lobby naar het Rijk, onder meer ter ondersteuning van de oplopende kosten;
- Mogelijkheden te onderzoeken voor (financiële) ondersteuning aan, c.q. samenwerking met particulieren met eiken op eigen grond bij de bestrijding van de EPR;
- Inwoners bij voorkeur in gezamenlijkheid met andere Twentse gemeenten, en eventueel met verwijzing naar ter zake doende websites tijdig en adequaat te informeren over:
 - de aanwezigheid van de eikenprocessierups in de gemeente/regio;
 - uitleg over de bestrijding die door de gemeente wordt uitgevoerd;
 - waar particulieren met eiken op eigen grond terecht kunnen voor vragen over en hulp bij bestrijding van de EPR;
 - wat inwoners kunnen doen aan, dan wel waar men terecht kan indien men gevolgen ondervindt van de aanwezigheid van de rups;
- De benodigde middelen voor dit beleid aan de raad voor te leggen in de ontwerpbegroting 2020;
- De raad te informeren over de voortgang van de ontwikkeling van dit beleid.

Stand van zaken: De motie is uitgevoerd. Op provinciaal niveau is er begin 2020 een gezamenlijk plan van aanpak voor de bestrijding van de EPR opgesteld. De wijze waarop de gemeente Dinkelland omgaat met haar aanpak van de bestrijding van de EPR past in dat plan van aanpak. Doordat er breder is ingestoken op de bestrijding zowel binnen de bebouwde kom als ook op locaties (maatwerk) buiten de bebouwde kom is er sprake van een overschrijding van het beschikbare budget. De vertaling hiervan is meegenomen in de financiële paragraaf.

Daarnaast wordt er door de provincie op dit moment gewerkt aan een breed plan van aanpak voor de bestrijding van de invasieve exoten, zoals de Reuzenbereklaauw, Springbalsemien, Japanse duizendknoop, etc. Voor zover van toepassing zal de gemeente Dinkelland zich ook hier aan conformeren.

De motie is te raadplegen via de volgende link: [Moties 2019](#)

Programma Economie

Algemeen

Aan de hand van de speerpunten detailhandel (vitale winkelgebieden in kernen), bedrijventerreinen en dienstverlening creëren wij een zo optimaal mogelijk ondernemersklimaat. Wij willen daarbij ruimte blijven bieden voor (bijzondere) initiatieven van ondernemers, zodat optimaal en adequaat kan worden ingespeeld op sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen en economische trends.

De bedrijfsconsulent (ondersteund door een ondernemersserviceteam) vormt hierbij als eerste aanspreekpunt voor ondernemers de schakel tussen de gemeente en het bedrijfsleven en probeert de ondernemers zoveel mogelijk te faciliteren. Daarnaast wordt er actief ingezet op de (her)ontwikkeling, realisatie en uitgifte van bedrijfskavels en bedrijfsruimte, de uitvoering van de detailhandelsagenda/retaildeal en regionale samenwerking (met name in de vorm van regionale acquisitie).

Actuele ontwikkelingen

Voor de actuele ontwikkelingen binnen het programma Economie verwijzen we naar het onderdeel "algemeen".

Gevolgen corona

Het coronavirus heeft geen grote gevolgen gehad voor het programma economie.

Voortgang nieuw beleid uit de begroting 2020

Denkrichtingen / ombuigingen

Er zijn geen denkrichtingen die van toepassing zijn op dit programma.

Nieuw beleid

Wij beraden ons op onze grondpositie. Wij beschouwen gronden die wij in bezig hebben als kapitaalgoederen en willen sturen op een gezond grondbedrijf. Wij kijken naar het doel van het in eigendom hebben van deze gronden. Gronden zonder duidelijke visie op eigendom of beheer stoten wij af. Een verdere uitwerking van dit beleid is opgenomen in de paragraaf grondbeleid.

Aangenomen moties en amendementen

Zonnevelden

In de raadsvergadering van 16 april 2019 is de motie 'Ontwikkelingsmogelijkheden voor grootschalige zonnevelden in Noordoost Twente' unaniem aangenomen. Middels deze motie draagt de raad het college op:

- Eventuele aanvragen voor zonnevelden op cultuurgronden, essen, stuwwalgebieden en historische landgoederen niet toe te kennen tot aan het moment dat de beoordeling door het Rijk van het bod RES Twente bekend is;
- De evaluatie van de Notitie 'Ontwikkelingsmogelijkheden voor grootschalige zonnevelden in Noordoost Twente' een jaar na vaststelling, of zoveel eerder als de beoordeling van het Rijk van de RES Twente bekend is, uit te voeren;
- In de evaluatie te overwegen of op basis van de aangewezen zoekgebieden uit de RES Twente, cultuurgronden, essen, stuwwalgebieden en historische landgoederen die niet aangewezen zijn uit te sluiten voor realisatie van zonnevelden, of onder voorwaarden van draagvlak toch toe te staan.

Stand van zaken: Het eerste punt van de motie is uitgevoerd. Het tweede en derde punt komen aan de orde na de evaluatie (een jaar na vaststelling van het beleid) of zoveel eerder als de beoordeling van het Rijk van de RES Twente bekend is.

De motie is te raadplegen via de volgende link: [Moties 2019](#)

Programma Onderwijs

Algemeen

Alle kinderen en jongeren in de gemeente Dinkelland verdienen het om op te groeien in een kansrijke omgeving met kwalitatief goed onderwijs. In de gemeente Dinkelland hebben we 1.965 leerlingen in het basisonderwijs en in totaal dertien basisscholen. In iedere kern is een basisschool aanwezig, dit vinden we als gemeente erg belangrijk. Naast deze basisscholen telt onze gemeente één school voor voortgezet onderwijs in het dorp Denekamp.

Binnen het programma Onderwijs zoeken we de samenwerking met o.a. schoolbestuurders en kinderopvangaanbieders. We bevorderen de ontwikkelingskansen van kinderen en volwassenen in onze gemeente door te investeren in het bestrijden van onderwijsachterstanden en het aanbieden van voor- en vroegschoolse educatie in samenwerking met plaatselijke kinderdagverblijven, het basisonderwijs en de GGD/JGZ. We hechten veel belang aan een goede verbinding tussen de gemeentelijke jeugdhulp en het onderwijs, waardoor vroegtijdig gesignaleerd wordt en hulp of ondersteuning zo preventief mogelijk kan worden ingezet.

Daarnaast willen we het thuiszitten zoveel mogelijk voorkomen, de RMC-functie en Bureau leerplicht spelen hierin een belangrijke rol. Het niveau van absoluut en relatief verzuim ligt in Dinkelland onder het landelijk gemiddelde, evenals het percentage voortijdige schoolverlaters. Door de inzet van RMC en een adequate uitvoering van de Leerplichtwet, willen we voorkomen dat jeugdigen thuis komen te zitten en/of zonder diploma vroegtijdig het onderwijs verlaten.

Actuele ontwikkelingen

Naar aanleiding van nieuwe landelijke wet- en regelgeving hebben wij, in overleg met de kinderdagverblijven, vorm gegeven aan de invulling en uitwerking van de Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) voor de komende jaren. Belangrijk uitgangspunt hierbij is dat wij willen dat in onze gemeente alle kinderen gebruik kunnen maken van VVE, zodat leerachterstanden voorkomen worden.

Gevolgen corona

Gevolgen onderwijs en arbeid jonge mensen

Er worden geen open dagen georganiseerd door het onderwijs. De voornaamste reden waarom jongeren en jongvolwassenen in het onderwijs uitvallen en stoppen met de studie, is dat zij een verkeerde studiekeuze gemaakt hebben. Doordat zij zich nu onvoldoende kunnen oriënteren op de passende studie, neemt de kans op verkeerde keuzes en uitval toe. Daarnaast kunnen jongeren en jongvolwassenen juist door corona andere studiekeuzes maken omdat ze in de logistiek bijvoorbeeld betere baankansen hebben. Het aantal voortijdig schoolverlaters zal kunnen toenemen.

Veel jongvolwassenen (t/m 25 jaar) hebben tijdelijke banen in de sectoren horeca, evenementen, schoonmaak en detailhandel. Dit zijn juist de branches die het hardst getroffen worden door corona. De werkloosheid onder jongeren is het snelst stijgend. In april werden er 74.000 nieuwe werkloosheidsuitkeringen aangevraagd. Dit is de hoogste stijging sinds 2003 en is nog nooit eerder voorgekomen in Nederland.

In Dinkelland hebben we een aantal jonge mensen zonder startkwalificatie en met een inkomen tot € 400. Zij hebben een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt. De arbeidsmarkt en daardoor studierichtingen zullen veranderen. Zo ontstaat er in de ene branche grote tekorten zoals logistiek en zorg, en in de andere branche grote overschotten zoals beschreven. Dit kan vragen om meer ondersteuning en toeleiding om tot de juiste keuze te komen voor onderwijs en arbeid. Dit betekent een toename van caseload en mogelijk opschalen van inzet door consulenten en coaches.

Gevolgen onderwijs

De periode thuisonderwijs kan voor de 'zwakkere' leerlingen leiden tot ene onderwijsachterstand. Er kan een groter beroep worden gedaan op leerkrachten, schoolmaatschappelijk werk en jeugdwerk om leerlingen te ondersteunen deze onderwijsachterstand in te halen. Dit vraagt mogelijk om extra/andere inzet van de verschillende organisaties.

Voortgang nieuw beleid uit de begroting 2020

Denkrichtingen ombuigingen

Er zijn geen denkrichtingen die van toepassing zijn op dit programma.

Aangenomen moties en amendementen

Moties

Verduurzaming schoolgebouwen

Middels de motie Verduurzaming schoolgebouwen draagt de raad het college op:

1. In samenwerking met de schoolbesturen, de energiecoach van de Provincie Overijssel en de Schooldakrevolutie, in Dinkelland actief te ondersteunen een duurzaamheidsplan te maken voor de scholen in Dinkelland, waar in elk geval deel van uitmaakt:
 1. Een technische inventarisatie per school;
 2. Een formulering van de technische duurzaamheidsambities per school;
 3. Een financiële onderbouwing per school;
2. De markt (marktconsultatie) te betrekken bij de uitvoering van de acties in sub 1;
3. In het voorjaar van 2019 aan de raad verslag uit te brengen over dit duurzaamheidsplan, zodat de raad kan overwegen om substantiële bedragen beschikbaar te stellen uit het duurzaamheidsfonds om de uit het duurzaamheidsplan voortvloeiende duurzaamheidsambities/-projecten uit te kunnen gaan voeren.

Stand van zaken: De motie is in behandeling.

De motie is te raadplegen via de volgende link: [Moties 2018](#)

Programma Sport & accommodaties

Algemeen

Het programma Sport en accommodaties gaat over het stimuleren en faciliteren van sport en beweging. We willen sporten en bewegen voor al onze inwoners, van jong tot oud, mogelijk maken en hen motiveren te gaan sporten.

Sportvoorzieningen dragen bij aan een gezonde leefstijl en bieden kansen om te participeren in de samenleving.

De gemeente Dinkelland is trots op al haar sportende inwoners. Zowel in de breedte als aan de top wordt sport op hoog niveau beoefend in onze gemeente. Jaarlijks organiseren wij als gemeente het sportgala, volgens ons een goed platform om onze sporters uitbundig in het zonnetje te zetten.

In de gemeente Dinkelland zijn buurtsportcoaches actief die in dienst zijn bij derden en bijdragen aan de doelen binnen het programma Sport en accommodaties.

Actuele ontwikkelingen

De volgende ontwikkeling spelen met betrekking tot het programma Sport & accommodaties:

- Uitvoering geven aan het Lokaal Sportakkoord (in het najaar van 2019 vastgesteld).
- Uitwerking van de verzelfstandiging van Sportcomplex Dorper Esch.
- Zwembad Kuiperberg: investeren in het toekomstbestendig maken van het zwembad en onderzoek doen naar verzelfstandiging.

Combinatiefuncties/buurtsportcoaches

Voor de Brede Regeling Combinatiefuncties zijn in 2018 nieuwe bestuurlijke afspraken ondertekend en deze treden in werking vanaf 1 januari 2019. Het nieuwe jaarlijkse beschikbare rijksbudget is structureel € 73,3 miljoen voor gemeenten en wordt in eerste instantie verdeeld op basis van de verdeelmaatstaven “jongeren tot en met 17 jaar” en ‘inwoners” (elk voor 50%). Vervolgens krijgen gemeenten de mogelijkheid om zich op basis van deze verdeling in te schrijven voor een deelnamepercentage. Voor Dinkelland betekent dit € 5.000 jaarlijks.

Sportgala

Op vrijdagavond 10 januari 2020 heeft de jubileumeditie van het sportgala van de gemeente Dinkelland plaatsgevonden. Het drukbezochte gala werd voor de tiende keer georganiseerd in het gemeentehuis in Denekamp. Lees er hier meer over: Dinkelland huldigt sportkampioenen tijdens 10e sportgala.

Gevolgen corona

Sport

Verenigingen, maar ook exploitanten van binnen- en buitensportaccommodaties, hebben de voorbije periode geen inkomsten kunnen genereren. Weliswaar is de oproep gedaan om de contributies zoveel mogelijk te blijven innen, maar inkomsten uit bijvoorbeeld kantine of zaalhuur is volledig opgedroogd. Dit betekent dat de exploitatie van de vereniging of de accommodatie onder druk kan komen te staan. Er zijn verschillende steunmaatregelen afgekondigd (vanuit Rijksoverheid, NOC*NSF of geldverstrekkers), maar het is niet uitgesloten dat er ook een (financieel) beroep wordt gedaan op de gemeente. Minder in beeld wellicht zijn de consequenties voor de commerciële sportaanbieders, denk aan sportscholen. Zij bedienen ook een groot deel van de bevolking en geven aan dat de bedrijfsvoering door de maatregelen zwaar onder druk staan. Ook voor ons als gemeenten geldt dat er sprake kan zijn van derving van inkomsten (denk aan Dorper Esch of De Vlaskoel). Dit zal verder in kaart moeten worden gebracht.

Bovenal heeft de sport een sociaal verbindend element. Inwoners ontmoeten elkaar en beoefenen de sport die bij hen past. Dit sociaal verbindend element is weggefallen en zal voorlopig door de beperkingen die zijn opgelegd niet snel terugkeren. Wat voor gevolgen dit heeft, is voor dit moment niet bekend. Een positieve noot is dat verenigingen elkaar door de verruiming van de sportmogelijkheden opzoeken om van elkaar te leren en ervaringen te delen. Ook staan verenigingen open om samen te werken met partners om de verruiming in sport voor zoveel mogelijk inwoners mogelijk te maken.

Voortgang nieuw beleid uit de begroting 2020

Denkrichtingen / ombuigingen

Privatiseren binnensportaccommodaties

Ambities tot privatisering van binnensportaccommodaties worden in samenwerking met de initiatiefnemer onderzocht. De uitgangspunten worden in de nog op te stellen sportnota opgenomen. Eventuele opbrengsten (maar ook incidentele lasten) kunnen we op dit moment nog niet inschatten.

Verzelfstandiging sportcomplex Dorper Esch en zwembad Kuiperberg

Sport inzetten als middel om inwoners vitaal te maken en te houden, daarbij dwarsverbindingen maken met andere beleidsterreinen zoals sociaal domein en openbare ruimte.

In januari is het vernieuwbouwde sportcomplex Dorper Esch geopend. De komende decennia kan in dit complex gesport worden. Op dit moment wordt gewerkt aan de optimalisatie van de bedrijfsvoering van het complex. Daarbij wordt verzelfstandiging onderzocht. Tevens wordt in NOT-verband gekeken in hoeverre de samenwerking op sportgebied kan worden versterkt. De keuzes met betrekking tot de optimalisatie van de bedrijfsvoering moeten hier zoveel mogelijk op aansluiten.

Nieuw beleid

- Lokaal Sportakkoord
- Toekomstbestendig maken zwembad Kuiperberg
- Verzelfstandiging sportcomplex Dorper Esch en zwembad Kuiperberg

Aangenomen moties en amendementen

Er zijn geen aangenomen moties en amendementen met betrekking tot dit programma.

Programma Cultuur & recreatie

Algemeen

Dinkelland is wat cultuur en recreatie betreft een ontzettend veelzijdige gemeente. Je vindt er eeuwenoude gebruiken, die wij als gemeente ondersteunen, zoals de paasgebruiken in Ootmarsum, maar ook historische wind- en watermolens, diverse natuurgebieden en de rivier de Dinkel stroomt door onze gemeente. Daarnaast doen veel kunstliefhebbers hét kunststadje van Oost-Nederland aan, Ootmarsum. Daar zijn wij als gemeente erg trots op!

In de gemeente Dinkelland bestaan drie VVV-punten met informatie voor alle bezoekers die onze gemeente aandoen.

De Stichting Toeristisch Ondernemersfonds Dinkelland zet zich in voor de versterking van het toeristisch product Ootmarsum-Dinkelland. Op Ootmarsum-Dinkelland is meer informatie te vinden over wat er zoal te zien en te doen is in onze gemeente.

Naast de culturele- en recreatieve voorzieningen hebben we ook oog voor media. Hierbij valt te denken aan ondersteuning van de bibliotheek en de lokale omroep, RTV Oost.

Actuele ontwikkelingen

Er zijn geen actuele ontwikkelingen met betrekking tot dit programma.

Gevolgen corona

Cultuur

Vanuit de cultuurregio (samenwerking regionaal cultuurprofiel veertien Twentse gemeenten) wordt er geïnventariseerd wat de crisis voor gevolgen heeft voor het culturele veld. Vanuit het Rijk wordt € 300 miljoen beschikbaar gesteld voor met name de grotere culturele instellingen. De kleinere partijen hebben het echter ook moeilijk en zijn juist die bindende schakel in de samenleving. Wat dit lokaal betekent, zal in beeld gebracht moeten worden in relatie tot de subsidie die verstrekt wordt.

Voortgang nieuw beleid uit de begroting 2020

Nieuw beleid

Er is geen nieuw beleid uit de begroting 2020 met betrekking tot dit programma.

Aangenomen moties en amendementen

Er zijn geen aangenomen moties en amendementen met betrekking tot dit programma.

Programma Sociaal domein

Algemeen

Iedere inwoner moet in staat zijn om zo lang en zo veel mogelijk zelf redzaam te zijn. We hechten veel waarde aan het welzijn van onze inwoners. Daarnaast moeten inwoners zoveel mogelijk zelf de regie over hun leven kunnen voeren en mee kunnen doen in de samenleving. Waar dat kan op eigen kracht, of anders met hulp van mensen uit hun sociale netwerk. Inwoners die hiertoe niet (volledig) in staat zijn, bieden we ondersteuning om hun zelfregie en participatie te bevorderen. De ondersteuning is bij voorkeur zo licht en zo dichtbij mogelijk en preventief als het kan. Team Ondersteuning & Zorg is ervoor om inwoners hierbij te helpen.

In de gemeente Dinkelland werken we samen met verschillende organisaties om de zorg voor onze inwoners zo optimaal mogelijk in te richten. Dit zijn bijvoorbeeld organisaties die re-integratietrajecten begeleiden en organisaties die vrij toegankelijke voorzieningen aanbieden, maar ook Veilig Thuis voor inwoners die te maken hebben met huiselijk geweld. We zetten in op vroeg signalering en het preventief aanpakken van problemen. Daarnaast kennen we verschillende regelingen voor inwoners met (tijdelijke) financiële problemen, bijvoorbeeld bijstand voor zelfstandige ondernemers en kindpakketten.

Actuele ontwikkelingen

CAK (Centraal Administratie Kantoor)

Als gevolg van vertraging in de implementatie van het nieuwe systeem voor gegevensuitwisseling tussen gemeenten en het CAK, is voor de maanden januari t/m maart 2020 nog geen eigen bijdrage geïnd voor inwoners uit de gemeente Dinkelland. Het is nog onbekend wanneer het systeem volledig in bedrijf is en alle gemeenten hierop aangesloten worden. Dit betekent dat ook nog onbekend is wanneer cliënten de eerste facturen ontvangen over 2020. Daarnaast heeft de minister van VWS besloten om voor de maanden april en mei 2020 geen eigen bijdrage te innen in verband met de gevolgen van corona op de ondersteuning. De VNG is met het ministerie in gesprek over compensatie van gemeenten over de gederfde inkomsten over deze twee maanden.

Overgang GGZ-cliënten naar de Wet langdurige zorg (Wlz)

Inwoners die hun leven lang intensieve geestelijke gezondheidszorg (GGZ) nodig hebben, kunnen vanaf 2021 toegang krijgen tot de Wet langdurige zorg (Wlz). Wel moeten zij voldoen aan de bestaande Wlz-toegangscriteria. Het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ) is gestart met het afgeven van indicaties. Dit betekent dat cliënten die nu nog onder de Wmo vallen, met ingang van 2021 onder de Wlz kunnen vallen.

Woonplaatsbeginsel Jeugd 2022

Het bepalen van het woonplaatsbeginsel van een jeugdige is in de huidige vorm altijd ingewikkeld en tijdrovend geweest, omdat hierin wordt uitgegaan van het woonadres van de gezagsdrager. Het nieuwe uitgangspunt is dat bij ambulante zorg, de gemeente waarin de jeugdige zelf staat ingeschreven verantwoordelijk is voor de zorg. Bij zorg met verblijf geldt dat de gemeente waarin de jeugdige direct voorafgaand aan het verblijfstraject stond ingeschreven, verantwoordelijk is.

Het nieuwe woonplaatsbeginsel maakt een einde aan de onduidelijkheid die er nu soms voor zorgt dat jongeren lang op zorg moeten wachten of dat gemeenten achteraf financieel worden 'verrast'. Het zal voor gemeenten duidelijk worden welke gemeente straks volgens het nieuwe woonplaatsbeginsel verantwoordelijk is voor de jeugdige.

Armoedebeleid

Er heeft door Bureau KWIZ in 2019 over de periode van 2015-2018 een evaluatie van het armoedebeleid plaatsgevonden. De basis hiervoor was het rapport dat in 2015 is uitgebracht door Bureau KWIZ. Dit rapport heeft als 0-meting gediend voor de evaluatie. Het doel van het onderzoek over de hierboven genoemde periode was het in beeld krijgen wat het effect is van het gewijzigd armoedebeleid. Op basis van dit onderzoek zijn aanbevelingen en conclusies geformuleerd. Door het college is een besluit genomen om op basis van dit onderzoek een project te starten om te komen tot actualisering van het armoedebeleid. De focus ligt daarin niet alleen op de regelingen maar ook op het voorkomen van armoede.

Aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling

De invoering van de verbeterde meld code heeft tot 30% meer meldingen geleid. Veilig Thuis Twente (VTT) was hierop niet ingericht en de organisatie wordt hierop ingericht.

Van ambitie naar basis

Stimuleringsfonds

Begin 2020 bedraagt de stand van het stimuleringsfonds sociaal domein € 223.000. In 2020 is tot dusver € 25.000 besteed, hiermee zijn de volgende initiatieven ondersteund:

- Beweegtuin Denekamp: Bijdrage voor het realiseren van een beweegtuin voor jong en oud in Denekamp.
- “Samen fit en Vitaal”: Bijdrage voor het realiseren van een ruimte waar mensen zelfstandig of onder begeleiding kunnen werken aan hun lichaam om fit en vitaal te blijven in Tilligte.
- Het gebouwtje: Opknappen gebouwtje naast Stiftstkerk om ervoor te zorgen dat dit voor diverse activiteiten kan worden gebruikt (vertrekpunt voor diverse (sportieve) activiteiten, met educatieve mogelijkheden). Er is ook een boekenkast namens de Stichting Dorpsbieb Weerselo te vinden en een ruimte voor kleine exposities.
- Jeugd vrijwilligerswerk: een plan om jeugd tegen een kleine vergoeding in te zetten bij verenigingen om enerzijds betrokkenheid te houden en anderzijds de jeugd te trainen op diverse vlakken, o.a. klantgerichtheid, sociale vaardigheden en BHV.
- Sociale activiteiten Rossum, Lemselo en Volthe: Bijdrage in kosten voor het opstarten van een kookclub, handwerkclub, koersbal en samenwerking met de school ten behoeve van ontmoeting.

Integrale aanpak GGZ tussen wet- en regelgeving

Op te leveren: Een geïmplementeerd plan van aanpak GGZ waarvan onder andere de aanpak personen met verward gedrag een onderdeel is.

De Wet Verplichte GGZ is een bevoegdheid van de Burgemeester. Voor 2020 viel deze bevoegdheid onder de wet BOPZ. Daarmee konden mensen gedwongen worden opgenomen in geval van ernstig en acute verwardheid. Deze wet BOPZ is veranderd en ten dele ondergebracht in de wet Verplichte GGZ voor acute, psychiatrische en verslavingsproblematiek. Men krijgt dan een crisismaatregel opgelegd. Voor verwardheid door o.a. dementie is er de wet Zorg en Dwang., die verloopt echter niet via de bevoegdheid van de burgemeester.

De invoering van de Wet Verplichte GGZ is regionaal gecoördineerd en lokaal succesvol ingevoerd. Onderdeel van de nieuwe wet is het uitvoeren van hoorplicht. De hoorplicht houdt in dat een betrokken cliënt voor wie een mogelijke crisismaatregel (gedwongen opname GGZ) wordt opgelegd, het recht heeft gehoord te worden door de burgemeester over de bejegening en afhandeling. Er bestond de mogelijkheid voor de burgemeester om deze rol elders te beleggen (dus niet door de burgemeester zelf). Inmiddels hebben alle Twentse burgemeesters daarvoor gekozen. Het 'horen' wordt uitgevoerd door het regionale meldpunt verward gedrag dat door de 14 gemeenten gezamenlijk is ingesteld en bij de GGD Twente is ondergebracht.

Voor Dinkelland is tot op heden 1 keer gebruik gemaakt van het 'horen'.

Gevolgen corona

Taakstelling inburgering statushouders

Het coronavirus heeft als gevolg dat er een achterstand is opgelopen in het huisvesten van gekoppelde statushouders en daarbij zijn inburgeringscursussen opgeschort. De huisvesting is gestagneerd doordat de woningcorporatie geen sleuteluitgifte meer deed, dit is inmiddels mondjesmaat opgestart maar de noodzakelijke begeleiding door vrijwilligers is nog een probleem. De vrijwilligers zijn veelal 70+ en durven daarom de 'fysieke' contacten voorlopig niet aan. Ook de inburgering loopt door het uitblijven van fysieke contacten vertraging op. Dit heeft consequenties voor de statushouders(gezinnen). Overwogen moet worden om de begeleiding (door de huiscoaches) door professionals te laten plaatsvinden. De taakstelling wordt wellicht niet gehaald. In Dinkelland is een missie met 'hervestigers' uitgesteld tot eind augustus. Dat betekent extra inzet in de laatste maanden van het jaar.

Participatiewet

De bijstandsaanvragen nemen toe en zullen ook verder gaan toenemen als gevolg van een noodpakket waarin personeel eenvoudiger ontslagen mag/kan worden en door het wegvallen van functies in bepaalde sectoren zoals horeca, evenementen, theaters etc.. Het zal ook meer problematisch worden om deze mensen aan de slag te krijgen. Doordat er meer inwoners op bijstandsniveau komen te zitten, is de verwachting dat ook door meer inwoners mogelijk een beroep zal worden gedaan op schuldhulpverlening en het minimabeleid.

Eenzaamheid

Inwoners, zowel ouderen als cliënten, hebben minder sociale contacten dan normaal en hierdoor dreigt eenzaamheid. Enerzijds omdat familie en mantelzorgers niet op bezoek kunnen komen, maar ook doordat allerlei activiteiten voor senioren zijn geannuleerd als gevolg van de maatregelen. Cliënten hebben voor een periode geen (of veel minder) gebruik kunnen maken van hun ondersteuning. Denk aan het wegvallen van dagbesteding, individuele ondersteuning, de inzet van de huishoudelijke ondersteuning, geen gebruik kunnen maken van collectief vervoer maar ook het niet kunnen bezoeken van de eerstelijns hulp (huisarts, fysio, etc.). Dit kan zowel een korte- als langetermijneffect hebben op het onderhouden van de sociale contacten. Als er sprake is van minder sociale contacten, kan dit leiden tot een sociaal isolement waarin eenzaamheid naar de voorgrond treedt.

Mantelzorgers

Een van de maatregelen van het kabinet in de bestrijding van het coronavirus is het beperken van bezoek aan ouderen en kwetsbare mensen. Een begrijpelijk advies, maar juist nu zijn mantelzorgers voor ouderen en kwetsbaren extra belangrijk. Het beperken van bezoek is voor mantelzorgers dan ook niet realistisch. Op hun schouders rust in deze tijd een zwaardere taak. Er bestaat een mogelijkheid dat mantelzorgers het niet langer volhouden en uitvallen. Dit kan betekenen dat extra ondersteuning vanuit Wij in de Buurt ingezet moet worden of dat de ondersteuning die normaal gesproken door mantelzorgers wordt geboden, nu door een professional moet worden uitgevoerd. Dit heeft als mogelijk gevolg, extra meldingen voor een indicatie op grond van de Wmo.

Zorgcontinuïteit

Aanbieders van Jeugdhulp en Wmo kunnen (een deel van) de reguliere ondersteuning niet leveren, waardoor de zorgcontinuïteit in gevaar kan komen. Voor de meest kwetsbare inwoners kan dit op korte termijn problemen opleveren, de structuur is weg, behandeling wordt niet doorgezet of de begeleiding wordt niet geboden. Dit kan tot gevolg hebben dat mantelzorgers of andere naasten overbelast raken. Op de lange termijn kan dit betekenen dat er meer inzet van zorgaanbieders vereist is, om de opgelopen 'schade' te herstellen of te stabiliseren. Ook zijn er mogelijk consequenties op de lange termijn. Tot 1 juli kunnen aanbieders een beroep doen op een zogenoemde continuïteitsbijdrage, waardoor zij niet in liquiditeitsproblemen raken. Of er ook financiële problemen op de lange termijn of bij een nieuwe piek in het aantal coronabesmettingen ontstaan, is op dit moment niet te overzien. Wanneer dit aan de orde is, moeten ook rekening gehouden worden met gevolgen van zorgcontinuïteit.

Huishoudelijke ondersteuning

De aanbieders van huishoudelijke ondersteuning kunnen een belangrijk deel van de zorg nog steeds leveren. Echter zijn er cliënten die zelf afspraken afzeggen omdat zij bijvoorbeeld tot de kwetsbare doelgroep behoren. Circa 10 tot 15% van de cliënten op enig moment geen huishoudelijke ondersteuning gehad van een HO-aanbieder. Op dit moment is nog onduidelijk of dit op termijn meerkosten met zich meebrengt.

Extra kosten ondersteuning

Door het wegvallen van ondersteuning bijvoorbeeld in de vorm van dagbesteding kan de situatie (cognitief maar ook fysiek) van inwoners (langzaam) achteruitgaan. Zij missen de nodige structuur, sociale contacten en het gevoel zinvol bezig te zijn, er is onbegrip, onrust of woede. De groepsdagbesteding is soms vervangen door bijeenkomen in kleine groepjes, een op een activiteiten of individuele begeleiding, maar dat is (nog) heel beperkt. De uitval van dagbesteding kan leiden tot een hogere zorgvraag, deze kan tijdelijk van aard zijn maar ook langdurig. Indien voor deze extra of hogere zorgvraag ondersteuning ingezet moet worden vanuit de Wmo of Jeugdwet, betekent dat dat er tijdelijk of op de langer termijn sprake zal zijn van meerkosten. Voorbeelden zijn dat meer dagbesteding ingezet moet worden.

Of doordat tijdelijk (meer) individuele ondersteuning ingezet moet worden om achteruitgang van de inwoner te voorkomen. Individuele ondersteuning is een duurdere vorm van ondersteuning dan dagbesteding.

Wachlijsten dagbestedingslocaties

Als gevolg van het naleven van de 1,5 meter afstand, kunnen er op de dagbestedingslocaties minder inwoners tegelijkertijd aanwezig zijn. Zo zal er door de locaties gekeken moeten worden naar het verspreiden van de inwoners over de dagen van de week. Dit betekent ook dat er minder snel plek is voor nieuwe inwoners en dit kan leiden tot wachlijsten bij de verschillende dagbestedingslocaties. Op het moment dat een inwoner zich bij de Wmo of Jeugd meldt en er na onderzoek blijkt dat er ondersteuning nodig is in bijvoorbeeld de vorm van dagbesteding, wordt er gekeken naar welke locatie het meest passend is bij de vraag van de inwoner. Ook wordt rekening gehouden met de afstand van het huisadres tot de dagbestedingslocatie. Op het moment dat de meest geschikte locatie geen plek heeft om nieuwe inwoners op te vangen, moet uitgekeken worden naar een andere locatie. Op het moment dat er ook ondersteuning bij het vervoer noodzakelijk is en de omgeving van de cliënt dit niet zelf kan oplossen, leidt dit tot meerkosten omdat de opdracht dan weggezet wordt bij de vervoerder. Elke gereden kilometer wordt gefactureerd.

Vervoer

De vervoersstromen hebben geruime tijd zo goed als stilgelegen. Er heeft een enkele taxirit plaatsgevonden. Als gevolg van het zoveel mogelijk naleven van de 1,5 meter afstand tijdens de vervoersbeweging (regiotaxi, dagbestedingsvervoer en leerlingenvervoer boven de 12 jaar) kunnen per bus/taxi minder inwoners tegelijkertijd vervoerd worden (40%). Daarnaast mag de chauffeur de cliënt niet meer in de bus helpen en dient dit gedaan te worden door een naaste. Uitzondering hierop is de cliënt in een rolstoel, dit leidt tot een extra handeling voor de chauffeur. Dit kan als gevolg hebben dat er meer inzet nodig is van de taxibussen en daarmee ook personeel maar ook dat het langer duurt voordat een cliënt in de taxi zit. Dit gaat mogelijk leiden tot hogere kosten van het vervoer.

Eigen bijdrage CAK

Minister de Jonge heeft gemeld dat het abonnementstarief voor alle inwoners die gebruik maken van de Wmo voor (in elk geval) de maanden april en mei kwijtgescholden wordt. Dit omdat het ministerie gemeenten niet dusdanig veel werk wil opleggen. Gemeenten zouden in het geval dat het wel geïnd zou worden, per inwoner moeten doorgeven welke inwoner in de coronacrisis wel of geen ondersteuning heeft ontvangen. Verschillende dagbestedingslocaties hebben hun werkzaamheden tijdelijk op een andere wijze ingevuld, maar ieder weer op haar eigen manier. En eind april hebben meerdere dagbestedingslocaties langzaamaan hun deuren weer geopend. Dat maakt dat het voor gemeenten onmogelijk is om op cliëntniveau aan te geven welke cliënt wel of geen ondersteuning heeft ontvangen. Indien nodig wordt deze maatregel door de minister verlengd. VNG en VWS zijn met elkaar in gesprek over compensatie van gemeenten over de gederfde inkomsten over deze twee maanden.

Beschermd Wonen

De onzekerheid die gepaard gaat met de coronacrisis maakt dat psychisch kwetsbare inwoners een groter risico lopen verder verward te raken. De druk op beschermd wonen locaties kan daarmee oplopen. Mogelijk kan dit een (toenemende) wachlijst tot gevolg hebben.

Gevolgen gespannen thuissituaties en onveilige situaties

Huiselijk geweld en kindermishandeling zijn de meest omvangrijke geweldproblemen in Nederland. Deze complexe problematiek speelt zich in alle lagen van de bevolking af, veelal in onzichtbaarheid door schaamte en loyaliteit. In de aantallen hebben we te maken met een 'dark number', oftewel; we kennen de cijfers in onze gemeenten, maar het daadwerkelijke aantal mensen die te maken krijgt met deze vormen van geweld ligt vermoedelijk hoger.

Kinderen konden/kunnen langere tijd niet naar school en ouders moeten zoveel mogelijk vanuit huis werken. De combinatie thuisonderwijs, thuis werken en eventuele al aanwezige spanningen kunnen in enkele situaties uit de hand lopen. Dit hoeft zich niet direct te uiten, maar kan ook een na-ijleffect hebben. Dit kan leiden tot een toenemende mate aan meldingen bij Veilig Thuis Twente en uiteindelijk bij de consulenten van de gemeenten. Mogelijk leidt dit ook tot extra inzet van Wmo en/of jeugdhulp met daarmee gepaarde kosten.

De onzekere tijd door corona maakt een voedingsbodem voor huiselijk geweld en kindermishandeling. Men zit elkaar de hele dag op de lip, kinderen kunnen hun energie niet kwijt, er ontstaan mogelijk financiële problemen door verlies van inkomsten, mantelzorgers raken overbelast en meer alcoholgebruik; het leidt allemaal tot een grotere kans op geweld, met name tegen vrouwen en kinderen. Men kan zich hieraan niet onttrekken omdat veilige plekken en uitlaatkleppen zoals werk, school, dagbesteding en sportclub gemist worden. Op dit moment is er geen toename zichtbaar in het aantal meldingen van huiselijk geweld en kindermishandeling. Experts schatten in dat er een na-ijleffect zal plaatsvinden. Meldingen nemen mogelijk toe en komen later binnen bij Team Ondersteuning en Zorg, politie en Veilig Thuis Twente. De landelijke campagne Geweld hoort nergens thuis roept de samenleving op en wijst op eigen verantwoordelijkheid om anderen te helpen waar huiselijk geweld wordt vermoed.

Regionale samenwerking

In deze periode is ook de meerwaarde van regionale samenwerking duidelijk geworden. Vanuit de Veiligheidsregio is goede sturing gegeven aan de uitvoering met betrekking tot de virusuitbraak. Er zijn wellicht gemeenten die met dezelfde materie worstelen. Daar waar lokaal wellicht de focus verandert op de ambities, is het raadzaam om ook meer inzet te leveren naar regionale projecten/initiatieven die de veertien regiogemeenten, Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp Twente (OZJT)/Samen14 en de "coalition of the willing" gezamenlijk aan consequenties willen aanpakken. Daarnaast vraagt een snel opschaling in de regio om veelvuldig oefenen en voorbereiden op een volgende virusuitbraak in de (nabije) toekomst in samenwerking met de Veiligheidsregio Twente.

Publieke Gezondheid

Corona heeft een zware wissel getrokken op de GGD Twente. Veel medewerkers zijn uit het reguliere proces gehaald ten behoeve van de coronacrisis. Ze zijn ingezet voor alle vragen, testen en verdere consequenties. Het rijksvaccinatieprogramma (inertingen van kinderen) heeft weliswaar doorgang gevonden maar de inzet van de jeugdgezondheidszorg is beperkt gebleven. De consequenties moeten in beeld gebracht worden. Dit geldt ook voor de financiële consequenties (voor de veertien gemeenten).

Voortgang nieuw beleid uit de begroting 2020

Denkrichtingen / ombuigingen

Transformatieplan sociaal domein

De oplopende opbrengsten van het interventieplan sociaal domein zijn verwerkt in het herziene meerjarige saldo. Deze opbrengsten lopen op van een bedrag van €126.000 in 2019 naar een structureel bedrag van €582.000 in 2022. Wij zijn van mening dat het behalen van deze opbrengsten een stevige opgave is vandaar dat we bij het benoemen van aanvullende denkrichtingen het sociaal domein in eerste instantie buiten beschouwing hebben gelaten.

Nieuw beleid

Er is geen nieuw beleid uit de begroting 2020 met betrekking tot dit programma.

Aangenomen moties en amendementen

Moties

Kansrijke start

In de raadsvergadering van 16 april 2019 is de motie Actieprogramma Kansrijke Start unaniem aangenomen. Middels deze motie verzoekt de raad het college er zorg voor te dragen dat de gemeente Dinkelland toetreedt als actief deelnemer en partner in het Actieprogramma Kansrijke Start en aan te sluiten bij de regionale ontwikkelingen in het kader van het actieprogramma Kansrijke Start. Stand van zaken: De gemeente Dinkelland heeft zich aangemeld als GIDS-gemeente (Gezond In De Stad) en is daarmee officieel toegetreden tot het actieprogramma Kansrijke Start. Daaraan is een kleine rijksbijdrage verbonden. De gemeente zet de impuls in om te komen tot een lokale coalitie: om deze impuls te organiseren zou meegewerkt worden aan een regionale hackathon in maart. Door het coronavirus is deze hackathon uitgesteld naar het najaar 2020.

De motie is te raadplegen via de volgende link: [Moties 2019](#)

Programma Milieu

Algemeen

Het uitgangspunt van de gemeente Dinkelland is dat we in 2030 leven in een afvalloze en duurzame samenleving. Afval bestaat dan niet meer, we zamelen alleen nog maar waardevolle grondstoffen in. Een meewerkende houding van onze inwoners en bedrijven is hierbij van groot belang.

Afval wordt in de gemeente Dinkelland opgehaald door ROVA. Kringloopbedrijf De Beurs komt herbruikbare goederen gratis bij onze inwoners ophalen en nemen het overige grof huishoudelijk afval tegen een kostendekkend tarief mee.

Actuele ontwikkelingen

Asbestdaken

Vanaf 2024 zijn asbestdaken, die onderhevig zijn aan weersinvloeden, in Nederland verboden. Inwoners en bedrijven zijn zelf verantwoordelijk voor de verwijdering van deze asbestdaken. Tot 35 m² is asbest gratis weg te brengen naar het afvalbrengpunt. Asbestdaken groter dan 35 m² moeten worden verwijderd door een gespecialiseerd en gecertificeerd bedrijf. Op 4 juni 2019 heeft de Eerste Kamer het wetsvoorstel asbestdakenverbod per 2025 verworpen. Naast de discussie over gezondheidsrisico's bij sanering van asbest, is het 'moeten' er voorlopig vanaf. Zie ook: Eerste kamer verwerpt wetsvoorstel.

Gratis wegbrengen asbest particulieren.

Asbest van daken < 35m² mag door eigenaar zelf verwijderd worden en kan gratis worden gestort op afvalbrengpunt Postel. Deze mogelijkheid wordt gecontinueerd.

Drugsafval

Op 4 juli 2019 heeft het Rijk een financieringsregeling toegezegd voor het opruimen van achtergelaten drugsafval en de bodemverontreiniging als gevolg van het achtergelaten drugsafval. Gemeenten krijgen 50% van de kosten vergoed tot een maximum van € 24.999,-. Particulieren krijgen 100% van de kosten vergoed ook tot een maximum van € 24.999,-. De uitvoering van de subsidieregeling voor het opruimen van drugsafvaldumpingen voor al de twaalf provincies ligt vanaf 1 januari 2021 bij BIJ12.

Inzameling Oud Papier en Karton

In het kader van de inzameling van oud papier en karton, OPK, is er vanaf 1 januari 2020 gestart met een nieuw contract op basis van een Europese aanbestedingsprocedure. Door de nationale en internationale ontwikkelingen rond oud papier en karton, de marktprijzen staan behoorlijk onder druk, zijn we geconfronteerd met een lagere vergoeding voor de inzameling van OPK. Het nieuwe contract betekent dan ook een lagere papieropbrengst en hogere containerkosten voor de verenigingen en scholen die het OPK inzamelen. Om het voor de verenigingen/scholen toch aantrekkelijk te laten zijn om het OPK in te blijven zamelen is besloten om de verenigingen/scholen een garantieprijs van € 60 per ton na aftrek van de containerkosten te blijven bieden.

Op basis van het ingezamelde OPK in 2019 wordt de opbrengst van het OPK, uitgaande van een marktprijs van € 30 per ton bij een gelijkblijvende marktprijs geschat op € 55.000. De containerkosten worden op basis van dezelfde gegevens uit 2019 geschat op € 63.000. Aangezien de verenigingen/scholen een garantieprijs is toegezegd van € 60 per ton hebben zij recht op een vergoeding van € 110.000 onder aftrek van de containerkosten van € 63.000. Het verschil tussen de marktprijs van € 30 per ton en de garantieprijs van € 60 per ton na aftrek van de containerkosten, bedraagt € 55.000 uit te betalen aan de verenigingen. Nu de inzameling van OPK niet langer kostendekkend is, zal het financiële nadeel ten laste van de Voorziening Afval moeten worden gebracht.

PMD-container

Begin 2020 was ROVA begonnen met het beoordelen van de inhoud van pmd-containers in de gemeente Dinkelland. ROVA stuurde een voorloper mee tijdens de inzamelroute. Zij deden dit om te controleren of de kwaliteit van het ingezamelde PMD wel voldoet aan de gestelde eisen. Door Corona zijn de controles vroegtijdig beëindigd. Deze worden in het najaar 2020 weer opgepakt. Tot 1 juli 2020 was de gemeente Dinkelland verantwoordelijk voor het inzamelen, sorteren en vermarkten van het ingezamelde PMD. Daarvoor ontving de gemeente ook een vergoeding. Door de VNG en het verpakkende bedrijfsleven zijn, om de gemeente te ontzorgen, daar nieuwe afspraken over gemaakt. Vanaf 1 juli is de gemeente alleen nog verantwoordelijk voor de inzameling van PMD en ontvangt daarvoor als zodanig een vergoeding. De gemeente blijft wel inzetten op het verbeteren van de kwaliteit van het ingezamelde PMD.

Grondstoffenmonitor

Op basis van de jaarlijkse grondstoffenmonitor wordt bepaald of het afvalbeleid (de wijze van inzamelen) wordt bijgesteld. Op basis van de monitor 2019 is er geen aanleiding om het beleid bij te stellen. Wij blijven inzetten op communicatie om de kwaliteit van de grondstoffen te verbeteren en te zorgen dat de hoeveelheid restafval per inwoner afneemt.

Van ambitie naar basis (deze inspanningen zijn overgedragen van ambitie naar basis met ingang van het begrotingsjaar 2020, worden nu hier verantwoord)

Ontwikkelen Duurzaamheidsfonds Dinkelland

Op basis van het Duurzaamheidsfonds zijn er in 2019 4 aanvragen en in 2020 ook 4 aanvragen binnengekomen.

Energiemonitoring

Monitoringtool op het gas- en elektriciteitsgebruik op alle 700 aansluitingen.

Gevolgen corona

Door de uitbraak van het Coronavirus hebben de controles van de PMD containers vroegtijdig moeten beëindigen. Deze controles worden in het najaar 2020 weer opgepakt.

Voortgang nieuw beleid uit de begroting 2020

Denkrichtingen / ombuigingen

Er zijn geen denkrichtingen die van toepassing zijn op dit programma.

Nieuw beleid

Er is geen nieuw beleid uit de begroting 2020 met betrekking tot dit programma.

Aangenomen moties en amendementen

Moties

Groene leges

De motie van 13 november 2018 is uitgevoerd. Bij besluit van de raad van 28 januari 2020 heeft de raad namelijk de notitie "groene leges Noordoost Twente" vastgesteld. Tevens is besloten om een teruggaveregeling voor duurzaamheidsmaatregelen op te nemen in de eerste wijziging van de Verordening op de heffing en de invordering van leges van de gemeente Dinkelland 2020. De raad heeft inmiddels in september 2020 ingestemd met de eerste wijziging op de genoemde Verordening. In de overige NOT gemeenten heeft inmiddels gelijklopende de besluitvorming plaatsgevonden.

Aanpak stikstofvraagstuk

In de raadsvergadering van 12 november 2019 is de motie Aanpak stikstofvraagstuk: samen werkt het beter aangenomen met 12 stemmen voor en 9 stemmen tegen. Middels deze motie draagt de raad het college op:

- Zich er, in samenspraak met de partners in het netwerk 'Samen Werkt Beter', voor in te zetten dat wordt voorkomen dat de Dinkellandse agrarische sector 'op slot' komt te staan;
- Een brief naar de provincie Overijssel en de VNG te sturen met de oproep tot een gezamenlijke inspanning om: de mogelijkheid tot innovatie in de agrarische sector te behouden en te belonen,
 - bestaande vergunningen van bedrijven te respecteren,
 - gedwongen bedrijfssluitingen te voorkomen.
- Deze motie te sturen aan de raden van de Overijsselse gemeenten, provinciale staten van Overijssel, de samenwerkingspartners in 'Samen Werkt Beter' en aan de Tweede Kamer.

Stand van zaken: De motie is in behandeling

Programma Volkshuisvesting & ruimtelijke ordening

Algemeen

Als gemeente is van het van groot belang dat de fysieke leefomgeving zodanig is ingericht dat een goed woon en leefklimaat is gegarandeerd. Het woningaanbod moet zowel een kwantitatieve en kwalitatieve behoefte van de samenleving. Er moet echter ook ruimte zijn voor bedrijvigheid. Een integrale blik op de fysieke leefomgeving is hiervoor een vereiste. De inrichting van de fysieke leefomgeving raakt in die zin dan ook alle agenda's die zijn opgenomen in het koersdocument.

Actuele ontwikkelingen

De trend van meer plannen ontwikkelen in samenspraak met de samenleving wordt doorgezet, ook in de ruimtelijke planvorming. Daarnaast speelt de voorbereiding op de nieuwe Omgevingswet. Bij mogelijke aanpassingen van bestaand beleid of het opzetten nieuw beleid wordt afgewogen hoe dit in licht van de nieuwe Omgevingsvisie past. Hierbij vindt een nauwe samenwerking plaats met de participatieprocessen.

Ruilgronden

Binnen dit complex is de negatieve boekwaarde van €138.000 op een perceel strategische grond in Rossum Noord afgeboekt. In het kader van het BBV is het niet toegestaan dat gronden een negatieve boekwaarde hebben.

Grondbedrijf plankosten

Binnen het grondbedrijf was een post Toekomstige plannen gereserveerd. Door een heroverweging van het woningbouwprogramma (Denekamp) en vertraging in de grondverwerving (o.a. Tilligte) zijn de plankosten van deze plannen doorgeschoven naar de volgende jaren.

Van ambitie naar basis

Ontwikkeling gemeentelijk vastgoed

Resultaat: Afstotings-/herontwikkelings- strategie voor te verkopen locaties.

Grondpositie

Resultaat: Visievorming en contractbeheer over al onze grondposities.

Stand van zaken: Daar waar strategische grondposities worden of recent zijn aangekocht is er sprake van voortgezet gebruik van de voormalige grondeigenaar of de betreffende gronden worden van jaar tot jaar middels geliberaliseerde pacht verpacht. De strategische grondposities zijn in beeld en zullen worden beheerd in een nieuw contractstelsel.

We brengen de concrete behoefte per kern in beeld.

Resultaat: Onderzoek over kwalitatieve behoefte. Adviesrapport over passende woonruimte en leidraad bij gesprekken over ontwikkelrichting kernen.

Stand van zaken: In het uitvoeringsprogramma woningbouw is de actuele behoefte in beeld gebracht in beeld gebracht en heeft afstemming met de kernen plaatsgevonden ten aanzien van de behoefte.

We laten de huidige methode van het toekennen van woningen per kern los.

Resultaat: Uitvoeringsnota woningbouw.

Stand van zaken: In de vastgestelde nota uitvoeringsnota woningbouw is de nieuwe systematiek beschreven. Daarin is de systematiek per kern losgelaten, maar is onderscheidt gemaakt tussengrote en kleine kernen. Hierdoor is het mogelijk om beter in te springen op de actuele ontwikkelingen.

Wij sturen actief op inbreiding, waarbij de mogelijkheid bestaat dat strategische grondposities worden ingenomen, indien inbreidingsmogelijkheden niet aanwezig zijn.

Resultaat: Kernentour ontwikkellocaties: inventarisatie en advies grondpositie.

Stand van zaken: Bij een aantal kernen hebben we recentelijk reeds strategische grondposities ingenomen zodat we snel kunnen schakelen om te voorzien in de lokale woningmarktbehoefte. Bij een aantal kernen hadden we in het verleden ook al een grondpositie ingenomen welke eventueel voor woningbouwontwikkeling in aanmerking komt. Tot slot zijn er ook nog kernen waar we ons aan het oriënteren zijn op het innemen van een strategische grondpositie. Uiteindelijk is het uiteraard wel zo dat inbreiding voor uitbreiding gaat en dat op het moment dat er een inbreidingslocatie voor herontwikkeling in aanmerking komt deze voorgaat op de eventuele ontwikkeling van uitbreidingsplannen. Dit maakt het ontwikkelperspectief van de gemeentelijke grondposities in deze tijd soms wat ondoorzichtig.

Wij sturen actief op inbreiding, waarbij de mogelijkheid bestaat dat strategische grondposities worden ingenomen, indien inbreidingsmogelijkheden niet aanwezig zijn.

Resultaat: Oprichten Stimuleringsregeling Woningbouw.

Wij blijven inzetten op de starters- en blijverslening.

Resultaat: Aanvulling starterslening € 150.000, subsidieverordening en regeling blijverslening.

Gevolgen corona

Het coronavirus heeft geen grote gevolgen gehad voor het programma volkshuisvesting & ruimtelijke ordening.

Voortgang nieuw beleid uit de begroting 2020**Denkrichtingen / ombuigingen**

Er zijn geen denkrichtingen die van toepassing zijn op dit programma.

Nieuw beleid

Er is geen nieuw beleid met betrekking tot dit programma.

Aangenomen moties en amendementen*Moties***Huisvesting arbeidsmigranten**

In de raadsvergadering van 29 mei 2018 is de motie Huisvesting arbeidsmigranten unaniem aangenomen. Middels deze motie verzoekt de raad het college:

- Een inventarisatie op te stellen van het vigerend beleid en/of de verordeningen die kunnen dienen als toetsingskader voor de huisvesting van arbeidsmigranten;
- Te toetsen of het huidige pakket aan beleid en verordeningen voldoende is om afgewogen besluiten te nemen bij aanvragen van huisvesting voor de doelgroep;
- Aanvullend beleid te ontwikkelen in dien de toetsing zoals bedoeld onder punt 2 mocht leiden tot de bevinding dat de beschikbare instrumenten ontoereikend zijn voor een voldoende gewogen besluitvorming;
- De uitkomst van de punten 1, 2 en 3 voor te leggen aan de raad in de eerste raadsvergadering na het zomerreces 2018.

Stand van zaken: De motie is in behandeling.

De motie is te raadplegen via de volgende link: [Moties 2018](#).

Tiny houses

In de raadsvergadering van 13 november 2018 is de motie Tiny houses unaniem aangenomen. Deze motie spreekt uit het concept van tiny houses zodanig interessant te vinden dat moet worden onderzocht welke mogelijkheden er in Dinkelland bestaan voor dit concept, en hiermee verzoekt de raad het college:

1. Te onderzoeken wat in Dinkelland de concrete mogelijkheden zijn voor de realisering van tiny houses, met als uitgangspunten:
 1. Dat het onderzoek betrekking heeft op alle kernen van Dinkelland;
 2. Dat tiny houses worden gezien als een opstap/doorstroming naar reguliere huisvesting;
 3. Dat actieve betrokkenheid van en overleg met de kernraden deel uitmaakt van het onderzoek;
2. De resultaten van het onderzoek in mei 2019 aan de raad voor te leggen.

Stand van zaken: De motie is in behandeling.

De motie is te raadplegen via de volgende link: [Moties 2018](#)

Inschrijfgeld bouwgrondzoekenden

In de raadsvergadering van 12 november 2019 is de motie Inschrijfgeld bouwgrondzoekenden unaniem aangenomen. Deze motie draagt het college op:

1. De werkwijze bij inschrijving van bouwgrondzoekenden te actualiseren, in elk geval inhoudend dat per 1 januari 2020 het in rekening brengen van kosten voor de inschrijving voor een bouwkaavel in Dinkelland wordt afgeschaft;
2. Het inschrijfgeld te restitueren aan de personen die nu ingeschreven staan voor een bouwkaavel;
3. De wachtlijst voor bouwkaavels af te schaffen omdat deze niet meer nodig is;
4. De werkwijze over twee jaar te evalueren.

Stand van zaken: Medio 2020 is € 85.000 inschrijfgeld terugbetaald aan ruim 500 ingeschrevenen. Daarmee is de motie uitgevoerd.

Keurmerkarchitect/kwaliteitsborger

In de raadsvergadering van 26 november 2019 is de motie Keurmerkarchitect/kwaliteitsborger unaniem aangenomen. Middels deze motie draagt de raad het college op:

1. Een onderzoek uit te voeren naar de mogelijkheid van de invoering van een gemeentelijk keurmerk, waarbij dat keurmerk inhoudt: dat gemeente en kwaliteitswaarborgers schriftelijk overeenkomen dat de kwaliteitsborgers aanvragen indienen die voldoen aan de gemeentelijke voorschriften en criteria en dat de gemeente op haar beurt op deze aanvragen een gecoprimeerde procedure toepast;
2. De voor- en nadelen van een dergelijk keurmerk kenbaar te maken;
3. Een onderzoek uit te voeren naar de consequenties van het invoeren van de Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen;
4. De raad voor het zomerreces 2020 te rapporteren over de resultaten van dit onderzoek.

Stand van zaken: De motie is in behandeling.

De moties zijn te raadplegen via de volgende link: [Moties 2019](#)